Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	**Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre**
Møtested:	Saemien Sijte, Snåsa
Dato:	18.11.2022
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program 16.- og 18. november 2022
16. november 2022
Møtested: Grand Hotel Steinkjer
10:00 – 11:30 Rådgivende utvalg – egent møte
11:30 – 12:30 Lunsj for Rådgivende utvalg, Administrativt kontaktutvalg og Nasjonalparkstyret.
12:30 – 15:00 Dialogmøte med Rådgivende utvalg, Administrativt kontaktutvalg og Nasjonalparkstyret. **Sak: Presentasjon av utkast til forvaltningsplan**.
18. november 2022
Møtested: Saemien Sijte
10:00 – 14:00 Møtedel avbrutt av lunsj 11:30 – 12:30
14:00 – 15:00 Omvisning på museet

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 42/2022	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 43/2022	Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder		
ST 44/2022	Referatsaker		
RS 1/2022	Lierne nasjonalpark - Forslag til brosjyrekart for Lierne nasjonalpark		2022/11471
RS 2/2022	Skjækra landskapsvernområde - Endret vedtak NP 2022-13 - oppsett av solcellepanel ved Skjækervatnet 34 - Erling Fuglesang		2020/13587
	Styresak		
ST 45/2022	Delegerte vedtak		
DS 35/2022	ADM-2022-35 - Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark - Tillatelse til bruk av helikopter for transport av utstyr og proviant til Lakevassbu og Bjarnetjern - Værdalsbruket AS		2022/7938
DS 36/2022	Blåfjella-Skjøkerfjella nasjonalpark - Dispensasjon for helikoptertransport av sankemannskap som tapsforebyggende tiltak mot rovvilt - Skjækra sambeitelag SA		2022/8344
DS 37/2022	Lierne Nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert ferdsel med beltegående ATV i tilknytning elgjakt - Andreas Berg		2022/8896
DS 38/2022	ADM-2022-36 Gusli naturreservat - Blåfjella-Skjækerfjella - Dispensasjon for motorferdsel med ATV til jakthytte - Gusli skog		2022/8161
DS 39/2022	Berglimyra og Klumplifjellet naturreservat - Dispensasjon for bruk av beltegående ATV og snøscooter for uttransport av felt storvilt - Kjell Olav Bergli		2022/9016
DS 40/2022	Berglimyra og Klumplifjellet / Ohtjenjuananjohke naturreservat - dispensasjon gitt for bruk av ATV med belter for uttransport av felt elg - Klumplia jaktlag		2022/9999
DS 41/2022	Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV med belter for uttransport av felt storvilt - Åsmund Hjelmeland		2022/10164
DS 42/2022	Arvasslia naturreservat - Flerårig dispensasjon for bruk av beltegående ATV for uttransport av felt storvilt ved salg av dagskort - Fjellstyrene i Lierne		2022/10300
DS 43/2022	Berglimyra og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat - Flerårig dispensasjon for bruk av		2022/10300

	ATV med belter for uttransport av elg i forbindelse med dagsjakt - Fjellstyrene i Lierne	
DS 44/2022	ADM-2022-44 Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - tillatelse til bruk av snøscooter til egen hytte ved Holmtjønnfjellet - Leif Strand	2022/10662
DS 45/2022	ADM-2022-45 Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - Tillatelse til organisert ferdsel på ski vinteren 2022/2023 - Fri og Vill AS	2022/4597
DS 46/2022	ADM-2022-46 - Lierne nasjonalpark- Tillatelse til bruk av egen snøscooter for transport til hytte leid på åremål - Lene Wang Rhoden	2022/4125
	Styresak	
ST 46/2022	Skjækra landskapsvernområde - statusoppdatering forvaltningsplan	2022/8248
ST 47/2022	Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - høringsinnspill til foreslått utvidelse ved Gaundalen	2022/9883
ST 48/2022	Skjækra landskapsvernområde - Dispensasjon for oppføring av ny platting og endring av vannuttak - Skjækervatnet 37 - Knut Sjøli	2021/5356
ST 49/2022	Skjækra landskapsvernområde - Avslag på søknad om oppsett av nytt bygg for utedo ved Sottjønna 3 - Bjørn Tore Farbu	2020/14301
ST 50/2022	Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - midler til drift og tiltak 2023	2022/10533
ST 51/2022	Eventuelt	

ST 42/2022 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
ST 43/2022 Valg av to til å signere møteprotokoll sammen med leder
ST 44/2022 Referatsaker

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

NOTAT

Sak:
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparker - Arbeid med nye brosjyrekart for nasjonalparkene

Vår dato:
11.11.2022

Vår ref.:
2022/11471

Til:

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sara Kristiane Eide,

Kopi til:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalpark - Forslag til brosjyrekart for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalpark

Vedlagt ligger forslag til brosjyrekart for Lierne nasjonalpark og Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark. Det er mulig for styret å komme med innspill til kartene, som vil bli tatt med videre i arbeidet.

Fra: Eide, Sara Kristiane[]
Sendt: 17.10.2022 14:23:00
Til: erlinf@online.no[erlinf@online.no]
Tittel: Oppsett av solcellepanel ved Skjækervatnet 34, Snåsa

Hei,

Viser til e-post innsendt den 19.04.2022, da det var skjedd en skrivefeil i vedtaket gitt den 24.03.2022. Det ble gitt tillatelse til oppsett av to solcellepanel på sørveggen og to solcellepanel på østveggen av hytten, slik som anvist i tegningene.
Oppdatering av vedtaket gir tillatelse til oppsett av solcellepaneler slik tegningen viser, med fire solcellepanel på sørveggen og to solcellepanel på østveggen, da totalt seks solcellepaneler.
Resten av vedtaket står som vedtatt den 24.03.2022

Legger ved oppdatert vedtak:

Nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak:
Nasjonalparkstyret viser til vedtak fattet den 10. mars 2021 i sak NP-2021-11, samt vedtak om
utsatt frist fattet av nasjonalparkstyret i sak NP-2021-33 den 4. juni 2021:
Med hjemmel i § 3, punkt 1.3a i verneforskriften for Skjækra landskapsvernområde fastsatt ved
kongelig resolusjon av 17. desember 2004, har nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak:

- *Nasjonalparkstyret godkjenner fasadeendring av hytte Skjækervatnet 34 med Gnr/Bnr/Fnr 80/1/14 i Snåsa kommune, ved at det monteres fire solcellepanel på sørveggen og to solcellepanel på østveggen av hytta, samt en vindmølle på takets sørende.*
- *De seks solcellepanelene og vindmøllen skal monteres i tråd med fig. 1 og 2.*
- *Vedtak i sak NP-2021-11 og NP-2021-33 om utsatt frist er fortsatt gjeldende.*
- *Når tiltaket er ferdigstilt, skal det sendes inn minimum tre bilder fra tre forskjellige vinkler der plasseringen av solcellepanelene og vindmøllen fremgår av bildene til nasjonalparkstyret.*
- *Søker må påberegne seg at det vil bli gjennomført tilsyn for å kontrollere at vilkårene i dispensasjonen er fulgt.*

Beklager for at det tok så lang tid før du hørte fra oss.

Ha en fin dag videre!

Jijnjh heelsegh / vennlig hilsen
Sara Kristiane Eide
nasjonalparkforvalter

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre
nasjonalpaarhkeståvroe

Telefon: 74 16 81 25 / 45 00 29 47
E-post: sakei@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

ST 45/2022 Delegerte vedtak
DS 35/2022 ADM-2022-35 - Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark - Tillatelse til bruk av helikopter for transport av utstyr og proviant til Lakevassbu og Bjarnetjern - Værdalsbruket AS
DS 36/2022 Blåfjella-Skjøkerfjella nasjonalpark - Dispensasjon for helikoptertransport av sankemannskap som tapsforebyggende tiltak mot rovvilt - Skjækra sambeitelag SA
DS 37/2022 Lierne Nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert ferdsel med beltegående ATV i tilknytning elgjakt - Andreas Berg
DS 38/2022 ADM-2022-36 Gusli naturreservat - Blåfjella-Skjækerfjella - Dispensasjon for motorferdsel med ATV til jakthytte - Gusli skog
DS 39/2022 Berglimyra og Klumplifjellet naturreservat - Dispensasjon for bruk av beltegående ATV og snøscooter for uttransport av felt storvilt - Kjell Olav Bergli
DS 40/2022 Berglimyra og Klumplifjellet / Ohtjenjuananjohke naturreservat - dispensasjon gitt for bruk av ATV med belter for uttransport av felt elg - Klumplia jaktlag
DS 41/2022 Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV med belter for uttransport av felt storvilt - Åsmund Hjelmeland
DS 42/2022 Arvasslia naturreservat - Flerårig dispensasjon for bruk av beltegående ATV for uttransport av felt storvilt ved salg av dagskort - Fjellstyrene i Lierne
DS 43/2022 Berglimyra og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat - Flerårig dispensasjon for bruk av ATV med belter for uttransport av elg i forbindelse med dagsjakt - Fjellstyrene i Lierne
DS 44/2022 ADM-2022-44 Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - tillatelse til bruk av snøscooter til egen hytte ved Holmtjønnfjellet - Leif Strand
DS 45/2022 ADM-2022-45 Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark - Tillatelse til organisert ferdsel på ski vinteren 2022/2023 - Fri og Vill AS
DS 46/2022 ADM-2022-46 - Lierne nasjonalpark- Tillatelse til bruk av egen snøscooter for transport til hytte leid på åremål - Lene Wang Rhoden

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Arkivsaksnr: 2022/8248-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevold

Dato: 11.11.2022

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	46/2022	18.11.2022

Skjækra landskapsvernområde - statusoppdatering forvaltningsplan

Forvalters tilrådning

Nasjonalparkstyret støtter utkast til forvaltningsplanen for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde og ber forvalter gjøre endringer i tråd med innspill fra styret og rådgivende utvalg. Nytt utkast legges frem for arbeidsutvalget før det sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning.

Saksopplysninger

Generelt om prosessen

Siden forrige styremøte har forvalter gjennomført åpne folkemøter i Snåsa/Snåasen og Steinkjer/Stïentje kommuner, møter med nevnte kommuner og særmøter med Skjækra hytteeierforening og DNT Nord-Trøndelag. I tillegg er det gjennomført møte med Miljødirektoratet. Møte med Skæhkere sijte skal gjennomføres 17. november.

I møtene med kommunene ble det tatt opp fra vår side at vi ønsker å sikre at hytteeierne blir veiledet etter verneforskriften i tillegg til annet lovverk. Harmonisering av motorferdselreguleringen mellom de to kommunene var også et ønske fra vår side. Sistnevnte har vi ikke noen annen myndighet enn å anmode dem til å gjøre slik eller slik siden motorferdsel ikke er beskrevet i verneforskriften.

Fristen for innspill var satt til 23. oktober, uten at dette var noen endelig frist. Det kom totalt 13 innspill fra hhv privatpersoner, Sametinget/Sámediggi, Trøndelag fylkeskommune/Tröödelagen fylhke, Statsforvalteren i Trøndelag/Tröödelagen staatehaaltoje, Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe, Skjækra hytteeierforening, Skjellivatnet hytteeierforening og Sottjønna hytteeierforening. Statsforvalteren fikk ved forespørsel utsatt frist til 28. oktober. 2 av innspillene kom via spørreskjemaet i Microsoft Forms.

Oppsummering og vurdering av innspill

Den største andelen av innspillene er fra hytteeiere. De vil ha tydeligere retningslinjer om hva som er søknadspliktig og ikke, og hva som inngår i retningslinjene forvaltningsmyndigheten setter. De ønsker

også mulighet for å utvide hyttene sine, med begrunnelse i at tiden er i endring. I dag brukes flere av hyttene som familiehytter hvor 3 generasjoner oppholder seg på hytta samtidig. De er derfor konkrete tilbakemeldinger på at 80 m^2 BYA er for lite slik det er i dag. Et innspill viser til dialog med nasjonalparkforvalter i Øvre Dividalen nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde (Troms), hvor det er gitt tillatelse til å bygge 100 m^2 turisthytter. Dette er bekreftet etter direkte dialog med nevnte nasjonalparkforvalter. Snåsa Fjellstyre har kommet med innspill om at man burde differensiere mellom privathytter og utleiehytter (dvs almenningshytter, DNT-hytter mm). Forvalter vurderer det slik at å heve BYA høyere enn 80 m^2 gir et potensiale for stor samlet belastning på verneverdiene. Det hører også med at flere av hyttene allerede er større enn 80 m^2 BYA. Det vil være viktig for verneverdiene å bevare hyttenes tradisjonelle uttrykk og begrense forstyrrelse på dyreliv ved å minimere utvendig belysning og begrense bruken av store vinduer.

Tradisjonell byggeskikk er diskutert i det tidligere forvaltningsplanarbeidet. Selv om det ikke er en nedskrevet tradisjonell byggeskikk, er det naturlig å tolke det dithen at slik majoriteten av hyttene så ut ved vernetidspunktet er å regne som tradisjonell byggeskikk. I møte med Snåsa kommune ble det eksempelvis sagt at reinen er vanskelig å styre dersom de kommer over hytter med store vinduer. Trøndelag fylkeskommune har tidligere uttalt at dersom det ikke finnes noen tradisjonell/lokal byggeskikk kan byggeskikkveilereden for Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder benyttes. Forvalter har derfor tatt med at byggeskikkveilederen for Forollhogna kan benyttes.

Det er ganske unisone innspill om at man heller ønsker naust enn båter liggende under åpen himmel. Utformingen av naustene og hvordan de tar seg ut i landskapet vil likevel være viktig dersom det tillates. Bruk av naust vil bidra til noe utbygging, men forvalter anser at det heller fremmer/forbedrer landskapets karakter siden fargerike båter anses som et fremmedelement i landskapet.

Trøndelag Fylkeskommune ønsker seg en bedre kartlegging av kulturminner. De trekker også frem en uro for økende vardebygging i Norge. Bygging/påbygging av varder kan forringe kulturminner eller sette et nytt preg på landskapet. Nasjonalparkstyret har ingen forvaltningsmyndighet for kulturminner i landskapsvernområdet, men på bakgrunn av høy ferdsel i området vil det være nyttig med en slik kartlegging, slik at man kan ivareta kulturminner i byggesaker og tilretteleggingstiltak.

Det er tidligere kommet innspill fra reindrifta om å inkludere sørsamiske stedsnavn, ILO-konvensjonen mm. Dette er gjort. I tilfeller der forvalter har vært usikker har reindriftsavdelingen til Statsforvalteren i Trøndelag og Snåsa kommune/Snåasen tjïelte vært kontaktet. Snåsa kommune har påpekt viktigheten av å synliggjøre det sørsamiske språket. Forvalter ønsker at nasjonalparkstyret skal være en foregangsmyndighet innen bruk av sørsamisk språk ettersom språket er truet og Snåsa kommune har likestilt norsk og sørsamisk språk.

<u>Miljødirektoratet</u>
Miljødirektoratet sier i møte at 100 m^2 for turisthytter ikke lager presedens for privathytter. Miljødirektoratet sier også at 80 m^2 BYA er i øvre sjiktet for hva som er tillatt for privathytter i tilsvarende verneområder. Det ble diskutert om man kan endre benevning fra BYA til for eksempel fotavtrykk. Da uttrykte Miljødirektoratet en frykt for stadig større utbygging av verneområdet som kan skape presedens nasjonalt. Miljødirektoratet opplyser at dispensasjoner som ble gitt for plattinger i forbindelse med klagesaker ble gitt for å avbøte for kommunenes veiledning. Altså legger ikke de siste åra plattingsaker presedens for videre plattingsaker.

Forvalter ønsker å følge Miljødirektoratets forslag om å beholde BYA som benevning og ikke høyne BYA fra 80 m^2. Mengden fritidsbebyggelse sett i nasjonal sammenheng for verneområder er stor og på grensen til unik etter forvalters kunnskap. Brattfjell-Vindeggen landskapsvernområde i Telemark er et sammenlignbart område basert på mengden fritidsboliger og bygg. I deres forvaltningsplan er det retningslinjer på 65 m^2 BYA hytte og 15 m^2 BYA uthus. Der blir terrasse, overbygd veranda og

trapp medregnet i BYA, i tillegg til at bygging av kjeller og flere etasjer ikke tillates. Nasjonalparkstyret bør se til presedensen en høyning av m^2 BYA kan ha for samlet belastning av utbygging i verneområder nasjonalt, og bør derfor beholde maksgrensen på 80 m^2 BYA.

Miljødirektoratet har i tidligere klagesak opplyst at det ikke skal settes særlige retningslinjer for tiltak som ikke har direktehjemmel i verneforskriften. Altså skal tiltak som behandles etter naturmangfoldloven § 48 som f.eks. naust, platting, gapahuk, jordkjeller, frittstående solcellepanel/vindturbin, osv ikke ha gitte retningslinjer.

Vedlegg

1 **Innspill - Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen staatehaaltoje**
2 **Innspill - Skjækra hytteeierforening v/ styret**
3 **Innspill - Sametinget/Sámediggi**
4 **Innspill - Bodil Dyrstad og Jan Morten Dyrstad**
5 **Innspill - Rolf Petter Rones**
6 **Innspill - Skjellivatnet hytteeierforening**
7 **Innspill - Jan Erik Wettre**
8 **Innspill - Sottjønna hytteeierforening**
9 **Innspill - Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke**
10 **Innspill - Tor Erik Arntsen**
11 **Innspill - Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe**
12 **Innspill - Skjækra hytteeierforening v/ Helge Myrstad**
13 **Innspill - Tor-Arne Bade**

Statsforvalteren i Trøndelag
Tröödndelagen Staatehaaltoje

Vår dato: 28.10.2022
Vår ref: 2022/9641
Deres dato: 26.09.2022
Deres ref: 2022/8248

Blåfjella/Skjækerfjella - Lierne nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Uttalelse til oppstartsmelding - revidering av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde

Det vises til utsendt oppstartsmelding datert 26. september 2022 for å gjenoppta arbeidet med revidering av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde. Det vises også til at Statsforvalteren i Trøndelag i e-post datert 19. oktober 2022 fikk utsatt frist til den 28. oktober 2022 for å sende inn uttalelse til oppstartsmeldingen.

Innledningsvis vil Statsforvalteren påpeke at det er positivt at nasjonalparkstyret nå gjenopptar arbeidet med revideringen av forvaltningsplanene, og at arbeidet med revideringen av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde (LVO) prioriteres. Gjeldende forvaltningsplan fra 2006 er utdatert på en del punkter, bl.a. i forhold til beskrivelse av forvaltningsmodell. Den er heller ikke tydelig nok på hva som er søknadspliktig etter verneforskriften, spesielt i byggesaker og tiltak/inngrep knyttet til bygninger.

Byggesaker og andre inngrep
I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 1.1 Inngrep i landskapet er inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, graving og påfylling av masse, drenering m.m. i Skjækra LVO forbudt etter verneforskriften. Opplistingen er ikke uttømmende. Dette betyr i praksis at alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet må det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for. **Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven eller ikke.** Dagens forvaltningsplan er ikke tydelig nok på dette punktet, noe som har skapt mange uheldige situasjoner der hytteeiere har blitt veiledet av kommunene etter hva som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, og ikke etter verneforskriften når de har bygget plattinger. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen for Skjækra LVO må dette tydeliggjøres.

I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen bør det defineres hva som kommer inn under de forskjellige punktene i verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-e *forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til*. Dette vil være til hjelp under den daglige forvaltningen av verneområde, og skape forutsigbarhet blant brukerne/hytteeierne. Søknader om tiltak, inngrep etc. som ikke blir definert under verneforskriftens § 3, punkt 1.3 a-e, må da behandles etter naturmangfoldlovens §

48. For eksempel har styret og nasjonalparkforvalter tidligere definert oppføring av plattinger til å komme inn under § 3, punkt 1.3 a «ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger», og hjemlet vedtak om oppføring av platting til dette punktet i verneforskriften. I forbindelse med klageavgjørelser av Miljødirektoratet er det nå blitt stadfestet at verneforskriften ikke hjemler oppføring av plattinger i tilknytning til eksisterende bygninger i landskapsvernområdet, slik at søknader om oppføring av platting må vurderes opp mot naturmangfoldlovens § 48. Det samme vil gjelde hvis noen søker om oppføring av f.eks. hundegård, ildsted etc.

I arbeidet med å revidere forvaltningsplanen for Skjækra LVO har størrelsen på plattinger vært et tema. Miljødirektoratet sier i sin klageavgjørelse at det ikke vil være naturlig at forvaltningsplanen har retningslinjer for tiltak det ikke er åpnet for å gi tillatelse til gjennom en spesifisert dispensasjonshjemmel i verneforskriften. All den tid verneforskriften ikke har regler som åpner for å gi tillatelse til plattinger, bør det ikke være aktuelt å utarbeide retningslinjer og arealbegrensninger for slike tiltak ved revisjon av forvaltningsplanen. Imidlertid bør kap. 8 i dagens forvaltningsplan, som omhandler bruken av de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 4 oppdateres til å omhandle generelle saksbehandlingsrutiner rundt naturmangfoldlovens § 48.

Dagens forvaltningsplan sier at uthus og hytte maksimum kan være 80 m2 bebygd areal (BYA), og henviser til Norsk Standard 3940. I Norsk Standard 3940 står det at bebygd areal (BYA) beregnes ved å måle ytterveggens utside. Erfaringene fra de forskjellige avvikssakene som har vært oppe til diskusjon i nasjonalparkstyret viser at det er forskjellige oppfatninger om hvordan BYA måles. Når SNO har vært ute på tilsyn er BYA målt utvendig kledning, men når nasjonalparkstyret har behandlet byggesøknader er byggetegninger som viser utvendig svill/reisverk blitt lagt til grunn i saksbehandlingen og i vedtaket. Dermed kommer utlekting og bordkledning i tillegg, og bebygd areal (BYA) vil dermed bli større enn hva nasjonalparkstyret i sin dispensasjon ga tillatelse til. Byggetegninger som tar utgangspunkt i utvendig svill/reisverk ser ut til å være standard praksis, og samme mål oppgis i søknader til kommunene og i søknader til nasjonalparkstyret. Dette begrunnes med at valg av leverandør og løsning (f.eks. stående eller liggende kledning) på ytterkledning ikke skal være av betydning. Veileder fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sier at for beregning av BYA tas mål av ytterveggs utside. Det er tydeligvis forskjellig oppfatninger om dette betyr utvendig svill/reisverk eller utvendig kledning.

I forbindelse med revideringen av forvaltningsplan for Skjækra LVO må dette klargjøres, og det må gå frem av forvaltningsplanen hvordan areal av bygningene skal måles. Likeledes bør det tydeliggjøres hva som inngår i arealkravet på maksimum 80 m^2 BYA for hytte og uthus. Er det hoveduthuset som inngår, eller skal alle oppførte boder, naust, plattinger og lignende inngå. Dette er spørsmål som har skapt litt forvirring både blant hytteeiere, forvaltere og nasjonalparkstyret i enkeltsaker, og bør tydeliggjøres.

Motorferdsel

Verneforskriften omhandler ikke motorferdsel, og motorferdselen forvaltes av kommunene gjennom motorferdselloven og nasjonal forskrift. I dagens forvaltningsplan er motorferdsel viet stor plass, noe som var naturlig i 2006 da kommunene var forvaltningsmyndighet for både verneforskriften og motorferdselen. Imidlertid har ikke nasjonalparkstyret forvaltningsmyndighet for motorferdsel i landskapsvernområdet, og det vil være naturlig at motorferdselskapittelet i forvaltningsplanen reduseres til i hovedsak omhandle en beskrivelse av motorferdselsregimet.

I tillegg til en beskrivelse av motorferdselsregimet bør nasjonalparkstyret, gjennom arbeidet med forvaltningsplanen, oppfordre kommunene Steinkjer og Snåsa til å harmonisere forvaltnings-praksisen rundt motorferdselen seg imellom. Det er forholdsvis stor forskjell på dagens

forvaltningspraksis mellom de to kommunene, bl.a. ved at Snåsa åpner opp for egenkjøring til hyttene mens Steinkjer henviser til leiekjøringsordning. Forvaltningsplanen bør også være tydelig på at kommunenes forvaltningspraksis ikke skal være i strid med motorferdsellovgivningen.

Soneinndeling
Dagens forvaltningsplan har delt inn landskapsvernområdet i ei vernesone, to brukssoner og ei sone for spesiell tilrettelegging, der de to brukssonene utgjør mesteparten av landskapsvernområdet. All den tid alle sonene må forholde seg til den samme verneforskriften har soneinndelingen, etter statsforvalterens vurdering, ingen stor praktisk betydning i den daglige forvaltningen av området. Statsforvalteren anbefaler derfor at nasjonalparkstyret går bort i fra soneforvaltningen av Skjækra landskapsvernområde.

Vedhogst
Når det gjelder vedhogst kan forvaltningsmyndigheten tillate dette etter § 3, punkt 2.6 i verneforskriften. Siste strekpunkt under punkt 2.6 sier at vedhogst i tilknytning til regulerte hyttefelt kan tillates etter retningslinjer gitt i forvaltningsplanen. Retningslinjer på side 26 i dagens forvaltningsplan er for så vidt greie å forholde seg til, men vi savner en maksimumsgrense for hvor stort volum den enkelte hytteeier kan ta ut pr. år.

Annet
Fremdriftsplanen som er lagt ved oppstartsmeldingen ser ambisiøs ut, og dere må nok forvente at den må revideres. For å kjøre gode og inkluderende prosesser tar erfaringsmessig arbeidet med revidering av forvaltningsplaner tid.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon naturmangfold

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Seksjon naturmangfold

Dokumentet er elektronisk godkjent

Revidering av forvaltningsplanen for Skjækra LVO.

Til: Forvalterne av Skjækra LVO, Eirik Sønstevold, Hege Sæther Moen og Sara Kristiane Eide.

Skjækra hytteeierforening har styrebehandlet innspill til revidering av forvaltningsplanen for Skjækra LVO. Vi viser til særmøte og offentlig møte som ble arrangert 3. oktober på Steinkjer rådhus.

Som brukere og hytteeiere i LVO- området ønsker vi oss en forvaltningsplan som er så tydelig som mulig der vi som hytteeiere har tydelige retningslinjer over hvordan vi skal forholde oss til hva som er tillatt og hva må vi søke om. Tenker da på områder som; vedhogst, hvordan arealberegning av hyttene utføres, grøftegraving rundt hyttene, steinsetting osv.

Størrelse på hyttene:
Alle hyttene i Skjækra LVO har punktfeste. Et punktfeste medfører iflg de fleste kilder at hytteeier har råderett på 1 mål tomt (Kilde: Osloadvokatene og henvisning til rettspraksis. https://osloadvokatene.no/eiendom/tomtefeste/punktfeste/), og innenfor dette området har hytteeier sterke rettigheter.

Helge Myrstad har i brev datert, Steinkjer 18.10.22, levert sitt eget innspill til revidering av forvaltningsplanen. Styret i hytteeierforeninga stiller seg helt og holdent bak dette brevet. Skjækra hytteeierforening har i prosessen vært i kontakt med lederne for Sottjønna- og Skjellivatnet hytteeierforening som også stiller seg bak Myrstads brev.
Angående diskusjonen om max antall kvm så vil vi tilføye: Ved å øke antall kvm på hyttene vil det være mulig å bestemme at småting skal inngå i det totale arealet. Det kan være vedlager med tak (tak som står på 4 stolper med hensikt å lagre ved under), jordkjellere og annet skal inngå i det totale antall kvm.

Søknadsprosess for hytteeiere:
Her har det opp igjennom årene vært praktisert noe ulikt. Hytteeiere har i noen tilfeller spurt grunneier og fått et svar, eller søkt kommunen og fått svar som i ettertid viser seg å bryte med verneforskriftene i LVO-området.
Det må være slik at saker som omhandler plan- og bygningsloven, der må hytteeier forholde seg til kommunen, som igjen har ansvar og behandler søknaden slik at den tilfredsstiller verneforskriftene (LVO-området eller i nasjonalparken.) Da kan nasjonalparkstyrer kontrollere at kommunene saksbehandler etter vedtatte verneforskrifter.

Tilrettelegging av området for allmenn ferdsel:
Det bør vurderes og forlenge svillestien som i dag avsluttes på grensa Snåsa/Steinkjer ved Andreashaugen. Svillestien bør forlenges fram til broen som krysser elva mellom Åsvatnet og Skjelbreia (Stubben). Det er mye ferdsel inn og ut av nasjonalparken gjennom denne leia.

Eksisterende svillesti mellom Sætertjønnbekken og Nausta ved Skjækervatnet faller litt mellom to stoler angående eierskap. Det må avgjøres hvem som har eierskapet til denne stien, og dermed også vedlikehold.

Hytteeierforeninga har i et par år utredet muligheten til å bygge en ny bru over elva mellom Skjelbreia og Skjækervatnet. På kartet er det avmerket som krysningspunkt, samt at DNT hytte, Sætertjønnhytte, ligger like ved. Vi ser at det til stadighet, avhengig av vassføring, er vanskelig for fotturister som tenker seg i retning Fjellskjækra/Gaundalen å komme seg over elva. Hytteeierforeninga gjorde en jobb nylig der de prøvde å få med samarbeidsaktører som var villige til å være med på finansieringen av dette bruprosjektet uten at vi lyktes med det. Vi ber om at forvaltningsmyndigheten tar over dette prosjektet.

Diverse:
Naustområde i nordenden av Skjækervatnet har alltid framstått som litt rotete bygningsmessig. For å få en litt bedre estetisk ramme rundt naustområdet foreslår vi at det vedtas beising av naustene i samme farge. Det må da gis en 10 års overgang for å få rett farge på alle naustene.

Nasjonalparkstyrer må i framtiden få større fullmakter til å avgjøre saker. Et eksempel kan være vedhogst i nasjonalparken. I dag sender nasjonalparkstyrer ut søknaden til 10-12 parter for uttalelse.

Vi håper på en god prosess med revideringen av forvaltningsplanen, og minner om vår tidligere påstand om at det beste vern av et område er når brukerne av området har et positivt eierskap til vernet.

Steinkjer 21. oktober 2022.

Mvh

Styret Skjækra hytteeierforening
Styremedlemmer
Kjell Nastad (sign), Kari Trøan-Aune (sign), Arne Rannem (sign), Petter Dyrstad (sign)

Arve Lægran
Styreleder

SAEMIEDIGKIE
SAMETINGET

Påastesijjie/adresse
Postboks 3
9735 Kárášjohka/Karasjok
Aamhtsreerije
saksbehandler
Tel:

Tel: 78 47 40 00
Org.nr: 974 760 347
Ta kontakt
Pål Nilsen
+47 78 47 40 21

Statsforvalteren i Trøndelag
v/ Sønstevold, Eirik
Postboks 2600
7734 STEINKJER

AAMHTESE/SAK	MIJ VUESUEHT./VÅR REF.	DIJ VUESIEHT./DERES REF.	BIEJJIE/DATO
21/98 - 225	22/34408		21.10.2022

Vedrørende gjenoppstart av arbeid med revidering av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde

Vi viser til Deres e-post av 9.9.2022, samt Deres brev av 26.9.2022.

Sametinget ber ikke om konsultasjoner i forbindelse med gjenoppstarten av arbeid med revidering av forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde.

Vi viser til at Sametinget i tillegg til å være folkevalgt organ for samene i Norge også er forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner, samt at Sametinget også har stedsnavntjenesten for samiske stedsnavn. Sametinget ber om at nasjonalparkstyret innlemmer samiske stedsnavn som en naturlig del av planverket. I forbindelse med informasjon, skilting og tilrettelegging, ber vi om at det utarbeides informasjon også på samisk.

Sametinget er opptatt av at forvaltningsplanene ikke begrenser virksomheten til berørte samiske interesser utover hva verneforskriften gjør og vi ber om at dere har dialog om planen med samiske interesser, og at disse involveres i forvaltningsplanarbeidet. Samiske interesser i dette området er hovedsakelig tilknyttet reindriften i området. Vi ber om at dere forespør de samiske interessene om de ønsker konsultasjoner om forvaltningsplanen.

Heelsegh/Med hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorrådgiver

Tjaatsege lea elektrovneles jåahkesjamme jïh seedtesåvva vuelietjaalegapth/
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Åejviedåastoje / Hovedmottaker:
Statsforvalteren i Trøndelag Postboks 2600 7734 STEINKJER

Innspill forvaltningsplan – Skjækra/Skæhkerenjohke LVO

Navn: Bodil Dyrstad og Jan Morten Dyrstad

Kontaktinfo: jan.dyrstad@ntnu.no / 91897142

Tilknytning/brukerinteresse: Hytte ved Langtjønna (adr. Stortjønna 1)

Innspill: Mange takk for muligheten til å komme med innspill i forbindelse med revidering av forvaltningsplanen.

Vi har hatt hytte ved Langtjønna siden 2002 (Stortjønna 1), og er svært godt fornøyd med dagens forvaltning av området, som i sterk grad bidrar til at dette er et fantastisk område for friluftsliv og fjellturer. Vi setter spesielt stor pris på den generelt restriktive adgangen til å bruke snøskuter, samtidig som det er anledning til leiekjøring av proviant. Vi håper også at dette videreføres i den reviderte planen. Vi er også fornøyd med at dagens plan fastslår at tradisjonell byggeskikk skal benyttes.

Fordi mange av hyttene ligger ved vann, har mange båt, og vi håper at man i revisjonsarbeidet ser nærmere på adgangen til å sette opp naust. Vi kan vanskelig se at små og tradisjonelt bygde naust endrer villmarkspreget på området eller at naturvernhensyn skulle bli skadelidende.

Innspill forvaltningsplan – Skjækra/Skæhkerenjohke LVO

Navn: Rolf Petter Rones

Kontaktinfo: rrones@online.no / 92497607

Tilknytning/brukerinteresse: Hytteeier i verneområdet ved Sottjønna, Steinkjer kommune

Innspill: Hytter og bygg: Har hatt hytta siden 1984 i verneområdet. Hytta blir i dag benyttet som familiehytte hvor både barn og barnebarn deltar. Det gjør at behovet for større areal er sterkt ønskelig. Håper derfor at arealbegrensningen på hyttene kan økes noe.

Andre kommentarer: Det er svært viktig at brukerne blir hørt slik at alle parter sammen kan forvalte området på en god måte. Godt samarbeid vil gagne verneområdet.

From: Eystein Utheim[eystein.utheim@ntebb.no]
Sent: 23.10.2022 14:50:16
To: Sønstevold, Eirik[eison@statsforvalteren.no]
Cc: arve.lagran@gmail.com[arve.lagran@gmail.com]; rrones@online.no[rrones@online.no]; 'Ola Ystad'[ola.ystad@gmail.com]
Subject: Uttalelse forvaltningsplan

Uttalelse fra Skjellivatnet hytteeierforening.

Skjellivatnet hytteeierforening støtter full og helt uttalelsen fra Helge Myrstad ang forvaltningsplan Skjækra landskapsverområde.

Mvh
Eystein Utheim
Skjellivatnet

From: Jan Wettre[jewettre@ntebb.no]
Sent: 23.10.2022 00:23:27
To: Sønstevold, Eirik[eison@statsforvalteren.no]
Subject: Oppsumering fra åpent folkemøte - Steinkjer

Innspill til revidert forvaltningsplan Skjækra LVO

Det bør vurderes om LVO skal forvaltes på samme måte som nasjonalparken all den tid LVO har mindre områder av verneinteresse enn selve nasjonalparken. Selvsagt har Apoteket og lia nedenunder Høa, samt "tørgadd" verneverdier og er spesielt for området. Mht bebyggelse finnes i Steinkjer ingen bevarte setervoller til minne om den gamle tiden, kun spor av ruiner hvor områdene heldigvis er merket og ryddet for krattskog. Det finnes bevarte minner og byggverk etter tidligere skogsdrift og tømmerfløting som bør takes vare på.
Det var etablerte hytter i LVO delvis spredt men også samlet før nasjonalparken og verneforskriften kom på plass. De eldste av disse buene hadde ingen eller liten verneverdi og tjener neppe som veileder for verneverdier og ledende arkitektur for fremtidig hyttebebyggelse i dag. Steinkjer kommuneskoger hadde visse føringer og gode kjøreregler for hvordan området ble tatt vare på og skjøttet dette på en utmerket måte gjennom godt samarbeid, forståelse og veiledning for hytteeierne. Etablering av svillestien var genial og nyttig for området selv om det var et stort og mutilerende inngrep sett med verneforskriftens øyne. Norges Midtpunkt førte til meget stor ferdsel i området sommer som vinter på samme måte som økt fritid og bruk av hyttene bidro til det samme sammen med trimaktiviteter som 10 på topp, bli kjent osv. LVO er idag betydelig mer populært og i bruk av allmennheten enn tidligere. Bruken av naturherlighetene krever mao betydelig mere planlegging, veiledning og tilretteleggelse enn tidligere.
Snåsa og Steinkjer kommune må ha felles forvaltning og forståelse av byggteknisk regelverk iht norsk lov, Norsk byggteknisk standard 3940. Størrelse på vinduer for flukt, brannforskrifter, HMS mm. må forvaltes av kommunene og har intet med naturvern å gjøre.
Det ble dessverre lite snakk om våre firbeinte venner mht. hundehus og hundegårder. Vi har båndtvangsbestemmelser og dyrevelferdsloven å forholde oss til. Det er kjent at kjoring til trær medfører slitasje og skade på vegetasjon i betydelig grad. Det er heller ingen god løsning med opphold i bur når de ikke brukes. Svært mange hytteeiere har hunder til jakt, snørekjøring på ski, hundepann og turkamerater. Man bør se nærmere på hundehold, hundegårder og hundehus.
Størrelse på hytter. Tidene og krav til bekvemmeligheter har forandret seg. De fleste familier ser på hytta som et sted der flere generasjoner kan ha felles fritid sammen, påske, sommerferier mv, gå turer, fiske, jakte og lære om planter, dyr og oppholde seg i naturen. Holdningsskapende, nyttig og lærerikt for kommende generasjoner med økt respekt for naturen. Se forøvrig orientering fra Helge Myrstad som forklarer dette meget godt.
Plattinger: Behov vil kunne variere. Det er klart at en hytte plassert på en tørr morenebakke har mindre behov enn ei hytte plassert i myrlendt terreng. Individuell tilpassing må være mulig. Solplasser, bålplass.
Samarbeid med forvaltning, kommuner, grunneiere og hytteeiere/foreninger mv. Det må påregnes mer arbeid til dette. Alternativt kan enklere ting i forvaltningen delegeres til kommune/grunneier.

Merking av stier: Siste døgns leteaksjon og flere personlige veiledninger til personer som har gått seg vill tilsier at merking av stier er og blir viktig.

Forvaltning- og styrekompetanse: Viktig og ansvarsfullt, riktig regelverk må benyttes. Det blir forvirrende når deler av regelverk i rovviltforvaltningen brukes som mal i byggesaker.

Mvh
Jan Erik Wettre

Heihei og takk for oppmøtet!

Som nevnt på mandag sender vi ut presentasjonen og en oppsummering av innspillene fra møtet. Kom gjerne med flere innspill om dere kommer på noe i ettertid eller dersom noen av innspillene ikke ble referert presise nok etter hva dere mente. Frist for innspill er som kjent 23. oktober.

Nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg er satt på kopi slik at de holdes orientert.

Med vennlig hilsen / heelsegh luvhtie
Eirik Sønstevold
rådgiver

Telefon: 73 19 93 82
E-post: eison@statsforvalteren.no
Web: https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/

From: Ola Ystad[ola.ystad@gmail.com]
Sent: 21.10.2022 14:55:17
To: Sønstevold, Eirik[eison@statsforvalteren.no]
Cc: Helge Epost[hemyrs@online.no];
arve.lagran@gmail.com[arve.lagran@gmail.com];
rrones@online.no[rrones@online.no];
eystein.utheim@ntebb.no[eystein.utheim@ntebb.no]
Subject: Oppsumering fra åpent folkemøte - Steinkjer
Vedr. uttalelse til revisjon av forvaltningsplan Skjækra landskapsvernområde.

Hei.

Skjækra hytteeierforening v/Helge Myrstad har sendt dere ei uttalelse i etterkant av møtet den 3.10.22.

Sottjønna hytteeierforening har vært i kontakt med Skjækra hytteeierforening i forbindelse med at vi ønsker å tiltre deres uttalelse. Dette har vi fått positiv respons på.

Vi bekrefter med dette at vi stiller oss 100 % bak uttalelse forfattet av Helge Myrstad.

Med vennlig hilsen
Ola Ystad
Leder Sottjønna hytteeierforening

fre. 7. okt. 2022 kl. 08:21 skrev Sønstevold, Eirik <eison@statsforvalteren.no>:

> Heihei og takk for oppmøtet!
>
> Som nevnt på mandag sender vi ut presentasjonen og en oppsummering av innspillene fra møtet. Kom gjerne med flere innspill om dere kommer på noe i ettertid eller dersom noen av innspillene ikke ble referert presise nok etter hva dere mente. Frist for innspill er som kjent 23. oktober.
>
> Nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg er satt på kopi slik at de holdes orientert.
>
> Med vennlig hilsen / heelsegh luvhtie
>
> **Eirik Sønstevold**
> rådgiver

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Telefon: 73 19 93 82
E-post: eison@statsforvalteren.no
Web: https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Kommunal

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG BLÅFJELL - SKJÆKERFJELLA
- LIERNE NASJONALPARK
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår dato:	21.10.2022	**Vår referanse:**	202237492-2	**Vår saksbehandler:**
Deres dato:	26.09.2022	**Deres referanse:**		Stian Sundsvik

Fylkeskommunens uttalelse til melding om å gjenoppta revidering av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde

Vi viser til deres oversendelse datert 26. september 2022.

Miljødirektoratets brukerveiledning (10. juni 2020) forklarer at «en forvaltningsplan er en praktisk veileder som skal bidra til beslutninger og bruk som sikrer vernet. Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging mv., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene.»

Målet med forvaltningsplanarbeidet for Skjækra landskapsvernområde er å revidere gjeldende plan vedtatt 28. mai 2006, samt å gjøre ny plan tilgjengelig i Miljødirektoratets nettløsning *«Forvaltningsplan på nett».*

Innlandsfisk
Det er lange tradisjoner for fiske i området. Det er viktig at mulighetene til dette videreføres i den nye forvaltningsplanen.

Viltforvaltning
Det er lange tradisjoner for jakt og fangst i området, og det er viktig at muligheten til dette videreføres i ny forvaltningsplan. Muligheten til bruk av kjøretøy for uttransport av felt storvilt bør også videreføres.

Kulturminner eldre tid
Bestemmelsene i lov om kulturminner gjelder innenfor landskapsvernområdet. Dette innebærer at kulturminner eldre enn år 1537 og samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet (jf. kulml §§ 3 og 4), og at det er forbudt å gjøre inngrep i eller på annen måte skade eller utilbørlig skjemme disse (uten at det foreligger tillatelse etter kulml § 8.)

Postadresse: Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Bankkonto: 86017685300
IBAN: NO8486017685300
BIC/SWIFT: DABANO22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postmottak@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Automatisk fredete kulturminner i området er derfor godt sikret gjennom kulturminneloven. Imidlertid er dette et område som ikke er systematisk registrert og det er sannsynlig at det også finnes et antall *ukjente* automatisk fredete kulturminner i området, for eksempel steinalderboplasser, kulturminner knyttet til utmarksbruk, jernvinne, fangst og ferdsel.

Vi ser en generell og økende tendens til vardebygging i fjellet, utført av fotturister. Dette er et problem i store deler av landet, spesielt i høyfjellsområder/over tregrensa. Varder, reiste steiner og små røyser har vært i bruk i forhistorisk tid både som deler av fangstsystem/ledegjerder og som markør av leder og ferdselsveger. Denne type kulturminner kan være vanskelig å datere. Moderne vardebygging i fjellet kan være vanskelig å skille fra forhistoriske kulturminner, og dermed forkle eller gi et villedende bilde av eldre tiders fangst og ferdsel i et område. Det kan også oppfattes som visuelt forstyrrende i et natur- og kulturlandskap. Dersom det er rom for det i forvaltningsplanen, kan det derfor være ønskelig at det i retningslinjene oppfordres til å unngå vardebygging og lignende steinkonstruksjoner.

Vi oppfordrer til å benytte Riksantikvarens nasjonale kulturminnedatabase Askeladden i arbeidet med planen (www.askeladden.ra.no, tilgjengelig som WMS-tjeneste) for å få en oversikt over kulturminner i området. Databasen er ikke utfyllende, men gir en status på kulturminner som er registrert pr. dags dato.

Til slutt vil vi gjøre oppmerksom på en endring i myndighet og ansvarsområder i kulturmiljøforvaltningen siden forrige forvaltningsplan. I gjeldende forvaltningsplan står det:

> *«Samisk kulturminneråd har myndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner tilsvarende den fylkeskommunen har for det øvrige kulturminnevernet. Sametinget har det overordnete politiske og administrative ansvaret for Samisk kulturminneråds virksomhet, mens Riksantikvaren har det overordnede faglige ansvaret.»*
>
> *(s.36)*

I forbindelse med regionreformen ble oppgaver og myndighet på kulturminneområdet overført fra Riksantikvaren til fylkeskommunen/Sametinget fra 01.01.2020. Dette innebærer at det nå er fylkeskommunene og Sametinget som er førstelinje i forvaltningen av de fleste automatisk fredete kulturminnene, og ikke lenger Riksantikvaren. Dette må derfor oppdateres når forvaltningsplanen revideres.

For flere detaljer omkring myndighetsområder og oppgavefordeling, se https://www.riksantikvaren.no/veileder/ansvarsforskriften/

Med vennlig hilsen

Anne Caroline Haugan
Seksjonsleder

Stian Sundsvik
Rådgiver

Dette dokumentet er godkjent med elektronisk signatur

Saksbehandlere:
Friluftsliv: Thor Brandt
Folkehelse: Pål Fossland Moa
Innlandsfisk: Bjørn Grenne
Viltforvaltning: Runar Myrvang
Vannforvaltning: Bjørn Borge Skei
Kulturminner eldre tid: Hanne Haugen
Kulturminner nyere tid: Hauke Haupts
Næring (opplevelsesnæringer): Ragnhild Vist

Innspill i forbindelse med forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde.

Fra en som har brukt Skjækra som «rekreasjonsområdet» i snart 28 år, vil jeg begynne med å forklare hvordan starten var.

Da jeg begynte å bruke Skjækra, var jeg pluss minus 20 år. Da var det ikke så mye snakk om søknader om plattinger, BYA/BOA, flytting av stein og fotavtrykk. Vi kunne gjøre det slik at vi gjorde det praktisk rundt hyttene våre, og den generelle oppfatning var at de som eide hytte inne i Skjækra gjorde det som var best for området vi alle var så fortryllet av. Det var ikke det store handlingsrommet da heller, men en av årsakene var at de hyttene som allerede lå inne i fjellheimen, var av en slik størrelse som tiden de var bygd på, gjorde at de ikke er, eller var større. Det var ikke like enkelt å bygge ut da, ei heller leie noen som kunne gjøre det. Det var heller ikke organisert noe form for transport til og fra, i slik grad som i dag.

I dag skriver vi 2022, og ser en utvikling, som jeg personlig, går i helt feil retning. Rot, saksbehandlingsfeil, ingen samhandling mellom de ulike etatene/kommunene. Inne i Skjækra møtes 3 forskjellige kommuner, der vi har Steinkjer, Verdal og Snåsa. Inntrykket er at de 3 forskjellige kommunene behandler søknadene ulikt. Det du kan bygge på Steinkjer, kan du ikke bygge på Snåsa, og visa versa.

Etter vi hytteeierne fikk en PDF-fil, videresendt av Pål Malmo på Facebook gruppen til Skjækra hytteeierforening 15 mai, 2020 startet mye av det som i den senere tid har utartet i helt feil retning. Denne var forfattet av daværende verneforvalter Steinar Bach den 26.11.2019

Ordlyden i denne var da «alt det du skal gjøre i og rundt skal det søkes på». Siden har det kommet frem utrolig mye rart. Der vi som eier hytte i Skjækra, har følt oss mistenkeliggjort for ting som vi har gjort i beste hensikt.

- Mange hadde for store hytter
- Noen hadde for store plattinger
- En hadde for stort solcellepanel
- En har fått regnet steinlagt område som BYA
- En hadde fått medregnet utedoen sin i BYA

- Noen har fått pålegg om å begynne riving av plattinger
- Sak/saksbehandling som er feil
- Forskjellsbehandling
- mm

Listen blir lengre. Om det er dette som menes da med smidighet, tilrettelegging og lokale tilpasninger er jeg ikke sikker på. Jeg vet bare om at dette hadde kommet frem da spørsmålet om at disse områdene skulle innlemmes som landskapsvernområde, hadde det aldri blitt noe av det.

Vi kjøpte vår første hytte i Tjukklia i 2014. Da fant vi ut at vi ønsket og bygge oss en ny hytte der. Vi tok da kontakt med Snåsa kommune for å snakke med byggesaksavdelingen der. Vi ønsket å undersøke hvor stor hytte Øverbygd (hytteleverandør i Snåsa) kunne bygge til oss. Da sier de at vi kan bygge en hytte på 100 kvm. Der kommer noe av essensen i dette, der kommunene har handlet feil i forhold til lovene av landskapsvernområdet tillater. Hvordan skal vi som hytteeiere følge med på dette, når kommunene en gang ikke vet hva de snakker om. Det sies videre at vi som hytteeiere utbyggere har en undersøkelsesplikt, når vi og gjør det, så vet ikke kommunene hva de snakker om.? Hvordan skal det da forklares for nasjonalparkstyret når godkjenningene ligger fra kommunen, å hytteeier må eventuelt betale for kostnaden det tar for riving og bort kjøring.?

Når hytte eierne må begynne å rive ned det som gjør det praktisk for ett godt hytteliv, synes jeg alt dette har gått for langt. Det er ingen som har «forgrepet» seg alvorlig inne i Skjækra, det er det som er så spesielt, men når vi får dette i fanget, blir det opprørsk stemning blant hyttefolket. Skal vi sette dette på spissen, kan vi ikke ha hundene våre ute i bånd, vi kan ikke fore småfuglene, vi kan ikke hente noen steiner nede i fjæresteinen, vi kan heller ikke bruke noe av sanden for å pynte rundt hyttene våre. Alt dette setter ett fotavtrykk.

Jeg skrev tidligere at vi lever i 2022. vi har i dag ett helt endret bilde på hvordan vi ønsker å ha det på hyttene våre. Vi søker bedre løsninger på hyttene våre, vi bruker mere energi for å skape den lune koselige stemningen vi drar på fjellet for å oppleve. I dag er det også blitt generasjonshytter, det er enklere og komme seg på hyttene, det er tilrettelagt på en annerledes måte. Da er det kanskje ikke så mye forlangt at Nasjonalparkstyret også må følge opp årstallet, og ikke henge etter den gamle verneplanen av 2004.

Jeg synes at dette har vært en trist sak. Gleden ved å ha hytte i Skjækra har forsvunnet, med mistenkeliggjøring av alt vi gjør er feil. Det har blitt litt som «storebror» ser deg følelse, der mange av dem jeg snakker med synes dette har gått altfor langt. Det er ett godt miljø i hytteeierforeninga, der alle snakker med hverandre. Det er slik at når man eier en hytte 2 timers gange inne i fjellet, må man samarbeide på en annen måte. Stemninga er trykket.

Hvordan finne en løsning på dette er å sette 2 streker under det som allerede er utført inne i fjellet. Alt som blir gjort fra en spesifikk dato, må behandles igjennom styret. Slik får man da starte på nytt. Det har allerede komet mange gode forslag på innspill, der jeg støtter disse.

Skal man gå etter den forvaltningsplanen fra 2017, er det ikke gjort så mye, faktisk ingenting.

Mvh

Tor Erik Arntsen

Skjækervatnet 32

SNÅASEN VAERIESTÅVROE
SNÅSA FJELLSTYRE

Til
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
v/Eirik Sønstevold

Snåsa, 19.10.2022

Innspill til revidering av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde

Vi visert til melding om oppstart av revidering av forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde (SLVO). Snåsa fjellstyre vil i den forbindelse komme med noen foreløpige innspill til dagens forvaltningsplan.

Skjækra landskapsvernområde – beskrivelse, eierforhold, bruk mm

Roktdal statsallmenning utgjør 44 % av SLVO, og alt areal av Snåsa kommune som er omfattet av verneområdet. Vi ber om at beskrivelsen av statsallmenningene, allmenningsrettene og fjellstyret blir mer vektlagt og utfyllende i ny plan.

Den historiske bruken av fjellområdene dannet grunnlag for bosetting og næring i bygdene her. Disse store fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til jakt, fangst, fiske, setring, beite med mere, under betegnelsene *bruksretter* eller *allmenningsretter*. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte med hjemmel i fjelloven. Statskog SF er grunneier på statsallmenningene, og forvalter grunneierretten. Sammen med reindriftsnæringen, utgjør allmenningsbruken all hovedvekt av bruken av fjellområdene og verneområdene på Snåsa i dag.

Snåsa fjellstyre har siden det ble opprettet på 1920-tallet, tilrettelagt for utøvelsen av bruksrettene, med oppsetting av hytter, bygging av bruer, merking av stier, utlegging av båter med mere. Både bruken og tilrettelegging for bruken har endret seg i takt med «tida og tilhøva». *Friluftsliv* og *folkehelse* er begrep som framheves og prioriteres mer og mer fra sentrale myndigheter. Begge disse er nært knyttet opp mot bruk og utnyttelse av ressursene i statsallmenningene, og fjellstyrets aktivitet.

Fjellstyrene oppfattes i mange sammenhenger som en reiselivsaktør. Det er ikke korrekt, og det er viktig at det i forvaltningsplanen ikke skapes et slikt bilde. Fjellstyrene er et forvaltnings- og oppsynsorgan for statsallmenningene, med hjemmel i fjelloven. De har en «non-profitt» - økonomi, betaler ikke skatt og gir ingen utbytte til eiere. Et eventuelt overskudd i fjellstyret skal pløyes tilbake til statsallmenningen. Fjellstyrene er underlagt prisrammer fra staten på jakt og fiske, samt forvaltningslov og offentlighetslov i sin saksbehandling etter fjelloven.

Det er stor prinsipiell forskjell på ei fjellstyrehytte, allmenningshytte, og ei ordinær utleiehytte oppsatt av en f.eks. en privat aktør/firma, kommune eller turistforening. Allmenningshyttene er oppsatt i medhold av fjellovens § 35 for at de bruksberettigede skal kunne nyttiggjøre seg

sine rettigheter i området, typisk jakt og fiske. Vi ber derfor om at det i forvaltningsplanen brukes begrepet *allmenningshytter* om fjellstyrets hytter.

Snåsa fjellstyre har i dag to allmenningshytter i SLVO, Nåvasshytta og Skjækerhytta. Åsvasseteren, som i planen fra 2006 er beskrevet å tilhøre Snåsa fjellstyre, har i dag status som gjeterhytter for Skjækra sambeitelag.

Praktisering av vernebestemmelsene

Overordna mål
I overordna mål for forvaltningen av området, skilles det mellom betydningen av reindrift og landbruk (allmenningsretten). Området *skal* kunne brukes til reindrift, mens det *kan* brukes til beiting av husdyr. Jakt, fangst, fiske, reindrift, beite og setring har alle grunnlag i «alder tids bruk» av områdene. Reindrift og landbruk må tillegges samme betydning og verdi i forvaltningsplanen

Landbruk
Dagens verdenssituasjon og utvikling har gitt et økt fokus på betydningen av egen matvaresikkerhet, bærekraftig produksjon og bruk av utmarksressursene. Her er allmenningsrettene sentrale, og det må gis rom for at disse kan utnyttes og utvikles innenfor rammen av fjelloven og verneforskriften.

Hytter og byggevirksomhet
Snåsa fjellstyre har nylig søkt og fått godkjent rivning og oppføring av ny allmenningshytte i SLVO (Nåvasshytta), med tilhørende uthus og sikringsbu. Nasjonalparkstyrets vedtak ble vurdert og stadfestet av Miljødirektoratet. Denne søknadsprosessen viste at det er behov for å få beskrevet de prinsipielle forskjellene mellom ei allmenningshytte og andre hytter i forvaltningsplanen, og de krav som stilles til allmenningshyttene for at de skal kunne brukes. Det er viktig at forvaltningsplanen, på grunn av denne forskjellen, også tar inn i seg at tiltak som godkjennes på/ved ei allmenningshytte, ikke skal legge premisser eller føringer for andre typer hytter i verneområdet.

Nærmere om behovet for sikringsbu
Snåsa fjellstyre fikk i 2018 utarbeidet et brannteknisk konseptdokument for fjellstyrets hytter. Dokumentet ble utarbeidet av konsulentselskapet Norconsult, og oppsummerer byggeregler/premisser for fjellhyttene som Snåsa fjellstyre eier og driver. Fjellstyrets selvbetjente allmenningshytter er plassert i brannklasse 1 og risikoklasse 4.

Krav til sikringsbu/reservebyggverk er ikke tydelig angitt i byggeforskrifter fra 1985 til i dag. Behov for sikringsbu må derfor vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra følgende, ref. Teknisk Forskrift 2017 (TEK17):

«Byggverk som boligbrakker og overnattingssteder som ligger avsides, og hvor en må forutsette rømning til det fri, må ha reservebyggverk som kan brukes til overnatting i tilfelle brann, når det ikke finnes annet egnet byggverk i nærheten».

Fjellstyrets hytter ligger, jfr. inndeling i risikoklasser (TEK17), i en gråsone mellom fritidsbolig og overnattingssted. Det er derfor ikke entydig at *enhver* allmenningshytte må ha sikringsbu. Behov for sikringsbu må vurderes i hver enkelt hyttes tilfelle av eier. En slik

risikovurdering må blant annet bygge på momenter som avstand til vegforbindelse, klimatiske forhold, mulighet for å kontakte hjelp (mobildekning) og avstand til nærliggende nabohytter.

For Nåvasshytta har fjellstyret vurdert det som sterkt påkrevd med sikringsbu for at hytta skal kunne brukes vinterstid. Ved eventuelt brann er det avgjørende for å berge liv og helse at man kan søke tilflukt i sikringsbu i umiddelbar nærhet. For Skjækerhytta har fjellstyret vurdert at behovet for sikringsbu ikke er tilstede, i og med at det der ligger andre hytter i nærområdet som kan nås i en nødsituasjon.

Oppføring av sikringsbu innebærer et nytt bygg i landskapsvernområdet, der det i gjeldende forvaltningsplan stilles særskilt krav til søker om å dokumentere behovet for tiltaket. Vi ber om at det i planen tas inn at oppføring av sikringsbu i tilknytning til allmenningshytter, der dette ut fra en risikovurdering anses nødvendig av fjellstyret, kan påregne positiv behandling.

Nærmere om bebygd areal
I gjeldende plan er det ikke skilt mellom allmenningshytter og andre hytter/fritidshytter når det gjelder maksimalt bebygd areal. Ut fra de prinsipielle forskjellene på disse hyttene, ber vi om at planen tar inn i seg at allmenningshyttene med tilhørende uthus, kan påregne å få godkjent noe økt areal utover de begrensninger som legges på fritidshyttene.

Flere vedtak fra forvaltningen viser at det er ulik oppfatning av begrepet «bebygd areal». Vi ber om at det blir definert en felles forståelse på dette i ny plan.

Motorferdsel
Motorferdsel i SLVO er ikke berørt av verneforskriften, men reguleres av motorferdselsloven. Steinkjer og Snåsa kommune har ulike retningslinjer og praktisering av loven, ut fra ulike forhold og forutsetninger. Dette medfører ulik dispensasjonspraksis innenfor SLVO, både i forhold til bruk av snøskuter til egen hytte, og til utleiehytte/allmenningshytte. Det er lang historikk og tradisjon for dette. Det er viktig at egen snøskuter fortsatt kan benyttes inn til allmenningshyttene på Snåsa. Dette gir færre antall turer og redusert belastning på miljøet, enn ved krav om bruk av leiekjører.

I løpet av perioden forvaltningsplanen har vært gjeldende, har tilbudet av kløyvere med hest blitt redusert i Snåsa. Dette tilbudet ble tidligere mye benyttet av folk som skulle inn til allmenningshyttene på sommer/høst. Fjellstyret får nå stadig oftere spørsmål om bruk av helikopter for frakt av utstyr/bagasje inn til hyttene. Fjellstyret har (som rettighetshaver) hittil hatt en restriktiv holdning til dette, i samsvar med Snåsa kommune sin dispensasjonspraksis. Hvis kommunen og fjellstyret ser behov for endring i denne praksisen, bør ikke forvaltningsplanen være til hinder for dette. Værdalsbruket har i forvaltningsplanen for Blåfjella-Skjækerfjella NP, fått aksept for bruk av helikopter inn til sine utleiehytter.

Forvaltningsplanen må oppdateres i henhold til forlik i sak 20-129753SKJ-FROS, i forhold til krav til type kjøretøy for utfrakting av felt storvilt. Det samme gjelder for tillatelser til å medbringe slikt kjøretøy inn til jaktbase.

Generelle dispensasjonsbestemmelser - § 4
Utlegging av båt i forbindelse med fiske er ikke omtalt i verneforskriften direkte, og må behandles etter § 4. Også her er det viktig at forvaltningsplanen oppdateres i forhold til samme rettsforlik. Her vil det være fjellstyrets gjeldende båtplan som legger føringene for utlegging av båt, basert på hensynet til fiskeressursene og tilgangen til fiske.

Informasjon, skjøtsel og oppsyn

Naturoppsyn

I forkant av første forvaltningsplan for SLVO, ble det lagt ned et betydelig arbeid med å beskrive og forankre samhandlingen mellom de ulike oppsynsaktørene i verneområdet. Det er viktig at denne enigheten og forståelsen videreføres i ny plan.

Fjellstyrene kan opprette naturoppsyn i statsallmenningen med hjemmel i fjellovens § 36 (fjelloppsyn). Snåsa fjellstyre har en helhetlig, fast oppsynsordning for statsallmenningen i Snåsa kommune. Fjelloppsynet utøver sitt arbeid i henhold til fastsatt, nasjonal oppsynsinstruks for fjelloppsyn, hvor det i formålet framgår at fjelloppsynet skal:

- Medvirke til en bærekraftig bruk av statsallmenningene og bidra til å sikre viktige lokale og nasjonale samfunnsinteresser i områder der staten som grunneier har et spesielt ansvar.
- Forebygge miljøkriminalitet og bidra til at offentligrettslige bestemmelser overholdes.
- Se til at grunneiers og rettighetshavers privatrettslige bestemmelser overholdes.

Fjelloppsynet kan tildeles begrenset politimyndighet (BP), og ved utøvelsen av BP er fjelloppsynet direkte underlagt politiet.

Fjelloppsynsordningen skal fortsatt ha en bærende rolle i statsallmenningen, og en vesentlig del av merbehovet for oppsyn knyttet til opprettelsen av nye verneområder skal skje som kjøp av tjenester fra lokale, godt fungerende oppsynsordninger, herunder fjelloppsynet i Snåsa.

I prosessen ved etablering av de store verneområdene i våre områder, ble det fra forvaltningen signalisert et økt behov for naturoppsyn på flere årsverk i de nye verneområdene. Dette er sannsynligvis bakgrunnen for at det i forvaltningsplanen er beskrevet relativt omfattende oppgaver og tema for naturoppsynet i verneområdet. Snåsa fjellstyre opplever imidlertid at det er et stort sprik mellom det ambisjonsnivået som er beskrevet i planen, og de årlige budsjetter og bestillinger som kommer på verneområdeoppsyn. Vi ber nasjonalparkstyret være klar over dette.

Tiltak og skjøtsel

Gjennom forvaltningens årshjul og «bestillingsdialog», spilles det inn og prioriteres tilretteleggings- og skjøtselstiltak i verneområdene. Ny forvaltningsplan må ta inn i seg bestemmelsen i NMFL § 47, og senere avklaringer for statsallmenningene.

I NMFL § 47 heter det:

«I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak.»

Grunneier skal prioriteres for oppdrag. For statsallmenningene har Statskog og Norges fjellstyresamband blitt enige om rutiner for hvordan dette skal håndteres. I brev av 21.04.2017 fra Statskog til verneområdestyrene, er dette beskrevet:

«Dersom det er skjøtselstiltak som det anses aktuelt å utføre, inngår Statskog som grunneier en avtale med vernemyndigheten om oppgaven som skal gjennomføres. Statskog og fjellstyrene/fjelloppsynet kan deretter avtale seg imellom hvordan den skal gjennomføres.»

Den er en langvarig praksis fra Snåsa/Lierne som har gitt grunnlaget for denne enigheten og tolkingen av NMFL § 47, og forholdet til grunneier/rettighetshaver på statsallmenningene. Verneområdestyret og/eller SNO skriver avtale med Statskog som grunneier, og fjellstyrene/fjelloppsynet står for den praktiske utøvelsen av oppdraget.

Miljøstatus og kunnskapsoppbygging

Naturmangfoldloven § 8 omhandler offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, og kunnskapsgrunnlaget for dette. Her skal både vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap vektlegges. Snåsa fjellstyre og fjelloppsynet har svært lang erfaring med bruk og utvikling innenfor statsallmenningen på Snåsa. I tillegg har vi snart fått 20 års erfaring med Blåfjella-Skjækerfjella NP og SLVO, og samspillet mellom bruk og vern her. I dette ligger det en betydelig, lokal kunnskapsbase hos fjellstyret og fjelloppsynet.

Forskning innenfor verneområdene kan medføre økt press på verneverdiene, blant annet ved økt motorisert ferdsel. Det er derfor viktig at forskningsaktivitet i størst mulig grad koordineres med øvrig feltaktivitet, og at transportoppdrag mm søkes løst ved tjenestekjøp fra etablert oppsynsordning i statsallmenningene.

Med hilsen
Snåsa fjellstyre

Lars Erik Almo (sign.)
Styreleder

Vidar Formo
Fjelloppsyn/dl. (sign)

Steinkjer, 18.10.22

Til: eison@statsforvalteren.no

Emnetittel: «Forvaltningsplan – Skjækra landskapsvernområde

Innspill til revidering av forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde

Vi viser til offentlig gjenoppstartsmøte som ble avholdt på Steinkjer Rådhus 3.oktober 2022.

I etterkant av møtet har vi blitt tilsendt møtereferat med oppsummering av innspillene som fremkom i nevnte møte. I møtet fikk undertegnede i oppdrag av Skjækra hytteeierforening og formalisere uttalelsen og presisere behovet for større areal på hyttene. I tillegg har det kommet henvendelse fra både Skjellivatnet og Sottjønna hytteeierforeninger som slutter seg til oppfordringen om at økt areal av hyttene blir ivaretatt i landskapsvernområdet.

Frist for videre innspill fra Statsforvalteren i Trøndelag er satt til søndag 23.oktober.

Blant innspillene som ble fremsatt, er ønske/krav om større fleksibilitet i forhold til dagens størrelse på hyttene oppført i verneområdet som i dag utgjør totalt 80 kvadratmeter, innbefattet uthus.

Da dette skal være en fremtidsrettet plan, presiserer vi hytteeiere at dagens tillatte areal gir framtidige begrensninger. Historisk sett har hyttene vært knyttet til jakt og fiske der behovet for areal på hyttene ikke har stått i fokus.

Viser her til fjell-loven som presiserer at bruksberettigede skal utøve sine rettigheter «på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva»

I dag benyttes hyttene i større grad som familiehytter for rekreasjon og sosiale samlingssteder for hele familien. Dette kan i mange tilfeller dreie som om 3 generasjoner, noe som tilsier at dagens begrensninger på 80 kvadratmeter er

for lite. Med storfamilien på hytta vil det være behov for flere sengeplasser og større oppholdsrom. Dagens krav om nøktern standard kan innebære tilgang til større kjøleskap med fryser, innendørs toalettfasiliteter, vaskerom/bad, noe som krever sine kvadratmeter. Vi kan ikke se at en eventuell utvidelse av bebygd areal med noen kvadratmeter på noen måte bryter med forvaltningsplanens intensjon «å ivareta naturmangfoldet mht plante og dyreliv».

Omliggende hytter som grenser inn mot Nasjonalparken som ved Grønningen (Snåsa) og andre områder, har fått en arealutvidelse til 120 kvadratmeter. Vi er også kjent med at både Steinkjer og Snåsa kommune generelt sett har gitt tillatelser til økte arealer ved hyttebygging. Dette nettopp ut fra dagens naturlige behov for komfort og fasiliteter. Det lave antall festetomter i verneområdet vil eventuelt ikke føre til noen stor utbygging. Vi erfarer også at mange ikke vil benytte seg av en eventuell hytteutvidelse.

Ved gjennomgang av sammenlignbare landskapsvernområder, fremkommer det at bebygd areal på hyttene er langt mer fleksible enn hva landskapsområdet i Skjækra tillater.

I samtale med nasjonalparkforvalter Bjørn Morten Baardvik ved Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde, fremkommer det at tillatt størrelse på hytter utgjør 100 kvadratmeter for hovedhytte og økt areal fra 20 kvadratmeter til 40 kvadratmeter på anneks/uthus. Dette ble begrunnet med at tiden er i endring og behovene har endret seg. Det kan opplyses om at denne parken har eksistert i over 50 år.

Vi erfarer at det også er kommet innspill fra hytteeiere med ønske om utvidelse av hyttestørrelsene i Vågå og Sjoa landskapsvernområder. Dette begrunnes med at behovene for større hytter er ønskelig på grunn av endrede behov.

For Trollheimen landskapsvernområde er det ikke definerte arealer på hyttene. Her kan det søkes om evt. arealutvidelse med restriktiv behandling, der beliggenhet og hensyntakelse til omgivelsene blir vektlagt.

Dette tilsier at det er forskjellig forvaltningspraksis i de ulike landskapsvernområdene.

Miljødirektoratet presiserer at de ikke har noen entydig forvaltningspraksis ved spørsmål om hyttenes størrelse, noe som tilsier at Miljødirektoratet ikke har gitt føringer på hyttestørrelse i verneområdene.

Som hytteeiere og brukere i Skjækra landskapsvernområde synes vi det er flott å komme inn i planprosessen jfr møte avholdt i Steinkjer Rådhus 3.oktober. Dette er med på å innføre reell brukermedvirkning. Vi er også kjent med at andre landskapsvernområder har valgt å ta med hytteeierne (hytteeierforeninger) inn i Rådgivende utvalg, dette for å få til en best mulig og jevnlig dialog med de berørte brukerinteresser.

Vi ser fram til videre godt samarbeid i samspill med forvaltningen av Skjækra landskapsvernområde, og håper på positiv og konstruktiv behandling av våre innspill.

Med vennlig hilsen

Helge Myrstad
hytteeier i Skjækra i 50 år

Brevet er sendt:

- Statsforvalteren i Trøndelag v/ Eirik Sønstevold
- Skjækra hytteierforening v/formann Arve Lægran for videre behandling i styremøte 20.10.22

Kopi er sendt:

- Skjellivatnet hytteeierforening v/formann Eystein Utheim
- Sottjønna hytteeierforening v/formann Ola Ystad
- Skjækra hytteeierforening v/ Kjell Nastad
- Steinkjer kommuneskoger v/Pål Malmo
- Ordfører i Steinkjer kommune v/Anne Berit Lein
- Ordfører i Snåsa kommune v/ Arnt Einar Bardal

From: Asbjørg Lorås[asbjorgloras@hotmail.no]
Sent: 18.10.2022 18:39:20
To: Sønstevold, Eirik[eison@statsforvalteren.no]
Subject: Forvaltningsplan-Skjækra landskapsvernområde.

Ettersom at de fleste som i dag skal jobbe med revidert forvaltningsplan for Skjækra landskapsvernområde er forholdsvis nye i sine funksjoner så tillater jeg meg å komme med en presentasjon av meg selv og min bakgrunn.
Jeg var skogsjef / daglig leder i Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket fra 1989 til 2023. I tillegg så hadde jeg funksjonen som utmarkssjef i Steinkjer kommune det meste av denne tide.
Jeg ledet prosessen og førte i pennen Flerbruksplan for Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket, som ble enstemmig vedtatt i Steinkjer kommunestyre i 1991.
Gjennom disse funksjonene var jeg meget sentral fra Steinkjer kommune i opprettelsen av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark og Skjækra landskapsvernområde. Jeg var med i forvaltningsutvalget for landskapsvernområdet.
Jeg våger påstanden at jeg hadde en viktig påvirkning på at fredningsprosessene gikk smertefritt og uten protester, for det som berører Steinkjer kommune.
En viktig forutsetning for dette var at fredningsbestemmelsene og forvaltningsplan ble svært sammenfallende med kommuneskogens flerbruksplan.
Det meste av tilretteleggingen for ferdsel til verneområdene fra Steinkjersida ble gjennomført i «min» tid i kommuneskogen. Delvis med både økonomisk og moralsk støtte fra Fylkesmann og Nasjonalparkstyre.
I perioden fram til Nasjonalparkstyret ble opprettet og fikk sin funksjon med egen ansatt forvalter ble det en periode der spørsmål som oppsto ble løst/besvart av den aktuelle kommunen eller av grunneierrepresentanter (Statskog og Steinkjer kommuskoger).
Dette ble gjort etter beste mening og skjønn fra de enkelte og med henvisning til Plan og bygningslov og Flerbruksplan. Men i ettertid har det vist seg at brukerne kunne få ulike svar avhengig av hvem som ble kontaktet. Det ble også en glidende overgang fra denne måten å løse spørsmål på og over til en mere formell saksgang i trå med forvaltningsplanens krav til formell saksgang.
I ettertid har det vist seg at en del brukere har kommet uheldig ut på en uforskyldt måte, ettersom at at de forholdt seg til svar de fikk på sine henvendelser.
Dette gjelder spesielt byggesaker som ble besvart ut fra Plan og bygningslovens bestemmelser.
I Forvaltningsplanen står det at det skulle utarbeides en veileder for byggesaker. Dette er dessverre ikke gjort. En slik veileder kunne ha forhindret missforståelser og gjort livet lettere både for brukere og saksbehandlere.
Dette er et viktig punkt. Enten må denne veilederen utarbeides eller så må dette bli svært tydelig i den reviderte forvaltningsplanen. Både mht areal, antall bygg og måten å måle arealet på.
For 16 år siden var det enighet om at et totalareal på 80 m2 var tilstrekkelig. Men tida har endret krav og forventninger. Bruken av hyttene har endret seg mye på denne tida. Ofte brukes hyttene av storfamilier i flere generasjoner. Her er det naturlig å se til kommuner omkring oss og til landskapsvernområder ellers i landet. Det bør være gode grunner til å høyne arealet for lovlig bygging uten at dette går ut over verneformålet.
Økt bruk av hytter som ofte står på bæresvak grunn fører til opptramping og utrivelige forhold omkring hyttene. Dette har de fleste løst ved å bygge plattinger eller steinhellelegging rundt hyttene og mellom hytte og uthus/ anneks. De fleste har gjort dette ut fra reglene i Plan og bygningsloven ettersom at dette ikke er beskrevet i forvaltningsplanen. Dette bør være tillatt, men utførelse og areal bør gjøres tydelig i den reviderte utgaven.
Likeså har mange laget seg trivselsplasser, med bålplass og benker. Slike tiltak skåner terrenget og øker trivselen for brukerne.
Alle tiltak inn mot verneområdene har hatt som hensikt å få folk ut i naturen i et folkehelseperspektiv. At områdes friluftslivtilrettelegging og forvaltning har hytteeiernes forståelse og aksept er svært viktig. De er de flittigste brukerne, de beste ambassadørene og viktige samarbeidspartnere mht å bevare verneformålene.
Et siste punkt som etter min mening bør ses på er båter i fjellet uten naust. I dag ligger det båter langs land i de fleste vann. Vinteropplag ordnes ofte med å henge dem opp i et tre. Dette er ikke pent når det ses på lang avstand. Små, enkle naust bør vurderes for å løse dette på en mere naturvennlig måte.
For ordens skyld nevnes at jeg selv er hytteeier i Skjækra landskapsvernområde med hytte ved Skjelbreia.

Om dere ønsker andre opplysninger fra «gammeltida» så er det bare å ta kontakt.

Lykke til.

Mvh
Tor-Arne Bade
Vikanbakken 1
7670 Inderøy
Torarne@ntebb.no
90058007
Sendt fra min iPad

INTERN KLADD

Denne planen er en revisjon

Innledning

Skjækra (VV00002335)

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	31.05.2023
Sametingskonsultasjon	21.10.2022
Godkjent dato	
Høringsdato	
ephorte saksnummer	
Forvaltningsmyndighet	Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe
Forvaltningsmyndighetstype	Nasjonalparkstyre
Oppsyn	http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Steinkjer, Snåsa-Snåase
Verneform	landskapsvernområde
Verneplan	Verneplan for nasjonalparker og andre større verneområder
Vernet dato	19.12.2004

Om forvaltningsplanen

Tidligere forvaltningsplan og verneformål

Forskrift om vern av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon 17.12.2004. I §5 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. Første forvaltningsplan ble utarbeidet av Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stïentje kommuner/tjïelter og godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i juni 2006, og dette er første gangs revidering av forvaltningsplanen.

Forvaltningen av nasjonalparken skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år.

Formålet med vernet er fastsatt i §2 i verneforskriften:

Formålet med Skjækra landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til lisider og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Generelt om forvaltningsplan

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å beskrive brukerinteressene i området, gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen skal avklare hvordan ulike bruker- og verneinteresser skal håndteres i den daglige forvaltningen av området, og gi et felles grunnlag for utøvelse av skjønn i behandling av enkeltsaker. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan, og planen skal faglig godkjennes av Miljødirektoratet.

Revidering av forvaltningsplan

Arbeidet med revideringen ble opprinnelig startet i 2016, og stoppet av ulike årsaker opp, før det ble gjenoppstartet høsten 2022. I tilknytning til gjenoppstart er det gjennomført åpne folkemøter og egne møter med berørte kommuner og viktige brukerinteresser. I tillegg er det tilrettelagt for at interesserte skal kunne komme med innspill i gjenoppstartsarbeidet og en senere høringsrunde.

Forvaltningsmyndighetens oppgave

Forvaltningshierarkiet

Ansvaret for forvaltning av verneområder i Norge ligger hos Klima- og miljødepartmenetet (KLD) som har delegert ulike deler av forvaltningen til ulike forvaltningsnivå. Miljødirektoratet er endelig klageinstans for enkeltvedtak fattet av nasjonalparkstyret/arbeidsutvalget/nasjonalparkforvalteren(e), og sikrer at nasjonalparkstyret følger nasjonale råd og retningslinjer. Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen staatehaaltoje sørger også for at nasjonalparkstyret følger nasjonale retningslinjer, og har klagerett på enkeltvedtak gjort av nasjonalparkstyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

Nasjonalparkstyret

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroa er forvaltningsmyndighet for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues.

Nasjonalparkstyret har nasjonalparkforvalter(e) som ivaretar det administrative arbeidet. Nasjonalparkforvalteren(e) er formelt ansatt hos Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen staatehaaltoje, mens arbeidsoppgavene utføres på vegne av nasjonalparkstyret. Mer info om og fra nasjonalparkstyret på https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/.

Nasjonalparkstyrets myndighet og mandat

Forvaltningsmyndigheten utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter myndighet til å treffe vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten har videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene jf. naturmangfoldloven § 48. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i landskapsvernområdet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører. Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF og Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe skal prioriteres ved tjenestekjøp.

Forvaltningsmyndigheten skal sikre miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping. Dette er videre beskrevet i Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene. FNs naturpanel sier at til tross for økende krav om å vurdere naturens verdier som grunnlag for politiske beslutninger, rapporterer kun 5 % av de publiserte vitenskapelige studiene om faktisk bruk av verdivurderinger i beslutningene. Det vil derfor være viktig i den kommende planperioden at naturverdier vektlegges tyngre enn det er gjort til nå.

Tilleggsopplysninger

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er forvaltningsmyndighetens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. I tilknytning til Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde inngår SNO årlig tjenestekjøpsavtaler med Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe, Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF og Lierne Nasjonalparksenter IKS.

Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe

Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe har ansvar for oppsyn i statsallmenningen og skal i tillegg til å ivareta privatrettslige forhold sikre viktige lokale og nasjonale samfunnsinteresser i områder der staten som grunneier har et spesielt ansvar. I tillegg er fjellstyret leverandør av naturfaglige tjenester til bl.a. SNO. Opprettelse av oppsyn i statsallmenningen er hjemlet i Fjelloven § 36.

Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF

Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF er grunneier og en viktig samarbeidspartner i det å ivareta området som friluftsområde. De bidrar blant annet til å legge ut ved på tilrettelagt bålplasser og holde parkeringsplassen ved innfallsporten i stand.

Lierne Nasjonalparksenter IKS

Nasjonalparkstyret og Lierne Nasjonalparksenter IKS pleier årlig å signere en partnerskapsavtale som sikrer samhandling mellom partene. Nasjonalparksenteret bidrar særlig med arbeid tilknyttet informasjon, kommunikasjon og besøksforvaltning. Avtalens økonomiske vilkår blir finansiert av årlige tiltaksmidler fra Miljødirektoratet.

Områdefakta

Skjækra (VV00002335)

Landareal (daa)	96000
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_IV
Ramsar-status	
Emerald-status	Ja

Internasjonale forpliktelser

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon på Miljødirektoratets nettside om konvensjoner.

Norges arbeid med FNs bærekraftsmål er beskrevet i Stortingsmeldingen Mål med mening. Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 - Melding.St. 40 (2020-2021). Det sentrale bærekraftsmålet for verneforvaltningen er nr 15 - Livet på land, men også en rekke andre mål er relevante, herunder nr 13 - stoppe klimaendringene, nr. 6 - rent vann og gode sanitærforhold, nr 3 god helse og livskvalitet, nr, 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn og nr 12 - ansvarlig forbruk og produksjon, samt mål nr 17 - samarbeid for å nå målene. Norge har 6 resultatområder med til sammen 24 nasjonale miljømål og 83 indikatorer. Norges Miljømål har mange likheter med FNs Bærekraftmål. De mest relevante resultatområdene er Naturmangfold, Kulturminner og kulturmiljø og Frilufstliv.

IUCN-tekst

Norge er medlem i Den internasjonale neturvernunionen (IUCN). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (Protected Areas). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt IUCN kategorier. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

Bernkonvensjonen-tekst

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene. Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene. Dette nettverket har fått navnet Emeral Network.

Natur

Skjækra (VV00002335)

Beskrivelse

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger i kommunene Snåsa og Steinkjer i Trøndelag fylke og dekker at areal på 96 km2. I øst grenser landskapsvernområdet mot Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, og er dermed en del av et av de største sammenhengende verneområdene i Norge.

Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som igjen gir opphav til god og næringsrik jordsmonn. Spesielt området rundt Grønlihøa skiller seg ut, med en større konsentrasjon av sørlige og varmekjære planter. Vegetasjonen her består av særegne plantearter, samt et frodig kryptogamfauna, da flere av artene finnes på rødlisten. Videre trives flere vakre orkidearter, kantkonvall, engmarihånd og brudespore for å nevne noen. Tidlig om våren kan man også finne et rosa teppe av rødsildre som dekke deler av sørhellingen i området.

Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark. Skogen her er sårbar, og bidrar med mat og ly til en rekke ville arter samt den gir gode beiteforhold. Her er det arter som bjørkefink, blåstrupe, trepiplerke, løvsanger, rødvingetrost, gråtrost, rødstrupe og svarthvit fluesnapper som dominerer. Av de mer pelskledde, er det observert jerv og bjørn i deler av året, mens hjortevilt som elg, hjort og rådyr er vanlige året rundt.

På de mer åpne våtmarksslettene trives vadere som små- og storlom, svartand og havelle, gluttsnipe, strandsnipe, grønstilk, enkelt- og dobbelbekkasin. Tidligere kunne man observere fiskeørn hekkende ved Skjækervatnet.

Den menneskelige aktiviteten i området er forholdsvis stor. Det er et intensivt sauehold og en betydelig reindriftsvirksomhet, området er godt tilrettelagt for friluftsliv og det finnes et stort antall fritidshytter. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområde er derfor vesentlig for samisk kultur og næringsutnyttelse. I dag drives det blant annet bestandsrettet forvaltning på elg, hjort og rådyr, og storviltjakta betyr mye for både rettighetshavere og jegere.

Naturtyper beskrivelse

Landskapsvernområdet er i liten grad naturtypekartlagt. Det er derfor tatt med tekst om vegetasjonen fra forvaltningsplanen fra 2006 for å beskrive plantelivet i nasjonalparken. De fleste fjellområdene innenfor landskapsvernområdet tilhører lavalpin region, der blåbærhei og viersamfunn er mest vanlig. I fjellskogen dominerer gran *(Picea abies)*, furu *(Pinus sylvestris)* og bjørk *(Betula pubescens)*.

Fjellskogen utgjør en randsone mellom skog og fjell, og dette medfører at arter fra ulike naturtyper møtes her for å finne skjul og mat. Artsrikdommen i fjellskogen er lav sammenlignet med annen skog, og fordi forholdene er marginale er fjellskogen et langt mer sårbart økosystem enn skogsystemer i lavlandet. Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. Fjellskogen er en sentral ressurs for sørsamisk reindrift da den gir reinen viktig vinterbeite.

Arter beskrivelse

Det er ikke foretatt noen spesifikke artskartlegginger, men søk hos Artsobservasjoner (2022) tilsier at det i perioden 2010-2022 er observert 235 forskjellige arter. Det antas at denne lista ikke er fullstendig og at noen av artene ikke er stasjonære. Liste over de observerte artene ligger under vedlegg.

I tidligere forvaltningsplan (2006) er det oppgitt at det i sørlia til Grønihø er registrert alm *(Ulmus glabra)*, storklokke *(Campanula latifolia)*, tysbast *(Daphne mezereum)*, vårerteknapp *(Lathyrus vernus)*, bitter blåfjær *(Polygala amarella),* kantkonvall *(Polygonatum odoratum)* og myskegras *(Millium effusum)*. Det vokser også flere kalkkrevende arter her.

Den forestående forvaltningsplanen (2006) opplyser også at fjellbjørkeskogen og barskogen er dominert av fugler som bjørkefink *(Fringilla montifringilla)*, blåstrupe *(Luscinia svecica)*, trepiplerke *(Anthus trivialis)*, løvsanger *(Phylloscopus trochilus)*, rødvingetrost *(Turdus iliacus)*, gråtrost *(Turdus pilaris)*, rødstrupe *(Erithacus rubecula)* og svarthvit fluesnapper *(Ficedula hypoleuca)*. Blant vadere og ender er smålom *(Gavia stellata)*, storlom *(Gavia arctica)*, svartand *(Melanitta nigra)*, havelle *(Clangula hyemalis)*, gluttsnipe *(Tringa nebularia)*, strandsnipe *(Actitis hypoleucos)*, grønstilk *(Tringa glareola)*, enkeltbekkasin *(Gallinago gallinago)* og dobbelbekkasin *(Gallinago media)* observert. Fiskeørn *(Pandion haliaetus)* er observert hekkende ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie.

Av akvatiske arter er ørret *(Salmo trutta)* dominerende. I tillegg finner vi elvemusling *(Margaritifera margaritifera)*, som er noe spesielt ettersom vassdraget er relativt høytliggende.

Blant hjortevilt finner vi elg *(Alces alces)*, hjort *(Cervus elaphus)*, rådyr *(Capreolus capreolus)* og tamrein *(Rangifer tarandus)*.

For store rovdyr kan bjørn *(Ursus arctos)* og jerv *(Gulo gulo)* bruke området i perioder av året. Videre har gaupe *(Lynx lynx)* og jerv forvaltningsområder i henholdsvis omtrent halve (Steinkjer kommune/Stïentje tjïelte) og hele verneområdet.

Rødlistearter beskrivelse

Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter.

Observerte arter i perioden 2010-2022 som er rødlistet per 2021 er svartand *(Melanitta nigra)*, granmeis *(Poecile montanus)*, fiskemåke *(Larus canus)*, rødstilk *(Tringa totanus)*, gjøk *(Cuculus canorus)*, småspove *(Numenious phaeopus)*, fiskeørn *(Pandion haliaetus)*, heilo *(Pluvialis apricaria)*, svartsonetjuke *(Phellinus nigrolimitatus)* og elvemusling *(Margaritifera margaritifera)*. Disse artenes rødlistestatus skyldes i hovedsak bestandsnedgang eller et relativt lavt antall individer. Flere av artene hadde dessuten «bedre» status på rødlista fra 2015.

Geologi beskrivelse

Verneområdet ligger over marin grense (høyeste havnivå etter området ble fritt for is). Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av

glimmerskifer som gir opphav til en relativt frodig vegetasjon. Av løsmasser er det noe morenemateriale, torv/myr og breelv-/bresjøavsetninger øst i verneområdet.

Klimaendring

Målinger fra like nord for verneområdet (Kjevlia, Snåsa/Snåase) viser variasjoner av årsnedbør mellom 797-1449 mm de siste 20 årene. Høye nedbørsnivåer bidrar til at de lavereliggende områdene er preget av myr og våtmark. I samme periode ligger middeltemperaturen på 1,4-5,5 grader celsius. Makstemperatur og minimumstemperatur har vært henholdsvis 32,7 og -36,3 grader celsius. Dataen er hentet fra Norsk Klimaservicesenter.

Klimaendringer som følge av økt temperatur kan gi kortere periode med snødekke og tilsvarende lengre barmarksperioder. Svingende temperaturer kan føre til nedising av vegetasjon og beite, som er en trussel mot artsmangfoldet og naturgrunnlaget til reindrift og sørsamisk kultur. Med økte temperaturer kan vi også forvente mer gjengroing av området, og ivaretakelse av beite vil være et viktig tiltak mot endring av landskapets karakter og egenart. De varmekjære artene ved Grønlihø kan få større utbredelsesområde.

Det forventes hyppigere nedbørsperioder med større intensitet (mer nedbør på kortere tid) og med kraftig vind. Dette kan være utfordrende for flere arter som lever i høyfjellet og som er tilpasset et kaldt klima.

Hyppigere nedbørsperioder kan gi større vannføring i vassdrag i tillegg til høyere risiko for erosjon på sårbare stier. Risikoen for økt erosjon ifm hyppigere nedbør gjelder også f.eks. sår i landskapet fra motorferdsel på barmark. Det er de siste årene flere eksempler på at isgangen på våren har tatt med seg bruer, noe man må ta stilling til i videre forvaltning.

Annen negativ påvirkning

Økt ferdsel og annen menneskelig aktivitet i verneområdet kan være utfordrende for slitasje av vegetasjon og forstyrrelse av sensitive arter. Friluftslivet og samfunnet er i stadig endring, så en kan forvente nye problemstillinger etterhvert som tiden går og nye trender etablerer seg.

Per nå er det likevel «tradisjonelle» friluftsaktiviteter som er mest populært, herunder fottur og høsting (Selvaag & Wold, 2018).

Slitasjeproblemene på stier forsterkes av klimaendringene med mer og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon. Det er derfor viktig å sikre stier med høye ferdselstall mot erosjon og utvasking. Utvasking og erosjon kan også forekomme som følge av motorferdsel på barmark.

BruksHistorikk

Skjækra (VV00002335)

Eierstruktur

Landskapsvernområdet berører to kommuner: Steinkjer/Stïentje og Snåsa/Snåasen kommuner/tjïelter. Av de til sammen 96 km2 som landskapsvernområdet utgjør, ligger 54 km2 innenfor Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF sin eiendom i Steinkjer kommune/Stïentje tjïelte. 42 km2 ligger i Roktdal statsallmenning i Snåsa kommune/Snåasen tjïelte der Statskog SF er grunneier. I tillegg er det et betydelig antall hytter langs Svillestien og i områdene rundt Åsvatnet, Skjeldbreia, Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie og Sotjønnin. Det er også 2 allmenningshytter, 1 DNT-hytte og 2 utleiehytter i regi av Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF.

Verneprosess

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble opprettet ved Kgl.res. 17.12.04. Opprettelsen skjedde samtidig med vernet av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve og Berglia og Klumplifjellet/Ohtjenjuananjohke naturreservat. Nasjonalparken er på ca 1924 km2, landskapsvernområdet er ca 96 km2 og naturreservatet 14,8 km2, til sammen om lag 2035 km2. Dette gjør Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve med tilgrensende verneområder til et av de største verneområdene i Norge.

Restriksjonsområder

Restriksjoner i rom

Det foreligger ingen romlig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Dagens bruk legger likevel visse føringer for hvor i verneområdet man ønsker mer og mindre ferdsel, behov for tiltak, osv.

Restriksjoner i tid

Det foreligger ingen tidsmessig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Tiltak som kan være forstyrrende på dyrelivet bør ikke gjennomføres på våren og forsommeren når det er yngle- og hekketid.

Landbruk

Beitehold

Utmarksressursene i fjelldalene har vært viktig for landbruket. Beite, setring, myr- og fjellslåtter og skogsdrift har vært drevet i disse avsidesliggende områdene så lenge det har vært bosetting i bygdene rundt omkring.

Landbruket i dag er i hovedsak knyttet til sauehold. Det slippes sau både fra Roktdalen/Rååhtehke (Snåsa/Snåase), Gaulstad (Steinkjer/Stïentje) og Skjækerdalen/Skæhkerenvuemie (Verdal/Verdaelie) som vandrer innom i verneområdet. Antallet sau som blir sluppet på utmarksbeite i området er nedadgående. Retten til beite reguleres av grunneier (Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF og Statskog).

Det er ønskelig å ha beitedyr innenfor verneområdet for å opprettholde et visst beitetrykk og ivareta det naturlige landskapet. Beite skal likevel ikke føre til negative effekter på planter, dyr og landskap.

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert forvaltning. En godkjent driftsplan kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

Skogbruk

Det ble tidligere drevet et intensivt skogbruk i området, og fra Ogndalsbrukets historie ble det sagt at "det i 1926 var skoglaust på bruket"! Fløyting av tømmer var nødvendig transportform, og fløytingsdammer ble bygget flere steder for å holde store nok vannmagasin som kunne slippes på når tømmeret skulle ned vassdraga. Fløytingsdammen ved Skjellivatnet er i dag restaurert og ivaretatt som et kulturminne om skogbruksaktiviteten i området. Skogstuene fra denne tida, det vil si perioden 1920-1955, er solgt til private eiere. Arealene som ble uthogd i denne perioden består i dag av en mosaikk av tidligere kulturskog og gjensatt gammelskog.

Reindrift

Generelt

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger innenfor sentrale sørsamiske bruks- og bosettingsområder. Kulturminner forteller en historie der sørsamene fra å drive fangst, etter hvert utvikla tamreinhold og tamreindrift. På slutten av 1400-tallet utviklet reinmelkhusholdet seg og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inntekta basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som kløv- og trekkdyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnet ble brukt til klær og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindrifta over fra naturalhushold til pengehushold. Kjøttproduksjon er i dag dominerende for næringa. Beitetrykk fra rein gjennom lang tid har bidratt til landskapets karakter og egenart.

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner som skal sikre reindriftsamenes medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. ILO-konvensjonen nr. 169 sikrer samer som urfolk rett til å utøve og utvikle sin kultur. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter sier blant annet at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke

sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at disse følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for framtida. Dette ser vi blant annet gjennom verneformålet, naturmangfoldloven § 14, reindriftsloven og sameloven.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene sier at økt ferdsel kan gi økt forstyrrelse på rein og være negativt for samisk bruk av områdene.

Gïelem nastedh/sørsamisk språk

Det er stadig færre som benytter sørsamisk språk. Snåsa kommune/Snåasen tjïelte ligger under "Forvaltningsområdet for samisk språk", som betyr at samisk og norsk språk skal være likestilt i kommunen. Å synliggjøre samisk språk og kultur er derfor viktig i det offentlige rom for å bevisstgjøre og ivareta den samiske kulturen. Dette gjelder også informasjon som utarbeides av nasjonalparkforvaltningen i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Nasjonalparkstyret skal derfor være en foregangsmyndighet i bruk av sørsamisk språk.

Stadnamnlova § 11 sier blant annet at offentlig forvaltning skal benytte stedsnavn som er registrert i stedsnavnregisteret. Dette inkluderer samiske stedsnavn, og gjelder f.eks. kart og skilt.

Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt

Sijten er i dag organisert gjennom Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt som består av 5 sijteandeler/driftsenheter med et øvre reintall på 2000 rein (vårflokk). Skæhkere sijte er et helårsdistrikt. Det vil si at selv om man flytter med reinflokken mellom de forskjellige årstidsbeitene, er det beiteområde for rein over hele distriktet gjennom hele året.

Reindriftsloven hjemler reindriftas rettigheter som omfatter rett til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til anbringelse av anlegg som trengs til reindriften, rett til brensel og trevirke, rett til jakt, fangst og fiske.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen staatehaaltoje er faglig rådgiver og premissgiver ovenfor offentlig forvaltning og andre i saker som angår reindriften i Trøndelag/Trööndelage. Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen staatehaaltoje skal utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven.

Distriktsplan

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert/distriktsplanbasert forvaltning av reindrifta. En distriktsplan som er godkjent av nasjonalparkstyret kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

Friluftsliv

Friluftslivet i området er veldig knyttet til høsting av naturen. I tillegg er Svillestien fra Lustadvatnet inn til Norges Geografiske Midtpunkt en populær tur i regionen. Svillestien ble anlagt i 1979 av Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF med økonomisk støtte fra

hytteeierne i området. De siste årene har det vært ca 17.000 personer som går denne turen.

Langs Svillestien er det tilrettelagt med 2 gapahuker og flere benker. Ved begge gapahukene og en tilrettelagt bålplass legges det årlig ut ved til allmennheten for å unngå at verneverdiene forringes og at nærliggende trevirke blir brukt til bålbrenning. Dette er gjort gjennom et samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningen og Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF.

Den ene gapahuken ligger ca 5 km inn fra Krokbekken (Lustadvatnet), og har vært et turmål for *Ti på Topp Steinkjer i 2022*. Tall fra deres nettside 11.10.22 viser at det er 1683 som har registrert at de har vært ved gapahuken via deres deltakersystem.

Brukerundersøkelsen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve fra 2017 (Selvaag & Wold 2018) tilsier at de 3 mest brukte innfallsportene til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve er via landskapsvernområdet, hhv Gaulstad, Krokbekken (Lustadvatnet) og Mokk gård.

I tråd med gjeldende besøksstrategi er det ønskelig at landskapsvernområdet ses i sammenheng med og forvaltes som en brukssone av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve.

Jakt og Fiske

Jakt, fiske og friluftsliv har lange tradisjoner i området. Det drives bestandsrettet forvaltning på elg, hjort og rådyr, og storviltjakta betyr mye for både rettighetshavere og jegere. I tillegg jaktes det rype, skogsfugl og hare.

Det ligger flere utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm) i verneområdet, hvorav alle ligger i nærheten av fiskevann. De viktigste fiskeressursene finner man i Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, Åsvatnet og Nåvatnet. Ørret er vanligste fiskeslag.

Jakt- og fiskerettighetene ligger hos grunneierne (Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF og Statskog), og reguleres av viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven og reindriftsloven.

Det er ønskelig at jakt og fiske utøves i verneområdet.

Reiseliv

Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF har som Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe lagt vekt på at allmennheten skal ha god tilgang på jakt, fiske og friluftsliv. Innenfor verneområdet har Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF 2 utleiehytter (Lågvassbu, Skjækerosstu), Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe har 2 allmenningshytter (Nåvassbu, Skjækerhytta) og DNT Nord-Trøndelag har 1 utleiehytte (Setertjønnhytta). Utover dette er det ikke kjente reiselivsaktører med aktiviteter i området. Men verdien av slike naturområder er allmenn kjent som en viktig kilde for reiseliv i Norge.

Forskning og undervisning

Det er lite kunnskap om forskning som er gjort i landskapsvernområdet. Forvaltningsmyndigheten bør ha kontroll på det som gjøres av forskning slik at denne kunnskapen kan komme forvaltningen, allmennheten og andre interesserte til gode.

Kulturminner

Området er ikke systematisk kartlagt for kulturminner, og det er sannsynlig at det finnes et ukjent antall automatisk fredete kulturminner i området, for eksempel steinalderboplasser, kulturminner knyttet til utmarksbruk, jernvinne, fangst og ferdsel. Områdene har vært rike på naturressurser og var derfor et naturlig valg for tilhold for mennesker som levde av å høste. Ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie er det registrert samiske boplasser, flere tufter som kan være fra jernalder/middelalder og en steinalderboplass. Her er også registrert jernvinneplasser, anlegg for kull/tjærebrenning, samt fangstgroper.

Det eldste setervollene i Skjækra/Skæhkerenjohke kan ha vært i bruk siden begynnelsen av 1800-tallet. På enkelte av plassene bodde folk hele året. På Nikolaivollen ved foten av Grønlihøa bodde det folk i 1830-årene, og Nordvollen i Skjækerosen var boplass i 1840-1850. Flere av de gamle setervollene er i dag merket med røyser og navneplater.

Forvaltning av kulturminner

Kulturminner forvaltes av Trøndelag fylkeskommune/Tröönd elagen fylhke og Sametinget/Sámediggi som forvalter kulturminner med hjemmel i kulturminneloven. Dette innebærer at kulturminner eldre enn år 1537 og samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet (jf. kulml §§ 3 og 4), og at det er forbudt å gjøre inngrep i eller på annen måte skade eller utilbørlig skjemme disse (uten at det foreligger tillatelse etter kulml § 8.). Ved byggesaker og tiltak som medfører fysiske inngrep skal derfor kulturminnemyndighetene kontaktes for å være sikker på at man ikke forringer/ødelegger kulturminner.

Vardebygging

Vardebygging gjort av turgåere bør unngås for å minimere risikoen for å ødelegge kulturminner. Det er en økende tendens i Norge til vardebygging i fjellet, utført av turgående. Dette er et problem i store deler av landet, spesielt i høyfjellsområder/over tregrensa. Varder, reiste steiner og små røyser har vært i bruk i forhistorisk tid både som deler av fangstsystem/ledegjerder og som markør av leder og ferdselsveger. Denne type kulturminner kan være vanskelig å datere. Moderne vardebygging i fjellet kan være vanskelig å skille fra forhistoriske kulturminner, og dermed forkle eller gi et villedende bilde av eldre tiders fangst og ferdsel i et område. Det kan også oppfattes som visuelt forstyrrende i et natur- og kulturlandskap. Dersom vardebygging skal gjennomføres bør det derfor være tett kontakt med kulturminnemyndigheten for å unngå feiltakelser.

Bygg og Installasjoner

Hytter

Det finnes en del private fritidshytter innenfor landskapsvernområdet. De eldste hyttene ligger enkeltvis utenfor regulerte hyttefelt, og de fleste finnes i tilknytning til Sottjønna, Skjellivatnet, Skjelbreia og Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie. Siden begynnelsen av 1990-tallet er all hyttebygging både utenfor og innenfor landskapsvernområdet regulert. Med innføringen av landskapsvern i 2004 ble det stopp i nybygging innenfor vernegrensen.

Bygg er å regne som en del av landskapet, og hyttenes preg i landskapet er derfor vernet. Dette innebærer at hyttene i utgangspunktet ikke skal endre uttrykk slik at landskapet kan får en endret karakter. Det er derfor ønskelig at hyttene i landskapsvernområdet bevarer sitt tradisjonell uttrykk. Verneforskriften peker mot at tradisjonell byggeskikk skal benyttes ved vedlikehold av bygninger. Det foreligger ingen byggeskikkveileder fra nasjonalparkforvaltningen, men Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF har retningslinjer for hvordan hytter på deres eiendom skal se ut. Det er ikke kjent at Statskog (Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe) har retningslinjer for sin eiendom. Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhke som kulturminnemyndighet uttaler seg ofte ved endringer på bygg, og de har gitt råd om at byggeskikkveileren for Forollhogna kan legges til grunn i byggesaker i Trøndelag/Tröndelage der det ikke foreligger andre retningslinjer. Fra et kulturminneperspektiv er det viktig å ivareta hyttenes preg for å ivareta denne byggestilen som en del av historien.

I Meld. St. 18 (2015-2016) - Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet heter det at økt standardheving ofte også vil innebære mer synlighet, som vil kunne medføre redusert opplevelsesverdi av landskapet. Visse standardhevinger som følge av endret behov med tiden vil godtas så fremt det er forsvarlig etter verneformålet og naturmangfoldloven §§ 8-12.

Svillestien

Svillestien er godt tilrettelagt med tresviller impregnert med kreosot som tidligere ble brukt på jernbanen. Det er bruer flere plasser innenfor verneområdet for å sikre fremkommelighet til private og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm).

Verneforskriften peker mot at tradisjonell byggeskikk skal benyttes ved vedlikehold av bygg. Det foreligger ingen byggeskikkveileder fra nasjonalparkforvaltningen, men Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF har retningslinjer for hvordan hytter på deres eiendom skal se ut. Det er ikke kjent at Statskog (Snåsa Fjellstyre/Snåasen Vaerieståvroe) har retningslinjer for sin eiendom. Trøndelag fylkeskommune/Tröndelagen fylhke som kulturminnemyndighet uttaler seg ofte ved endringer på bygg, og de har gitt råd om at byggeskikkveileren for Forollhogna kan legges til grunn i byggesaker i Trøndelag/Tröndelage der det ikke foreligger andre retningslinjer.

Det står i Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder at forvaltningsmyndigheten også utenfor verneområdet (f.eks. ifm innfallsporter) bør være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

Infrastruktur

Merkede stier

- Ålnesseteren (Roktdalen/Rååhtehke) - Nåvatnet
- Lustadvatnet - Norges geografiske midtpunkt (Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF)
- Skjækerdalen/Skæhkerenvuemie - Setertjønnhytta (DNT Nord-Trøndelag)
- Litj-Gaulstad (via Lågvassbu) - Setertjønnhytta (DNT Nord-Trøndelag)
- Litj-Gaulstad (via Stortjønnfjellet) - Skjækerosstu (DNT Nord-Trøndelag)
- Litj-Gaulstad (via Stortjønnfjellet) - Skjækerdalshytta (DNT Nord-Trøndelag)

Se oversiktskart i vedlegg.

Tilrettelegging

Stier gir trygghet og fellesskapsfølelse, de gir mulighet for trygg og sikker ferdsel, de viser oss steder og opplevelser i naturen og de binder sammen fortid og nåtid. Tilretteleggingen kan bidra til å vise hvilke kvaliteter i landskapet som er vektlagt. Eksempelvis er det tilrettelagt med gapahuker når man har god utsikt til Grønlihø og innover Skjækerfjella/Skæhkere.

For å gjøre tilretteleggingstiltak tilstrekkelig motstandsdyktige mot fremtidens klima, må utbyggere ta hensyn til de utfordringene klimaendringer innebærer for funksjonalitet og levetid for blant annet broer, ilandstigningsbrygger og turveier.

Motorferdsel

Forvaltning av motorferdsel

Motorferdsel innenfor landskapsvernområder reguleres av motorferdselloven av Steinkjer/Stïentje og Snåsa/Snåasen kommuner/tjïelter. De to kommunene har noe ulik forvaltningspraksis. Steinkjer/Stïentje benytter i hovedsak leiekjøring, mens Snåsa/Snåase i større grad praktiserer at søkere får nytte egen snøscooter til hytta.

Det bør være en tett dialog mellom nasjonalparkforvaltningen og kommunene, slik at en får informasjon om omgang av motorferdsel som kan påvirke verneverdiene, friluftslivet og annen bruk av landskapsvernområdet. Forvaltningsmyndigheten skal tilstrebe å harmonisere forvaltningspraksisen for motorferdsel i landskapsvernområdet.

Ønskelig motorferdselstrykk i verneområdet

Hovedregelen i motorferdselloven er at all motorferdsel i utmark er forbudt. Nasjonalparkstyret ønsker at motorferdsel reguleres strengere innenfor verneområdet enn utenfor, og at den praktiseres likt innenfor de to kommunene. Motorferdselen bør være kanalisert i tid og rom, og bør ikke nyttes mer enn hva som faktisk er nødvendig. Det er fordi man ønsker å ivareta landskapsvernområdet som et populært friluftsområde for tradisjonelt friluftsliv i tillegg til å ivareta roen som reindrifta og dyrelivet ellers trenger. For å sikre minst mulig motorferdsel og dekke behovet for transport bør motorferdselen til hyttene i verneområdet helst skje fra vestsiden av verneområdet (Steinkjer kommune/Stïentje tjïelte) gjennom bruk av leiekjøring.

Motorferdsel kan være et nyttig fremkomstmiddel. Motorferdsel kan også påvirke friluftslivet negativt. Motoriserte fremkomstmidler skaper støy og er forurensende, og oppleves sjenerende for mange friluftslivsutøvere.

Nasjonalparkstyret ønsker minimalt med motorferdsel på barmark, da dette kan ha særlig negativ påvirkning på vegetasjonen, landskapet og naturgrunnlaget for samisk kultur. Det er mye våtmark i området, og barmark er et lite egnet fremkomstmiddel om man tar verneverdiene i betraktning. Nasjonalparkstyret er tydelige på at kommunenes forvaltningspraksis ikke skal være i strid med motorferdsellovgivningen.

Aktsom motorferdsel

Jf. motorferdselloven § 8 skal motorferdsel i utmark og vassdrag foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Hva som regnes som aktsom motorferdsel er vanskelig å avklare, men minst mulig forstyrrelse på dyreliv og minst mulig skade på vegetasjon bør etterstrebes. F.eks. kan hastighet ha mye å si for skadepotensialet på vegetasjon, og man bør derfor holde lav hastighet når man kjører. Det er også kjent at beltegående kjøretøy gir mindre slitasje på vegetasjonen enn hjulgående kjøretøy. Jf. naturmangfoldloven § 11 forventes det at motorferdsel som medfører skade på verneverdiene rettes opp på skadegjørers bekostning.

Motorferdsel til almenningshytter, DNT-hytter og utleiehytter

Dersom motorferdsel til slike hytter skal gjøres av leietaker fordrer det at leietaker har langtidsleie på hytta. Statsforvalteren i Trøndelag/Tröndelagen staatehaaltoje har nylig opphevet enkeltvedtak der leietaker har fått dispensasjon til å kjøre snøscooter til leid hytte.

Tilleggsopplysninger

Bruk av droner

Miljødirektoratet har stadfestet at droner skal sidestilles med modellfly. For Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er det *ingen* retningslinjer for bruk av drone/modellfly, og man kan derfor benytte drone innenfor verneområdet uten å måtte søke eller informere om det. Man skal likevel være klar over den generelle aktsomhetsplikten i Naturmangfoldloven § 6: *Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.* Hensynsfull ferdsel er også hjemlet i reindriftsloven § 65 slik at reinen *ikke unødig uroes eller skremmes*.

Dersom man ønsker tips til hvordan man følger aktsomhetsplikten best mulig kan du gjerne ta kontakt med nasjonalparkforvalteren(e).

Forvaltning

Skjækra (VV00002335)

Innledning

Nasjonalparkstyret

Ved vernetidspunktet var det kommunene/tjïeltene Snåsa/Snåasen og Steinkjer/Stïentje som var forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet. Dette endret seg i 2010-2011 da lokale nasjonalparkstyrer fikk delegert forvaltningsmyndigheten. I dag er det derfor Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe som er forvaltningsmyndighet. Nasjonalparkstyret består av 10 medlemmer fra kommunene Lierne/Lijre, Grong/Kråangke, Snåsa/Snåase, Steinkjer/Stïentje og Verdal/Verdaelie i tillegg til Trøndelag Fylkeskommune/Trööndelagen fylhke og Sametinget/Sámediggi. Nasjonalparkforvalter(e) fungerer som sekretær(er) for nasjonalparkstyret.

I den daglige forvaltningen av verneområdene har nasjonalparkstyret delegert noe myndighet til nasjonalparkforvalteren(e). Slik kan nasjonalparkforvalteren(e) fatte vedtak uten at alt skal gå via nasjonalparkstyret. Hva slags saker nasjonalparkforvalteren(e) kan behandle uten å gå via styret eller AU er beskrevet i styrets vedtekter og delegasjonsvedtak. Praksis er at enklere saker med retningslinjer og etablert praksis behandles delegert, mens saker av større eller prinsipiell betydning blir tatt opp i nasjonalparkstyret.

Nasjonalparkstyret har også et arbeidsutvalg (AU), som er 3 representanter fra styret. AU består typisk av leder, nestleder og en fra Sametinget/Sámediggi. Det er fastsatt i styrets vedtekter hvordan et nasjonalparkstyre og AU skal være sammensatt, med særskilte vilkår i samiske områder slik Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkeren-Lijre er.

Nasjonalparkstyret har også et rådgivende utvalg (RU). Her er en rekke brukerinteresser i de respektive verneområdene representert, som f.eks. naturvernorganisasjoner, reiselivsorganisasjoner, friluftslivsorganisasjoner, grunneiere og beitelag.

Hva regulerer verneforskriften?

Verneforskriften beskriver hva som er tillatt, hva som er forbudt, og hva som kan tillattes etter dispensasjon (søknad). Verneformålet (§ 2) sier noe om hvorfor området er vernet. § 3 trekker fram hva som er lov, søknadspliktig, osv. Forvaltningsplanen skal sørge for å utdype hva verneforskriften betyr, altså f.eks. beskrive hva (jf. § 3 pkt. 1.3 a)) ombygging og utvidelse av eksisterende bygg innebærer.

Motorferdsel og kulturminner reguleres *ikke* av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret. Det forvaltes hhv av de lokale kommunene og Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke og Sametinget/Sámediggi.

Dispensasjonssøknader

Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes til nasjonalparkstyret. Det er viktig at søknader inneholder utfyllende informasjon om hvem, hva, når, hvor, hvorfor og hvordan tiltaket/aktiviteten skal gjennomføres. For å sikre at søknaden er godt nok opplyst, og også behandles etter øvrige lovverk som regulerer den enkelte aktivitet/tiltak, bør søknadene sendes kommunen som førsteinstans. Kommunen videresender søknadene til Nasjonalparkstyret.

Alle søknader skal behovsvurderes og behandles i tråd med verneforskriften og de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Selv om et type tiltak kan regne med positiv behandling er søknadsprosessen viktig for at forvaltningsmyndigheten skal ha

mulighet til å sette vilkår om når, hvor eller hvordan tiltaket skal gjennomføres. Det er ingen garanti for at et type tiltak som kan regne med positiv behandling får dispensasjon.

Tiltak i verneområdet

Nasjonalparkstyret har hjemmel i verneforskriften § 5 og naturmangfoldloven § 47 til å gjennomføre tiltak og skjøtsel for å ivareta eller fremme verneformålet. Hvert år søker nasjonalparkstyret om midler fra Miljødirektoratet til å gjennomføre tiltak. Privatpersoner og organisasjoner kan komme med innspill til nasjonalparkstyret om hva man bør gjøre av tiltak/skjøtsel, og nasjonalparkstyret vedtar hvilke tiltak det skal søkes og brukes midler til.

Klager

Alle med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28 kan påklage et enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre (3) uker fra mottaker er gjort kjent med brevet. Klagen legges fram for nasjonalparkstyret for vurdering og sendes til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse dersom styret ikke endrer sitt opprinnelige vedtak. Dersom nasjonalparkstyret endrer sitt opprinnelige vedtak er det nye vedtaket å regne som et nytt enkeltvedtak.

Forhold til andre lover

Selv om andre lover gir visse rettigheter og retningslinjer for tiltak og bruk, gjelder retningslinjene fra verneforskriften og forvaltningsplanen uansett innenfor verneområdet.

Samhandling med kommunene

I noen saker skal en søknad behandles etter flere lovverk (f.eks. byggesaker) og hos flere forvaltningsmyndigheter. Saken skal sendes via kommunen som førsteinstans, før den videresendes til nasjonalparkstyret.

Kommunene har gode rutiner på krav til søknader og vil slik sørge for at en søknad er tilstrekkelig opplyst før den kommer for behandling etter verneforskriften.

Tiltaksplan

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV00002335_000000002	1	Utlegging av ved på tilrettelagte bålplasser, primært gapahukene langs Svillestien.	Tilretteleggingog informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000004	2	Innkjøp av ferdselstellere. Viktig å overvåke bruken av området, særlig innfallsporten. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV00002335_000000001	3	Opprette bevaringsmål i NatStat. Eksempler på bevaringsmål kan være knyttet til landskapet eller slitasje på hhv Svillestien, Grønlihø, gapahuker eller Midtpunktet. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000003	4	Bytte materiale på Svillestien til miljøvennlig materiale. Dagens "klopper" er tresviller impregnert med kreosot som tidligere er brukt på jernbanen. Tiltaket kan deles over flere år.	Restaurering	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000010	5	Stimulere til at besøkende i størst mulig grad bruker Svillestien og går inn mot Midtpunktet. Dette er for å ikke få økt ferdsel i Skjækerfjella/Skæhkere slik at naturen og reindrifta får et større sammenhengende område uten stor ferdsel. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000005	6	Kartlegge kulturminner. Selv om kulturminner ikke reguleres av verneforskriften er det viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag på dette. Dette inkluderer også potensielt historiske ferdselsveier. Formidling av kunnskapen som innhentes er viktig for å (om mulig) heve opplevelsesverdien av området. Dette tiltaket kan sees i sammenheng med Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000006	7	Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av verneområdet. Dette skal sikre god informasjonsflyt, oppdatert kunnskapsgrunnlag, enklere saksbehandling og sterkere eierskapsfølelse for brukerinteressene. Tiltaket bør	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
		sees i sammenheng med nasjonalparkene.					
ID_TILVV00002335_000000007	8	Stimulere til bruk av naust. Dette inkluderer å stimulere til å bygge landskapsvennlige naust, male naust i like farger og ta bort eierløse båter.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000011	9	Ta bort stier hos Kartverket som vi ikke ønsker ferdsel på. Dette er for å kanalisere ferdselen dit vi ønsker. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000009	10	Merking (og om hensiktsmessig tilrettelegging) til brua ved Stubban. Dette er for å bidra til økt sikkerhet for folk som skal krysse vassdraget for å komme videre inn i Skjækerfjella/Skæhkere.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000013	11	Kartlegge og sårbarhetsvurdere leikplasser for storfugl (og om hensiktsmessig orrfugl). Verneforskriften sier at hogst ikke skal gå utover bl.a. tiurleiker.	Kartlegging	Ikke valgt	11.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000008	12	Avklaringsmøte med kommunene. Ha et møte med de to lokale kommunene der man presiserer og går gjennom forvaltningsplanen, slik at man unngår saksbehandlingsfeil tilsvarende de siste års plattingsaker.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILVV00002335_000000012	13	Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet. Dette vil gi et bedre lokalt eierskap til verneområdet, bedre kunnskapsgrunnlag og samhandling med fagmiljøer. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		

Skjøtselsplan

Planbehov er ikke avklart

Besøksforvaltning

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

Forvaltningsutfordringer

Utfordringene for forvaltningen av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å hindre tap av biologisk mangfold, naturtyper og kulturverdier. I tillegg skal naturgrunnlaget ivaretas slik at det kan utøves samisk reindrift. De viktigste truslene kan deles i følgende kategorier:

- Klimaendringer
- Gjengroing
- Slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv og reindrift som følge av menneskelig aktivitet og ferdsel
- Tekniske inngrep i verneområdet og utenforliggende tiltak som kan påvirke vegetasjon, dyreliv og reindrifta
- Utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene

Naturmangfoldloven

Miljørettslige prinsipp (§§ 8-12)

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§8), føre-var-prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert. Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter og Veiledning til naturmangfoldlovens kapittel 2

Da naturmangfoldloven av 19. juni 2009 ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77.

Verneforskrift URL

https://lovdata.no/forskrift/2004-12-17-1692

Sentrale føringer

Dispensasjoner etter verneforskriften

Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Når forskriftene bruker formuleringer som "kan gi tillatelse til" eller "kan gi dispensasjon til" betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon. Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter.

For alle unntaksbestemmelser er det selve tiltaket som følger av den aktuelle bestemmelsen, som er direkte tillatt. Andre tiltak, som for eksempel kan være nødvendig eller ønskelig for å gjennomføre det lovlige tiltaket, kan ikke tolkes inn i unntaksbestemmelsen. For eksempel gir et unntak for vedlikehold av eksisterende bygninger eller hogst av ved til eget bruk, ikke automatisk rett til bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med tiltaket. Tilsvarende gir adgang til beite ikke automatisk rett til oppføring av gjerder. Slike tiltak krever egen hjemmel, enten i egne unntaksbestemmelser eller gjennom dispensasjon.

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. *Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.* Mer informasjon: Rundskriv om forvaltning av verneområder.

Det stilles strengere krav til begrunnelse av dispensasjoner gitt etter nml § 48 enn forvaltningslovens generelle krav til begrunnelse av vedtak.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

Naturmangfoldloven (nml) § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtselsøyemed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i nml § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området. Med hjemmel i nml § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige

ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel nml i § 47. Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir nml § 72 adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren. Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i nml § 47 krever avtale med grunneier. Mer informasjon: Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) - Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), kapittel 21 (merknader til de enkelte bestemmelser).

Randområder til verneområdet

Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivaretatt.

Reindrift iht verneforskriften

Miljødirektoratet har i en klagesak om organisert ferdsel (hundekjøring) i Femundslia landskapsvernområde og Femundsmarka nasjonalpark i 2022 konkludert med at:

...vern av samisk kultur og næringsutøvelse i seg selv ligger utenfor naturmangfoldlovens formål og målene med områdevern, jf. naturmangfoldloven § 33. Slik kultur og næringsutøvelse kan derfor ikke være et selvstendig mål ved opprettelsen av verneområder. Formuleringen "området skal kunne brukes til reindrift" er naturlig å forstå som en presisering av naturmangfoldloven § 34 femte ledd, dvs. at vernet ikke er til hinder for videre reindrift i området. Formuleringen er videre ment å synliggjøre at vernet ikke griper inn i muligheten til å fortsette å drive reindrift i området. Den naturlige forståelsen av ordlyden er at en del av formålet med vernet i disse områdene er å bevare den natur som samisk kultur og næringsutøvelse er avhengig av. Det er med andre ord viktig at naturgrunnlaget opprettholdes slik at samisk kultur og næringsutøvelse som bygger opp under verneverdiene, kan fortsette og videreutvikles. Med naturgrunnlaget forstås biologiske, landskapsmessige og geologiske elementer og økologiske prosesser som samisk kultur og næringsutøvelse er avhengig av.

Tamrein anses som domestisert og er ikke en del av naturmiljøet. Vernebestemmelsene i § 3 punkt 4.2 andre ledd regulerer som nevnt bare organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet (vår uthevning). En søknad om organisert ferdsel kan derfor ikke avslås utelukkende fordi slik ferdsel vil være til skade eller ulempe for reindrifta.

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Verneformål	§ 2	- Forvaltningsmyndigheten skal i alle saker vurdere hvordan et tiltak eller en aktivitet kan påvirke landskapet.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		Landskapet skal forvaltes slik at man ivaretar landskapets egenart og det naturlige landskapet slik det var ved vernetidspunktet. - Vegetasjonen og naturtypen som er lokalisert i sørsiden av Grønlihø er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi, og bør så langt som mulig unngå slitasje, forstyrrelse og forringelse. - Fjellskogen innover mot Skjækerfjella/Skæhkere og i tilknytning til lisider og bekkedaler er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi. - Området skal kunne brukes til reindrift. Ivaretakelse av naturgrunnlaget er viktig for utøvelsen av dette og samisk kultur og næringsutnyttelse. Det skal i behandling av søknader fra reindrifta legges vekt på næringas egenart og kultur. Tiltak bør ikke gjennomføres i reinens og andre arters mest sårbare perioder og lokaliteter.
Byggtekniske spesifikasjoner	§ 3 pkt. 1.1	- Benevnelsen bebygd areal (BYA) skal benyttes ved byggesøknader. - Følgende inngår i utregningen av bebygd areal (BYA) for bygg: hytte, uthus, sikringsbu, utedo, bod, jordkjeller, platting og utvendig trapp >0,5 m høyde, gamme, åpent overbygd areal, gapahuk, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin, o.l. som ligger i tilknytning og alminnelig nærhet til hytta/hovedbygget. - BYA måles etter utvendig svill/reisverk. - Følgende inngår ikke i utregningen av BYA for bygg: platting og utvendig trapp <0,5 m høyde, naust, vedstabel, gjerde, midlertidig oppbevaring av materiale, steinlagt areal, ildsted, o.l. som ligger i tilknytning og alminnelig nærhet til hytta/hovedbygget.
Forbud mot inngrep	§ 3 pkt. 1.1	- Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. - Med de unntak som følger av § 3 pkt. 1.2 og 1.3 (se retningslinjer lenger ned) i forskriften er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende. - Forvaltningsmyndigheten avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig. - Forbudet mot inngrep gjelder uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter annet lovverk med mindre annet er beskrevet i forvaltningsplanen. - Forbudet mot inngrep gjelder uavhengig av om tiltaket inngår i utregningen av BYA med mindre annet er beskrevet i forvaltningsplanen.
Reindrift - gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l.	§ 3 pkt. 1.3 e)	- Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter for reindrift eller bufehold er derfor søknadspliktig. - Dette tolkes dithen at gjerder for annet behov (f.eks. inngjerding av hytter) ikke er tillatt. - Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å kunne utøve reindrift kan regne med positiv behandling fra forvaltningsmyndigheten. - Slike tiltak skal ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. - Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere bør følges. - Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i sijtens/reinbeitedistriktets distriktsplan. - Dersom eksisterende gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. ikke er i bruk de siste 5 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- Felles søknader med f.eks. beitenæringa som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli prioritert. - Gjeterhytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert. - Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. - Dersom en skal ha torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer. - Det bør unngås å ha store og blanke overflater for å unngå stort gjenskinn og forstyrrelser på dyr. - Utvendig belysning tillates kun ved særskilte behov. - Maksimal BYA er 45 m2.
Reindrift - gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	- Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg for reindrifta er ikke søknadspliktig. - Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter bruk. Dersom det ikke er midlertidig er det søknadspliktig, jf. § 3 pkt. 1.3 e). - Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en kommentar for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 e).
Reindrift - hogst	§ 3 pkt. 2.4	- Uttak av brensel og trevirke i forbindelse med reindrift er tillat (ikke søknadspliktig) så lenge det skjer etter retningslinjene under. - Med uttak i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved. Det skal ikke tas mer trevirke enn hva man antar å bruke det neste året. Forvaltningsmyndigheten kan gjennom søknad/driftsplan godkjenne uttak av trevirke til annet bruk jf. § 3 pkt. 2.5. - Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. - Lukkede hogstformer skal benyttes, og aller helst plukkhogst, slik at man ivaretar skogmiljøet og naturlig foryngelse. All

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. - Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares. - Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. - Edelløvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man bør unngå å utføre hogst i. - Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. - Dersom veden må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen søknad til kommunen.
Reindrift - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	- Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. - Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. - Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a). - Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
Reindrift - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.2	- Innføring av nye plantearter er forbudt. - Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. - Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter.
Bufehold - gjerder, gjeterhytter, samleanlegg, o.l.	§ 3 pkt. 1.3 e)	- Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter for reindrift eller bufehold er derfor søknadspliktig. - Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		nødvendig for bufehold i området kan regne med positiv behandling fra forvaltningsmyndigheten. - Gjerder for å holde beitedyr vekk (f.eks. rundt gjeterhytter) er ikke tillatt. - Slike tiltak skal ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. - Gjeterhytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert. - Gjeterhytta kan ikke senere utvides eller endre funksjon. Dette gjelder ikke dersom gjeterhytta kan gjøres om til en utleiehytte for allmennheten. - Gjerder i skogen, som ikke stenger for allmenn ferdsel (innlagt grind, trapp over gjerdet eller lignende), vurderes som lite konfliktfylt så lenge de ikke dekker for store arealer. - Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere bør følges. - Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i beitelagets distriktsplan. - Dersom eksisterende gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. ikke er i bruk de siste 3 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. - Felles søknader med f.eks. reindrifta som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli prioritert. - Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. - Dersom en skal ha torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer. - Det bør unngås å ha store og blanke overflater for å unngå stort gjenskinn og forstyrrelser på dyr. - Utvendig belysning tillates kun ved særskilte behov. - Maksimal BYA er 45 m2.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Bufehold - gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	- Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg for bufehold er ikke søknadspliktig. - Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter bruk. Dersom det ikke er midlertidig er det søknadspliktig, jf. § 3 pkt. 1.3 e). - Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en kommentar for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 e).
Bufehold	§ 3 pkt. 2.2	- Beite er tillatt. Miljødirektoratet kan ved forskrift regulere eller forby beite som skader landskapets art/karakter. Dette gjelder ikke reinbeite. - Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at det er et visst beitetrykk i området for å ivareta landskapet og unngå gjengroing.
Bufehold - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	- Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. - Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer. - Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres eiendom skal se ut. Byggeskikkveilederen fra Forollhogna nasjonalpark kan benyttes. - Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a).
Bufehold - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.2	- Innføring av nye plantearter er forbudt. - Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. - Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter.
Hytter - hogst	§ 3 pkt. 2.6	- Hogst i tilknytning til hytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under. - Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til hytter. - Maksimal godtatt hogst av trevirke for privathytter og åpne buer er 1 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 2 m3 annethvert år. Mer hogst enn 1 m3 per år er eventuelt søknadspliktig. - Maksimal godtatt hogst av trevirke for utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm) er 2 m3 per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m3 annethvert år. Mer hogst enn 2 m3 per år er eventuelt søknadspliktig. - Med hytter i denne sammenheng gjelder gjeterhytter/setre som er tilknyttet bufehold, private fritidshytter og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm). - Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. - Vedressursen skal ligge i hyttas nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt hytta. - Lukkede hogstformer skal benyttes, og aller helst plukkhogst, slik at man ivaretar skogmiljøet og naturlig foryngelse. All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. - Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares. - Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. - Edelløvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i. - Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- Dersom veden må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen søknad til kommunen.
Hytter - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	- Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. - Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer. - Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres eiendom skal se ut. Byggeskikkveilederen fra Forollhogna nasjonalpark kan benyttes. - Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a). - Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm).
Hytter - ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a)	- Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig (uavhengig av om det inngår i BYA eller ei). - Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm). - Det betyr likevel ikke at private hytter, åpne buer og utleiehytter vurderes på samme grunnlag eller setter presedens for hverandre. - Endring i fasade, størrelse og bruk er underlagt bestemmelsene i denne paragrafen. - Endring av fasade inkluderer eksempelvis parabol, solcellepanel, utvendig belysning, markise og annet oppheng.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i nml § 48. - Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere bør følges, og hvordan et tiltak utarter seg i terrenget og landskapet skal tas med i vurderingen av tiltaket. - Søknader om sikringsbu i tilknytning til utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm) kan regne med positiv behandling så lenge det ikke påvirker landskapets karakter. - Gjerder for å holde beitedyr vekk (f.eks. rundt gjeterhytter) er ikke tillatt. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer. - Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. - Dersom en skal ha torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. - Utvendig belysning tillates kun ved særskilte behov. - Det bør unngås å ha store og blanke overflater for å unngå stort gjenskinn og forstyrrelser på dyr. - Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er tillatt (ikke søknadspliktig). Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. - Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. - Maksimal BYA er 80 m2 for privathytter og 100 m2 for utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm). - For utleiehytter tillates det at en utleiehytte kan bestå av flere bruksenheter

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		(allmenningshytter, DNT-hytter, mm) så lenge samlet BYA ikke overstiger 100 m2. - Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle.
Hytter - gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 b)	- Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig. - Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, mm). - Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere kan eventuelt brukes til veiledning. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer. - Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. - Dersom en skal ha torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. - Utvendig belysning tillates kun ved særskilte behov. - Det bør unngås å ha store og blanke overflater for å unngå stort gjenskinn og forstyrrelser på dyr. - Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. - Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).
Hytter - riving av bygg	§ 3 pkt. 1.3 d)	- Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Riving av bygninger som preger landskapets art eller karakter er derfor søknadspliktig. - Hvorvidt et bygg preger landskapets art eller karakter vil bli vurdert av

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		forvaltningsmyndigheten i hvert enkelt tilfelle. - Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.
Hytter - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.2	- Innføring av nye plantearter er forbudt. - Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. - Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter.
Ferdsel - generelt	§ 3 pkt. 4.1	- All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65. - Varsom og hensynsfull ferdsel betyr at man ikke skal aktivt oppsøke eller forstyrre dyr, ødelegge vegetasjon eller ødelegge kulturminner. - Et tegn på at et dyr er forstyrret kan være at den endrer atferd, f.eks. følge med på forbigående folk istedenfor å spise, flukt fra stedet eller prøver å skremme forbigående folk bort. - Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at motorferdsel holdes på et minimum i perioden 1. mai - 15. juni av hensyn til dyrelivet. - Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at motorferdsel gjøres gjennom leiekjøring fra Lustadvatnet for å kanalisere ferdselen.
Ferdsel - organisert	§ 3 pkt. 4.2	- Organisert ferdsel i form av tradisjonell turvirksomhet i regi av skoler, barnehager, turistforeninger og ideelle lag og foreninger er tillatt (ikke søknadspliktig e.l.). - Organisering av trimposter, hundekjøring, kiting, o.l. skal kommuniseres med forvaltningsmyndigheten i forkant av aktiviteten for å oppnå høy kvalitet på aktivitetene og opplevelsene i tillegg til å

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		unngå sårbare naturverdier (vise kvaliteter men samtidig unngå konflikter). Det bør også kommuniseres i etterkant slik at erfaringer fra aktiviteten(e) utveksles. - Organisert ferdsel som krever motorferdsel på barmark er søknadspliktig. Forvaltningsmyndigheten bistår i vurderingen om en aktivitet er søknadspliktig eller ei. - Organisert ferdsel som kan gå utover naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutnyttelse er søknadspliktig. Forvaltningsmyndigheten bistår i vurderingen om en aktivitet er søknadspliktig eller ei. - Dersom en aktivitet skal skje gjentatte år skal dette formaliseres i en søknad. Det kan gis flerårige tillatelser.
Ferdsel - hest	§ 3 pkt. 4.3	- Organisert bruk av hest er tillatt på vei eller trasé som er særskilt utpekt av forvaltningsmyndigheten. - I skrivende stund er det ingen traséer som er særskilt utpekt for ferdsel med hest.
Ferdsel - forbudssoner og begrensning	§ 3 pkt. 4.4	- Miljødirektoratet kan innenfor nærmere avgrensede område(r) regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljø. Dette gjøres eventuelt gjennom en ny forskrift. Før et forbud er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge. 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer. 4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier. 5. Legge ned forbud mot all ferdsel eller spesielle former for ferdsel.
Ferdsel - helse, miljø, sikkerhet, forvaltning	§ 3 pkt. 4.5	- Retningslinjene som er oppramset om ferdsel i forvaltningsplanen og verneforskriften § 3 pkt. 4 gjelder ikke nødvendig ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- Det samme gjelder for skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. - Ferdsel etter dette avsnitt skal likevel så langt det er mulig være aktsom mot dyreliv og vegetasjon.
Ferdsel - bålbrenning	§ 3 pkt. 2.3	- Det er tillatt å ta trevirke til enkelt friluftsbruk og bål. Tørrfuru (gadd) er ikke tillatt å felle. Typiske kjennetegn på tørrfuru (gadd) er at de ikke har barnåler og/eller bark lengre. - Tilrettelagt bålplasser med utlagt ved skal fortrinnsvis benyttes. Dersom man skal ta i bruk naturlig trevirke er det ønskelig at man helst benytter kvist fra bakken, eventuelt bryter/brekker kvist istedenfor å bruke sag/øks/e.l. - Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. - Jf. friluftsloven § 11 skal prinsippet om sporløs ferdsel etterstrebes.
Ferdsel - fiske	§ 3 pkt. 3.3	- Fiske er tillatt etter det som er beskrevet i lakse- og innlandsfiskeloven og reindriftsloven. - Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at verneområdet brukes til fiske så lenge det ikke går utover verneverdiene. - Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.
Ferdsel - jakt	§ 3 pkt. 3.2	- Jakt er tillatt etter det som er beskrevet i viltloven og reindriftsloven. - Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at verneområdet brukes til jakt så lenge det ikke går utover verneverdiene. - Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsloven § 2 og reindriftsloven § 65 skal følges.
Tilrettelegging - bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 c)	- Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Bygging av bruer og legging av klopper er derfor søknadspliktig. - Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- Merking og tilrettelegging av sti bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. - Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. - Tilretteleggingen i verneområdet skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde skal sees i sammenheng med og forvaltes som en brukssone av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. - Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi skal i utgangspunktet behandles positivt. - Det er bedre å ha færre godt tilrettelagte/robuste stier enn flere dårlig tilrettelagte/sårbare stier. - I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk gjennom midler fra Miljødirektoratet. - Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. - Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn. - Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. - Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
Tilrettelegging - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	- Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. - Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. - Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres eiendom skal se ut. Byggeskikkveilederen fra Forollhogna nasjonalpark kan benyttes. - Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a). - Dersom eksisterende bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. forfaller grunnet mangel på vedlikehold kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. Dette fordrer at det ikke har noen verdi som kulturminne. - Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
Skogbruk - hogst	§ 3 pkt. 2.5	- Hogst som ikke er beskrevet andre steder i forvaltningsplanen kan godkjennes ved søknad eller plan så lenge man følger retningslinjene under. Godkjent plan kan gjelde for inntil 10 år. - Ivaretakelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. - Lukkede hogstformer skal benyttes. - Områder som vesentlig preger skogbildet skal bevares. - Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. - Edellauvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i. - Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. - All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst - Tømmeret skal fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. - Etablering av ny skog skal fortrinnsvis skje ved naturlig foryngelse.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- All skogsdrift skal meldes til nasjonalparkstyret på forhånd.
Forvaltningsmyndighet - tilrettelegging	§ 5	- Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre tiltak for å fremme verneformålet. - Forvaltningsmyndigheten i denne forstand er Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. - Merking og tilrettelegging bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. - Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang.. - Tilretteleggingen i verneområdet skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde skal sees i sammenheng med og forvaltes som en brukssone av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. - Forvaltningsmyndigheten skal følge tiltaksplanen som medfølger forvaltningsplanen og besøksstrategien. - Tiltak som gjøres gjennom tjenestekjøp er også søknadspliktig fra den som gjennomfører tiltaket på vegne av forvaltningsmyndigheten. Dette er kun en formalitet og skal bli behandlet positivt.
Saksbehandling - miljørettslige prinsipp	Naturmangfoldloven § 7	- Nml § 7 sier: Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen. - § 8 Kunnskapsgrunnlaget - § 9 Føre-var-prinsippet - § 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning - § 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver - § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Saksbehandling - generelle dispensasjoner	Naturmangfoldloven § 48	- Søknader om dispensasjon som ikke omfattes av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften skal eventuelt vedtas med hjemmel i nml § 48. Det vil si at denne paragrafen skal brukes istedenfor § 4 i verneforskriften. - Frittstående bygg, plattinger, jordkjeller, gapahuk, naust, brygge, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin, mobilmaster, grøfting, planering, graving, nyplanting og boring er eksempler på tiltak som er søknadspliktig og skal vurderes etter nml § 48 siden det ikke er noen spesifisert dispensasjonsbestemmelse for det i verneforskriften. - Etter veiledning fra Miljødirektoratet i tidligere saker skal det ikke settes en maksimal grense for tiltak som ikke har direkte dispensasjonshjemmel i verneforskriften. Saker som behandles etter nml § 48 skal derfor vurderes uten spesifikasjoner i forvaltningsplanen. - Tiltak som bidrar til mobildekning i området kan regne med positiv behandling dersom det ikke har negativ innvirkning på verneverdiene. - Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. - Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. - Nml § 48 påpeker at "søknader skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene". Søknader som ikke begrunner tiltaket tilstrekkelig eller belyser tiltakets virkning på verneverdiene kan regne med å bli nødt til å beskrive dette bedre. Forvaltningsmyndigheten har jf. forvaltningsloven § 11 en alminnelig plikt

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		til å veilede parter og andre interesserte dersom det er nødvendig. - "Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48" fra Klima- og miljødepartementet skal følges med mindre annet er opplyst.
Saksbehandling - interne retningslinjer	-	- Ved utsending av brev skal den lokale kommune, lokal grunneier og Statsforvalteren i Trøndelag/Tröödelagen staatehaaltoje settes på kopiliste. - Øvrige som er interessert i vedtak fattet av nasjonalparkforvaltningen bes følge med på Miljøvedtaksregisteret og www.nasjonalparkstyre.no/blafjella/. Nasjonalparkforvalteren(e) veileder gjerne i hvordan man benytter disse tjenestene. - Nasjonalparkforvalteren(e) skal ha tett dialog med Rådgivende Utvalg (RU) slik at det er enkelt å forhøre seg med de i utfordrende saker eller saker som angår deres virksomhet. - Forvaltningsmyndigheten skal være en forgangsmyndighet til å fremme samisk kultur og bruk av det sørsamiske språket. Samiske stedsnavn skal nevnes første gang et norsk stedsnavn blir nevnt i et vedtak, men kan gjerne brukes mer også. - Skæhkere sijte skal heller omtales som Skæhkere sijte enn Skjækerfjell reinbeitedistrikt. - Søknader til forvaltningsmyndigheten bør prioriteres etter hvor raskt søker trenger svar. Uansett gjelder forvaltningsloven § 11 a. tredje ledd: I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt. - Søknader som kan regne med positiv behandling skal selv om være søknadspliktig slik at forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for gjennomføring av tiltak/aktivitet.
Saksbehandling - landskapsvern	Naturmangfoldloven § 36	- Denne paragrafen påpeker viktigheten av å se på samlet belastning og hvordan presedens av en enkeltsak kan påvirke landskapets særpreg eller karakter vesentlig.

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		- Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles så lenge det ikke forringer verneverdiene. - Nye tiltak skal tilpasses landskapet.

Tilleggsopplysninger

Forskrifter gitt med hjemmel i naturvernloven og naturmangfoldloven går som hovedregel foran andre lover eller forskrifter dersom det er ulikheter mellom bestemmelsene. Det er viktig å merke seg at øvrig lovverk som f.eks. plan- og bygningsloven, motorferdselloven eller fjelloven gjelder i tillegg til verneforskriftene i verneområdene, og at det derfor trengs vedtak fra andre myndigheter i tillegg til vernemyndigheten i f.eks. en byggesak.

Kunnskapsgrunnlag

Skjækra (VV00002335)

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Sofie K. Selvaag og Line C. Wold	2018	Brukerundersøkelse i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark	Norsk institutt for naturforskning	https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2497096
Skæhkere Sijte	2015	Distriktsplan Skæhkere Sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt		https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Landbruk-og-reindrift/Reindrift/Reindrift/Reindriften-i-Trondelag/

Vedlegg

Skjækra (VV00002335)

Filvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	06.10.2022	Besøksstrategi for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe			1717 Kb
	10.11.2022	Bilde - Naustbukta ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, med Skjækerhatten/Huvhpie i bakgrunn		Eirik Sønstevold	3645 Kb

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	14.10.2022	Merkehåndboka 2019	Den Norske Turistforening, Innovasjon Norge, Friluftsrådenes Landsforbund		3879 Kb
	10.11.2022	Artsobservasjoner innenfor Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde 2010-2022	Artsdatabanken		451 Kb
	10.11.2022	Byggeskikkveileder Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder	Norconsult		7536 Kb
	10.11.2022	Rettleiar om planlegging av fritidsbustader	Kommunal- og distriksdepartemenetet		18642 Kb
	10.11.2022	Bilde - Grønlihø fra sørvest		Eirik Sønstevold	6619 Kb
	10.11.2022	Bilde - Gapahuken ved Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevold	5253 Kb
	10.11.2022	Bilde - Svillestien i retning østover, med Skjækerfjella/Skæhkere i bakgrunn		Eirik Sønstevold	4942 Kb
	10.11.2022	Bilde - Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevold	5889 Kb

Kartvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	09.11.2022	Oversiktskart med merka stier, utleiehytter, gapahuker, mm			899 Kb

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Arkivsaksnr: 2022/9883-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 10.11.2022

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	47/2022	18.11.2022

Blåfjella - Skjækerfjella nasjonalpark - høringsinnspill til foreslått utvidelse ved Gaundalen

Forvalters tilrådning:
Blåfjella / Skjækerfjella – Lierne nasjonalparkstyre støtter forslag til utvidelse av nasjonalparken ved Gaundalen slik det er lagt fram i høringsforslaget.

Saksopplysninger
Statsforvaltereni Trøndelag har den 03.10.2022 sendt forslag om utvidelse av Blåfjella - Skjøkerfjella /Låarte-Skæhkere nasjonalpark ved Gaundalen på høring med frist for innspill 15.12.2022.

Utvidelsen er på 33600 dekar nytt areal til parken. Samtidig foreslås Gaundalsmyra naturreservat på 3600 dekar innlemmet i nasjonalparken. Arealet av nasjonalparken vil med en slik utvidelse øke fra 1931 m^2 til 1968 m^2.

Prosessen medutvidelsen har skjedd som et frivillig vern av areal tilsvarende det som gjøres gjennom frivillig skogvern.

Arealet som foreslås utvidet ligger på gnr/bnr 37/1, Gaundalen fjellgård. Gaundalen er en bebodd fjellgård, og ligger inne ved svenskegrensa, ca 18 km fra veg i Snåsa, Norge. Ca 25 km lenger nord ligger Jævsjøen, også en bebodd fjellgård nært grensa til Sverige.

Kartet under viser området som er foreslått utvidet / endret:

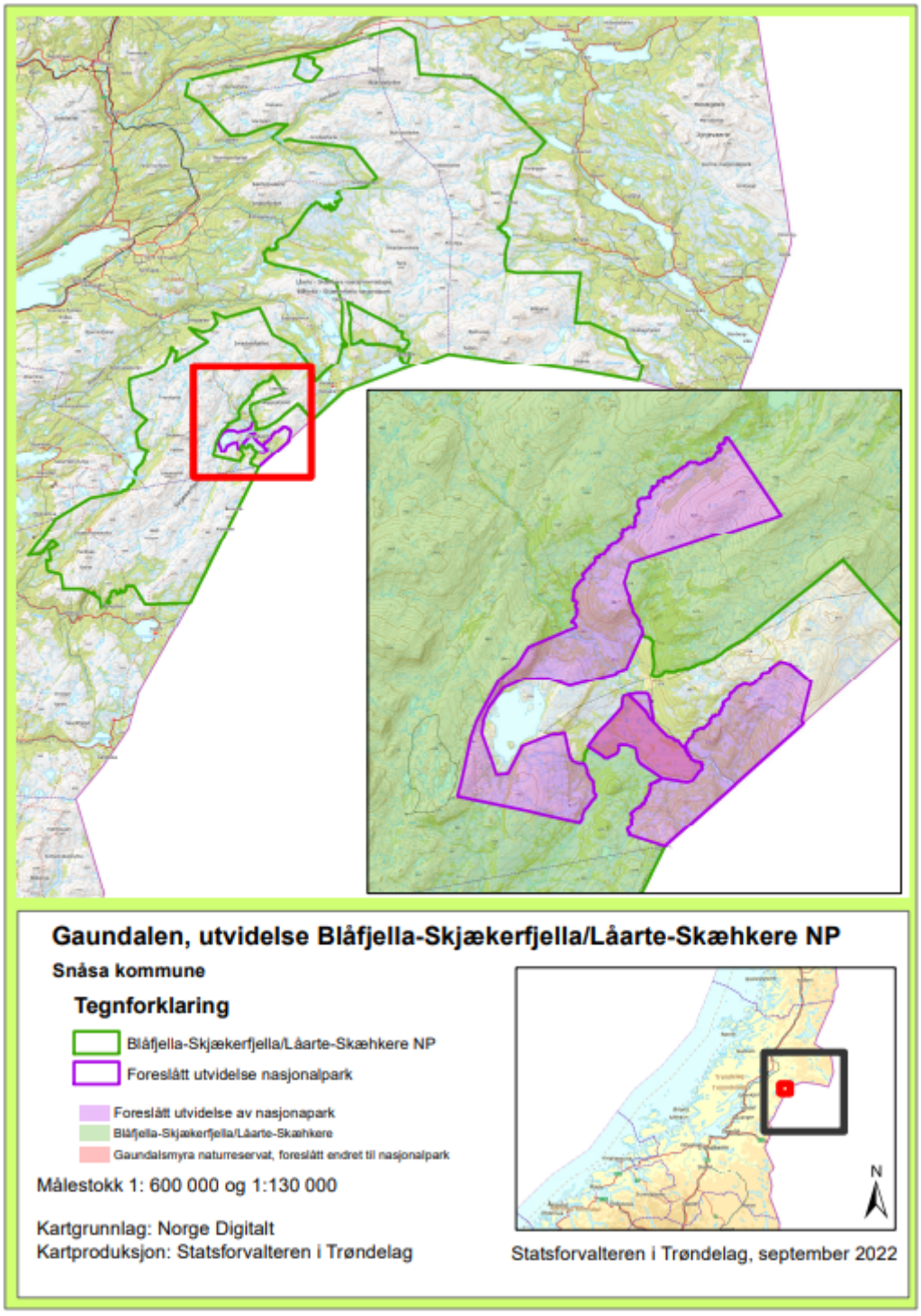

Det framgår av Statsforvalterens høringsutkast at Gaundalen og andre lavereliggende områder i nasjonalparken i verneformålet er påpekt som særlig viktige, noe som gjør en utvidelse av nasjonalparken i Gaundalen interessant.

Forslag til utvidelse bedrer arrondering i Gaundalen betydelig. Dette styrker i seg selv kvalitet og stabilitet av nasjonalparken. Dette gjelder f.eks Heinådalen i nordvest, hvor vernegrensa i dag går midt etter et bredt dalføre. Videre utfyller forslaget soner langs svenskegrensa og langs Gaundalsmyra naturreservat. Naturmessig tilfører/utfyller dette verdier som åpent dal- og fjellandskap i Heinådalen, Heinåklumpen og mot Heggsjøfjellet. Videre åpent lavfjellandskap i Stigåfjellet, myr- og slåttemyrområder i Heinådalen og sentralt i Gaundalen, herunder rike myrer. Langs Gauna, Stigåa og sidebekker tilføres elve/bekkesoner, som til dels er meandrerende, og noe

flommarksskog. Nasjonalparken tilføres også skog, herunder gammel skog og rike skogtyper bl.a i Heinålia, langs Stigåa, og på strekningen Høgsetet – svenskegrensa.

Innlemmelse av Gaundalsmyra naturreservat i nasjonalparken under samme forskrift vil gi bedre beskyttelse og en mer helhetlig forvaltning av verneverdiene enn de har i dag.

Av forslaget til utvidelse framgår det at verneformålet vil bestå som i dag, men det vil medføre noen mindre endringer og tillegg i dagens verneforskrift for å tilpasse en innlemming av det nye arealet til nasjonalparken.

Endring/tilføyelser gjelder følgende tema:
• Gårdsnummer/bruksnummer til eiendommen inntas i forskrift
• Nasjonalparkens areal
• Div. forhold vedrørende transport til fjellgården
• Vedlikehold/oppjustering av gårdsvegen (til Sverige)
• Uttak av grusmasser på konkrete områder

Endringene er hovedsakelig av prakltisk karakter, samt for å sikre en reseveløsning for transport for fastboende på fjellgårdene Gaundalen og Jævsjøen.

Verneformål

Blåfjella -Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Tillegg i verneforskrift

Forslaget medfører at verneforskriften får et tilleggspunkt, i § 6.3, punkt k).

§6.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til

k) bruk av lett terrenggående kjøretøy for nødvendig person og godstransport for fast bosetting på Gaundalen og Jævsjøen. Ferdsel skal foregå etter fast trase godkjent av forvaltningsmyndigheten.

Reindriften kan kjøre på barmark etter tillatelse av nasjonalparkstyret, jf. verneforskriften. Barmarkstransport i reindrift er også under en viss regulering etter reindriftsloven. Tillatelsen fra nasjonalparkstyret følger er kjørelei fra Kjøbli i Snåsa til sommerboplass ved Hattjønnin, ca 6 km fra Gaundalen.

Det går merket sti fra Imsdalen til Gaundalen, Gaundalstien/Snåsastien. Traseen går fra Kjøblia, over Flatfjellet, via Finnvollan og Ryplia, over Heinåa og til Gaundalen.

Kjøreleia til reindriften og Gaundalsstien går stort sett i to ulike traseer og har stort sett ikke kontakt med hverandre.

Trase som er planlagt lagt til grunn for fjellgårdenes transport vestover blir felles med dagens trase fra Kjøbli *og til Ryplia. Strekningen mellom Ryplia og Heinåa befares nærmere for å definere en trase som ikke berører Gaundalsstien.

Kartet under viser foreslåtte traseer.

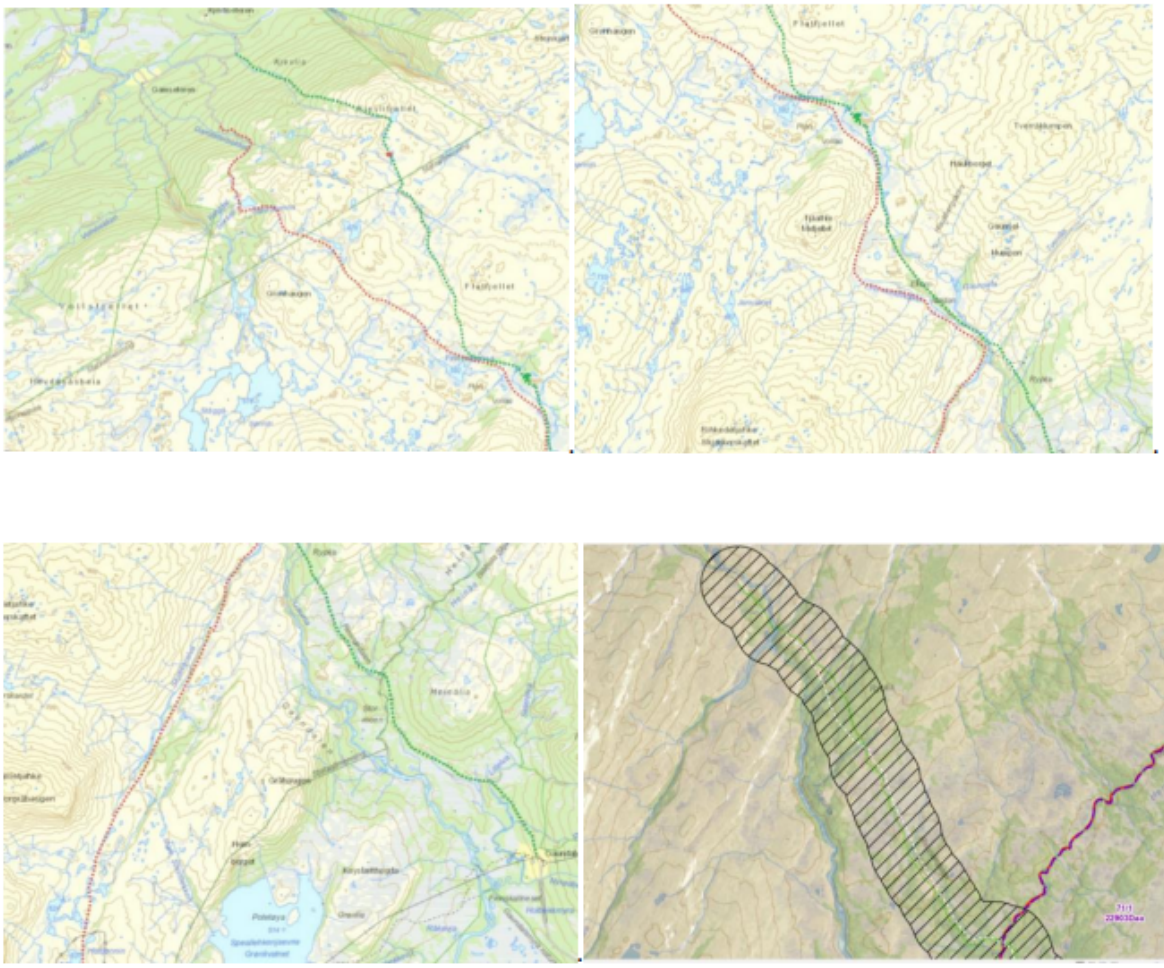

Kart 1-3: Ferdselslei til Hattjønnin (rød) og Gaundalsstien (grønn). Rød lei har strekning ca 20 km.
Beliggenhet bebyggelsen på fjellgården: Kart 3. Til høyre: Sone for å detaljere trase mellom Ryplia og Heinåa, ca 2,7 km

Videre foreslås direkte unntak for å kunne vedlikeholde vei og sikre grus til dette.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for

d) Vedlikehold/utbedring av veg mellom Gaundalen og grense Sverige.

2.2. Bestemmelsene i punkt 2.1. er ikke til hinder for
f) Uttak av grus i eksisterende grustak, område A i kart

2.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til
c). Uttak av grus i område B i kart.

For pkt. 2.1.f) ligger en forutsetning om utbedring innen samme veiklasse og ikke noen endring av trase.

Det er også lagt til et tilleggspunkt i endringsforskriften under 6.2. der det framgår at bestemmelsene i pkt 6.1 er ikke til hinder for

d) Bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen, Jævsjøen (Snåsa) og Gauna.

g) Motorisert ferdsel på vegen mellom Gaundalen og Sverige

Vurderinger

En utvidelse av Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark vurderes å være en styrke både for nasjonalparken og Gaundalsmyra naturreservat. Det sikrer viktige naturtyper og landskap og gir en bedre arrondering av nasjonalparkgrensen.

Ulempen er en tilpassning av verneforskriften for å sikre bosettingen på fjellgårdene på Gaundalen og Jævsjøen en reserveløsning for transport vestover når de ikke kan nytte hovedtraseen via Sverige. Denne tilpassningen vil medføre motorferdsel på barmark i større grad / over et noe større areal enn i da.

Barmarkskjøring vil medføre slitasje og/eller terrengskader alt etter terrengets slitestyrke og hvilke transportmidler som brukes. Langs den eksisterende leia som er lagt fram som trasee er det terrengskader av ulikt format i dag der marka er fuktig. Dette er til dels kompensert med tiltak i form av geonett eller plankebruer, gjennomført av reindriften. Dette reduserer noe slitasje, men ei kjørelei er likevel tydelig i terrenget.

Der er likevel forvalters vurdering at det er ønskelig å utvide verneområdet og sikre dette arealet for framtiden også om dette medføre noe mer barmarkstransport. Transporten vil være regulert og skje langs en trase som ikke vil påvirke friluftsopplevelsen nevneverdig. At transporten vil kreve en dispensasjonsbehandling vil også gi mulighet for å stille vilkår som reduserer ulemepene for verneverdiene, og minne om at at all motorferdsel skal skje aktsomt.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, ved dispensasjonsbehandlinger og ved forvaltning av fast eiendom.

NML §§ 8-12 er ikke vurdert i denne saken, da nasjonalparkstyret her ikke selv beslutter noe som vil påvirke naturmiljø / naturverdiene. Styrets vurderinger vil være ved senere behandlinger av dispensasjonssøknader eller tiltak for å ivareta verneverdiene om utvidelsen blir en realitet.

Statsforvalteren i Trøndelag
Tröndelagen Staatehaaltoje

Forslag om utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark.

Gaundalen

Snåsa kommune/Snåasen tjieltie

Statsforvalteren i Trøndelag, 3. oktober 2022.

Utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark

Statsforvalteren foreslår utvidelse av Blåfjella – Skjækerfjella/Låarte – Skæhkere nasjonalpark med ca. 33 600 daa nytt areal i Gaundalen i Snåsa kommune/Snåasen tjieltie. Videre foreslås omgjøring av Gaundalsmyra naturreservat, 3600 daa, til nasjonalpark. Arealet er et frivillig tilbud. Nasjonalparken er i dag ca. 1931 km2 stor og ligger i kommunene Lierne, Snåsa, Grong, Steinkjer og Verdal. Arealet ligger på gnr/bnr 37/1, Gaundalen fjellgård.

Naturtyper

Utvidelsesarealet omfatter fjellterreng, myrområder, våtmarks/bekke-elveterreng og skogområder.

Beliggenhet.

Gaundalen er her en bebodd fjellgård, og ligger inne ved svenskegrensa, ca 18 km fra veg i Snåsa, Norge. Ca 25 km lenger nord ligger Jævsjøen, også en bebodd fjellgård nært grensa til Sverige.

Nasjonalparkens formål

I nasjonalparkens formålspragraf, forskriftens § 2, heter det slik:
«Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift»

Siden Gaundalen og andre lavereliggende områder i nasjonalparken er påpekt som særlig viktige, så er tilbudet i Gaundalen i seg selv interessant.

Historikk og prosess.

Den aktuelle Gaundalseiendommen ble ikke med i vernevedtaket av nasjonalparken i 2004, fordi grunneierne den gang ikke ønsket dette. Det foreslåtte arealet på eiendommen ble tilbudt av grunneierne i 2020, og det ble meldt oppstart av verneprosess den 13.03.2020. Sametinget hadde tidligere gitt klarsignal for oppstart, sammen med oppstart for en verneplan for skogområder, og anført at det ikke var nødvendig med såkalt «arbeidsutvalg». Det ble deretter gjennomført konsultasjon med Sametinget den 19.03.2020, hvor tema overveiende var å orientere om- og drøfte prosess. Sametinget påpekte viktighet av åpen og god prosess med reinbeitedistriktet under saken.

Skæhkere sijte (reinbeitedistrikt) er deretter konsultert den 30.06.2020 i forbindelse med forslag om en annen utvidelse av nasjonalparken i Verdal kommune. Under konsultasjonen ble det også orientert om tilbudet i Gaundalen, og avklart at det ville bli invitert til konsultasjon hvis tilbudet på Gaundalen ble ført fram til høring.

Det er gjennomført befaringer, møter og drøftinger med tilbyderne, og saken legges ut på høring. Skæhkere sijte og Låarte sijte er konsultert i møte den 22.06.2022.

Distriktene vil videre bli invitert til konsultasjon etter at høring er gjennomført, og før Statsforvalteren skriver en tilrådning i saken.

Låarte sijte er ikke arealmessig berørt av forslaget, men endring av forskrift vil kunne ha implikasjoner innenfor deres distrikt.

Naturverdier

Tilbudsområdet er allerede under den opprinnelige nasjonalparkprosessen vurdert som deler av svært viktige landskapselement og naturtyper tilknyttet nasjonalparken, jf formålsparagrafen.

Forslaget bedrer arrondering i Gaundalen betydelig. Dette styrker i seg selv kvalitet og stabilitet av nasjonalparken. Dette gjelder f.eks Heinådalen i nordvest, hvor vernegrensa i dag går midt etter et bredt dalføre. Videre utfyller forslaget soner langs svenskegrensa og langs Gaundalsmyra naturreservat.

Naturmessig tilfører/utfyller dette verdier som åpent dal- og fjellandskap i Heinådalen, Heinåklumpen og mot Heggsjøfjellet. Videre åpent lavfjellandskap i Stigåfjellet, myr- og slåttemyrområder i Heinådalen og sentralt i Gaundalen, herunder rike myrer. Langs Gauna, Stigåa og sidebekker tilføres elve/bekkesoner, som til dels er meandrerende, og noe flommarksskog. Nasjonalparken tilføres også skog, herunder gammel skog og rike skogtyper bl.a i Heinålia, langs Stigåa, og på strekningen Høgsetet – svenskegrensa. Det er observert en del svært gamle trær her, men også spor etter plukkhogster.

Arealfordeling, nytt areal (eksklusive Gaundalsmyra naturreservat)

Åpen fastmark	**Myr**	**Vann**	**Skogareal**	**Sum**
11923	8926	333	12413	33595

Heinåklumpen. Forslaget bedrer arrondering av nasjonalparken blant annet i dette området.

Gaundalsmyra naturreservat

Gaundalsmyra naturreservat ble vernet i 1984. Formålet jf forskriftens punkt III er å «bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området». Gaundalsmyra er et vidt myrområde, som både har myrkvaliteter, viktige våtmarkskvaliteter og verdier knyttet til Gauna og kantsoner langs elva. Forskriften fra 1984 beskytter i dag området dårligere enn forskriften for nasjonalparken.

Innlemmelse av Gaundalsmyra naturreservat i nasjonalparken under samme forskrift gir bedre beskyttelse og en mer helhetlig forvaltning av verneverdiene.

Gaundalsmyra naturreservat foreslås innlemmet i nasjonalparken

Tekniske inngrep

Det er begrenset med tekniske inngrep i området og så å si ingenting utenom infrastruktur knyttet til bebyggelsen på fjellgården. I Høgsetet finnes liggende rester av gammel bu, kalt «stall», som sies å være brukt under arbeid i skogen i området. Arealflata for stallen i Høgsetet er ca. 4 x 5 meter. Tilsvarende rester finnes ved Stigåa, men her er grensa trukket utenom den gamle tomta. Mellom Gaundalen og Imsdalen i Snåsa går en merket sti, kalt Gaundalsstien/Snåsastien, herunder ca 2,5 km som går gjennom tilbudsområdet. Mellom gårdsbebyggelsen på Gaundalen og svenskegrensa går det en enkel veg, hvor de to nærmeste kilometer mot svenskegrensa er innenfor tilbudsområdet. Utenfor tilbudsområde er en strekning av veien tidligere benyttet som flystripe, idet tidligere eier benyttet småfly for transport til og fra fjellgården.

Gårdsveg av enkelt format

Skogbruk.

All skogen i forslaget er eldre/gammel. Det er utfordrende driftsforhold i den forstand at utdrift vil måtte foregå til /via Sverige, herunder med transport over stor innsjø. Statsforvalteren mener at vernet kan gjennomføres også ut fra samfunnsøkonomiske perspektiv med hensyn til skogbruk.

Reindrift.

Området ligger i Skæhkere sijte, og forslaget er også relevant for Låarte sijte, som grenser til Skæhkere i nord.

Det aktuelle området er svært viktig for reindrift, herunder med kalvemerking i sommerhalvåret. Rein flyttes fra området rundt Heggsjøfjellet/Heinåklumpen og til Hattjønnin, hvor det er kalvemerking. Videre er området ved Finnvollan viktig trivselsområde og oppsamlingsplass for rein, hvor rein iblant samles i påvente av at rein hentes fra andre områder.

De mest sårbare perioder er om sommeren, først og fremst i juni og juli, og ved høstsamling i september – oktober. Området er også kalvingsland og trekklei inn til kalvingsland. Begge distrikt er presset av ulike inngrep og forstyrrelser, og distriktene er generelt bekymret for økt ferdsel i fjellene, både sommer og vinter.

Skæhkere benytter kjørelei fra Kjøbli i Snåsa og til sommerboplassen ved Hattjønnin. Terrenget er fuktig, det blir kjøreskader, og distriktet har lagt ned mye innsats i å forsterke leia med geonett og delvis planker. Det gjenstår fortsatt noen tiltak, og forsterkningen må også vedlikeholdes.

Det vil bli gjennomført ytterligere konsultasjon med reindriften, når høringen er over, jf. samelovens § 4 og avtale mellom Klima- og miljødepartementet og Sametinget om verneprosesser i samiske distrikt

Forvaltning.

Forskrift - endringsforskrift.

Nasjonalparken har forskrift, samt godkjent forvaltningsplan og besøksstrategi. Forslaget om utvidelse innebærer noen justeringer og tillegg i forskriften. Dette er vesentlig knyttet til det tilbudte privatarealet på Gaundalen.

Statsforvalteren foreslår i høringsutkastet div. tilføyelser til nåværende forskrift. Dette betyr at høringsforslaget kun omfatter disse endringer. Nåværende forskrift som sådan er ikke på høring. Det er derfor en såkalt endringsforskrift som høres.

Endring/tilføyelser gjelder følgende tema:

- Gårdsnummer/bruksnummer til eiendommen inntas i forskrift
- Nasjonalparkens areal
- Div. forhold vedrørende transport til fjellgården
- Vedlikehold/oppjustering av gårdsvegen (til Sverige)
- Uttak av grusmasser på konkrete områder

Forvaltningsplan.

Nasjonalparken har forvaltningsplan, datert 2007, og som er godkjent av Miljødirektoratet. Forvaltningsplanen omhandler relevante tema, og gir avveininger mellom bruk og vern innenfor

rammene av verneformålet og verneforskriften. Planen har retningslinjer for behandling av saker knyttet til ulike tema.

Det planlegges snarlig rullering av planen.

Besøksstrategi.
Det er utarbeidet besøksstrategi for nasjonalparken. Formålet er å få en langsiktig , helhetlig og bærekraftig besøksforvaltning for nasjonalparken. Målsetting er å ivareta og sikre natur- og kulturverdiene, lokal verdiskaping, gode opplevelser for besøkende, opprettholde grunnlaget for samisk reindrift og annen tradisjonell bruk av verneområdene. Grunnleggende er også å se verneområdene i sammenheng tilgrensende områder, og nært samarbeid mellom forvaltningsmyndighetene og ulike brukergrupper.

Transport til Gaundal fjellgård.

Om sommeren går transporten til fjellgårdene gjennom Sverige. For Gaundalen er transporten først etter veg og så båt over innsjøen Torrøen, til veg mellom Torrøen og gården. Jævsjøen fjellgård har tilsvarende forbindelse via Bjørkede og over Jævsjøen. Vintertransport er direkte til Snåsa gjennom nasjonalparken, etter direkte unntak i forskriften. Vintertransporten gjelder for bosettingen og inviterte besøkende. Historisk er det lei over fjellet vestover, blant annet for hestetransport.

Gaundalen har videre ei reservelei over fjellet til Edevik Sverige, når Torrøen ikke kan benyttes grunnet dårlig vær eller stor nedtapping av reguleringsmagasinet. Denne reserveleia går gjennom Svenskådalens naturreservat på svensk side, etter dispensasjon fra reservatets forskrift. Denne leia benyttes lite.

Situasjonen framover.
I overskuelig framtid vil hovedtransport fortsatt være etter vegnett og innsjø via Sverige.

Dette vil fortløpende være avhengig av situasjonen på svensk side, det vil si opprettholdelse og vedlikehold av vegnettet, opprettholdelse og vedlikehold av havn, og eventuelt tillatelse til å kjøre på barmark gjennom Svenskådalens naturreservat.

At fast bosetting kan ha en mulighet til ferdsel til funksjoner i kommune, mv., etter lei over fjellet, er et poeng. Dette er fremmet som en reserveløsning fra tilbyderne, at det kan finnes en åpning vestover.

Regelverk.
Etter motorferdselslovens § 4 c) er «nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder i jordbruks-, skogbruks og reindriftsnæring» tillatt. Jakt, fangst, fiske og bærsanking regnes ikke som næring i dette tilfelle, samme paragraf.

Motorisert ferdsel i nasjonalparken er i utgangspunktet forbudt, men med diverse unntaksbestemmelser, både i form av dirkete unntak og unntak etter søknad. I forvaltningsplanen framgår at motorisert ferdsel skal holdes på et lavt nivå («minimum»), og at søknader skal behandles strengt. Når motorferdsel er nødvendig, skal det tilstrebes transportordninger som er mest mulig skånsomme for natur og miljø. Innenfor disse rammer handteres søknader for ulike grupper.

Sett i forhold til motorferdselsloven bestemmelser, er det ikke noe lovmessig hinder for å vurdere en åpning for fast bosetting vestover. Videre vil verneprosess og forvaltningsplanen sette rammer for ferdsel som kan tillates i nasjonalparken.

Annen barmarkstransport i nasjonalparken.
Reindriften kan kjøre på barmark etter tillatelse av nasjonalparkstyret, jf. verneforskriften. Barmarkstransport i reindrift er også under en viss regulering etter reindriftsloven. Tillatelsen fra nasjonalparkstyret følger er kjørelei fra Kjøbli i Snåsa til sommerboplass ved Hattjønnin, ca 6 km fra Gaundalen. Strekningen er i alt ca. 20 km lang, målt i «tilpasset» luftlinje. I praksis blir det noe lenger, idet den kroker en god del. Av dette er ca. 17 km i nasjonalpark.

Visse næringsaktører får nå tillatelse til å frakte med helikopter i forbindelse med jakt f.eks (Værdalsbruket). Det er også noe barmarkstransport til en seter i drift i Skjækerdalen (Harbakvolden).

Uttransport av felt storvilt er tillatt med beltekjøretøy.

Kjøreskader.
Barmarkskjøring vil medføre slitasje og/eller terrengskader alt etter terrengets slitestyrke og hvilke transportmidler som brukes. Langs den eksisterende leia er det terrengskader av ulikt format der marka er fuktig. Dette er til dels kompensert med tiltak i form av geonett eller plankebruer, gjennomført av reindriften. Dette reduserer slitasje, men ei kjørelei er likevel tydelig i terrenget.

Annen ferdsel – Gaundalsstien.

Det går merket sti fra Imsdalen til Gaundalen, Gaundalstien/Snåsastien. Traseen går fra Kjøblia, over Flatfjellet, via Finnvollan og Ryplia, over Heinåa og til Gaundalen, ca 18 km. I tillegg er det ca 3 km etter stengt skogsbilveg (bomveg). Området brukes til vanlig friluftsliv og jakt, noe fiske. Det er fjellstyrehytte i Ryplia. Det er et gammelt sted for fjellstyrehytte, men hytta er betydelig oppgradert de senere år, og brukes bl.a som base for rypejakt og elgjakt.

Kjøreleia til reindriften og Gaundalsstien går stort sett i to ulike traseer og har stort sett ikke kontakt med hverandre. Over to korte strekker er traseene felles eller ligger ganske nært hverandre. Det gjelder en kort strekning i Finnvollan og langs Finnvollelva noe lenger øst. Dagens kjørelei i reindrift berører således bare i begrenset grad friluftsliv etter Gaundalsstien.

Videre er det gammel forbindelseslei sørover mot Vera i Verdal. Her er det ikke sammenhengende, synlige stier i dag, men sti f.eks helt i sør opp til Hitre Seterfjellet, samt andre mer eller mindre synlige tråkk i den sørlige delen. I avtalekartet med grunneierne (upublisert) er det også skisse av stitrase sørover fra Grønlivatnet/Stigåfjellet. Dette visualiserer gammel forbindelseslei, men som ikke er synlig sti i dag. Denne leia har ingen aktualitet for eventuell merking.

Vurdering og forslag.

At fast bosetting også har en mulighet til transport gjennom Norge til ulike funksjoner, er et poeng. Dette da som reserveløsning til hovedtransport gjennom Sverige. Dette gjelder da fast bosetting både på Gaundalen og Jævsjøen.

Forslag, forskriften får et tilleggspunkt, i § 6.3, punkt k)

§6.3. *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til*

k) *bruk av lett terrenggående kjøretøy for nødvendig person og godstranport for fast bosetting på Gaundalen og Jævsjøen. Ferdsel skal foregå etter fast trase godkjent av forvaltningsmyndigheten.*

Trase.
Trase blir felles med dagens trase fra Kjøbli *og til Ryplia. Strekningen mellom Ryplia og Heinåa befares nærmere for å definere en trase som ikke berører Gaundalsstien. I høringsforslaget vises

dette området som en sone. Mellom Heinåa og bebyggelsen benyttes en eksisterende trase som er brukt i driften av gården. Reservetrase til Sverige følger nåværende benyttet reservelei til grensa. Lokalisering av eventuell trase til fast bosetting på Jævsjøen vurderes senere. (* - gjelder innenfor nasjonalparken. Kjøring utenfor grensa blir en privatrettslig sak i forhold til de aktuelle grunneierne).

Konsekvenser
Dette medfører at kjørelei innenfor eksisterende nasjonalpark øker fra ca 17 km til 20 km hva angår Gaundalen, og det blir ca 2 km kjørelei i nytt nasjonalparkareal på privat grunn. Reserveleia er ca. 3 km lang inn til svenskegrensa, og noe lenger inne i Sverige. Eventuell trase til Jævsjøen kan omfatte ca. 3 km innenfor nåværende nasjonalpark, men er noe uavklart.

Forutsetninger
Åpningen er innenfor motorferdselslovens rammer og gjelder i denne sammenheng for bosatte. Det legges inn som forutsetning, jf. forvaltningsplan, at ferdsel skal være begrenset, med funksjon som reserveløsning for hovedtransport via Sverige, herunder at det ikke skal være til ulempe for reindrift. Videre at lei skal legges på tørrest mulig grunn, utenfor og i avstand til Gaundalsstien , gps- merkes og godkjennes. Ferdsel skal omsøkes. Med fast bosetting menes registrert bostedsadresse «Gaundalen» (eller «Jævsjøen»)

De nye leiene vil kunne medføre terrengslitasje. Kompensasjonstiltak, f.eks i form av bl.a geonett vil være aktuelt, hvis vegetasjonsdekket brytes.

Forholdet til andre grunneiere
Slik transport skal også være etter tillatelse fra grunneier. Forholdet til andre grunneiere, innenfor og utenfor nasjonalparken, en privatrettslig sak og ligger utenfor vernesakens rammer. Området innenfor nasjonalparken her er statsallmenning.

Rikmyrer og slåttemyrer

Gårdsvegen, grustak.

Med unntak av «flystripa» så har gårdsvegen «enkel» standard. Den generelle vedlikeholdsparagrafen i forskriften legger til grunn vedlikehold av anlegg ut fra dagens standard. Standardhevinger skal i regelen omsøkes. I forhold til dagens standard på vegen, så kan vedlikehold faktisk omfatte noe utbedring, som det vil være lite rasjonelt å måtte søke om i seg selv. Derfor foreslås et ekstrapunkt i forskriften – «vedlikehold/utbedring»,

Det er et eksisterende grusuttak ved veien. Her foreslås et direkte unntak for et areal angitt i kart. Det er videre et annet område, hvor grusuttak i framtida kan tillates, hvis det skulle bli behov for det. Dette medfører følgende forslag til nye punkt i forskrift, vist i *kursiv.*

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for

d) Vedlikehold/utbedring av veg mellom Gaundalen og grense Sverige.

§2.2. Bestemmelsene i punkt 2.1. er ikke til hinder for

f) Uttak av grus i eksisterende grustak, område A i kart

§ 2.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til

c). Uttak av grus i område B i kart.

For pkt. 2.1.f) ligger en forutsetning om utbedring innen samme veiklasse og ikke noen endring av trase.

Transport med direkte hjemmel.

Det foreslås at transport etter gårdsvegen er direkte tillatt.

I tillegg videreføres transporthjemmel på Gauna, som ligger i nåværende verneforskrift for Gaundalsmyra naturreservat. Den er igjen basert på en forskrift om transport i Snåsa kommune. I nasjonalparken gjelder det også vatna Vivassfiskløya, Holderen og Jævsjøen. Følgende forslag frammes:

§ 6.2. Bestemmelsene i pkt 6.1 er ikke til hinder for

d) Bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen, Jævsjøen (Snåsa) *og Gauna.*

g) *Motorisert ferdsel på vegen mellom Gaundalen og Sverige*

Gaundalsstien. Vadested over Gauna ved Ryplia

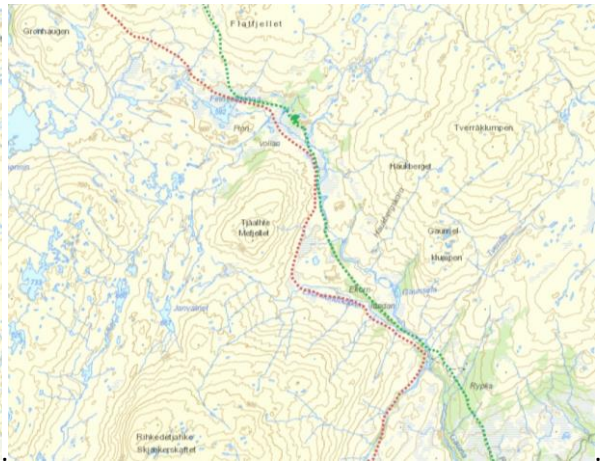

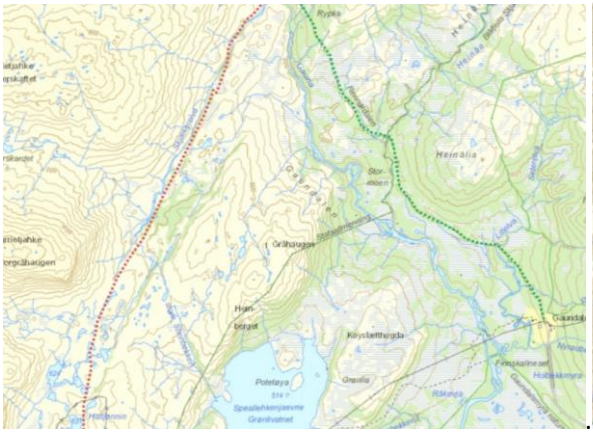
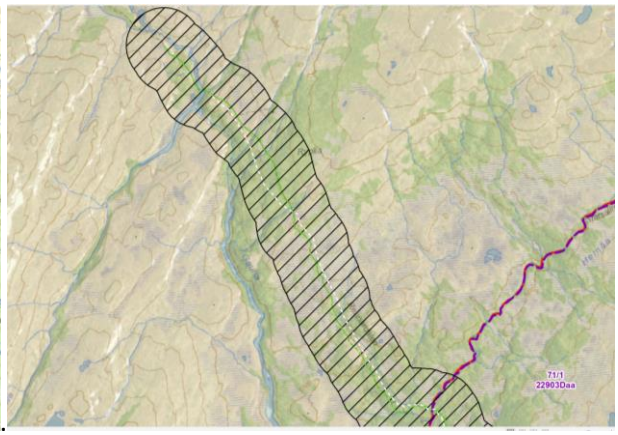

Kart 1-3: Ferdselslei til Hattjønnin (rød) og Gaundalsstien (grønn). Rød lei har strekning ca 20 km.
Beliggenhet bebyggelsen på fjellgården: Kart 3. Til høyre: Sone for å detaljere trase mellom Ryplia og Heinåa, ca 2,7 km

Reservelei til Sverige, rødstiplet. Røde punkter: Båtplasser/havner i innsjøen Torrøen, Sverige.
Skilt, Gaundalsstien. (t.h).

Lavfjellslandskap i Stigåfjellet. Grønlivatnet oppe t.v. Bebyggelsen ses langt bak t.h.

Utsikt mot Skjækerfjella, som ligger inne i nåværende nasjonalpark. Tilbudsgrensa går på andre siden av Grønlivatnet. Det er kraftverk knyttet til Grønlivatnet, som er utenfor forslaget.

Bekkekantvegetasjon og meandrerende bekkeløp, på myrflater ned mot Gauna. (t.v) Svært gammelt tre, Heinålia (t.h.)

Myr- og skoglandskap. Sæterdalen, langs grensa til Sverige.

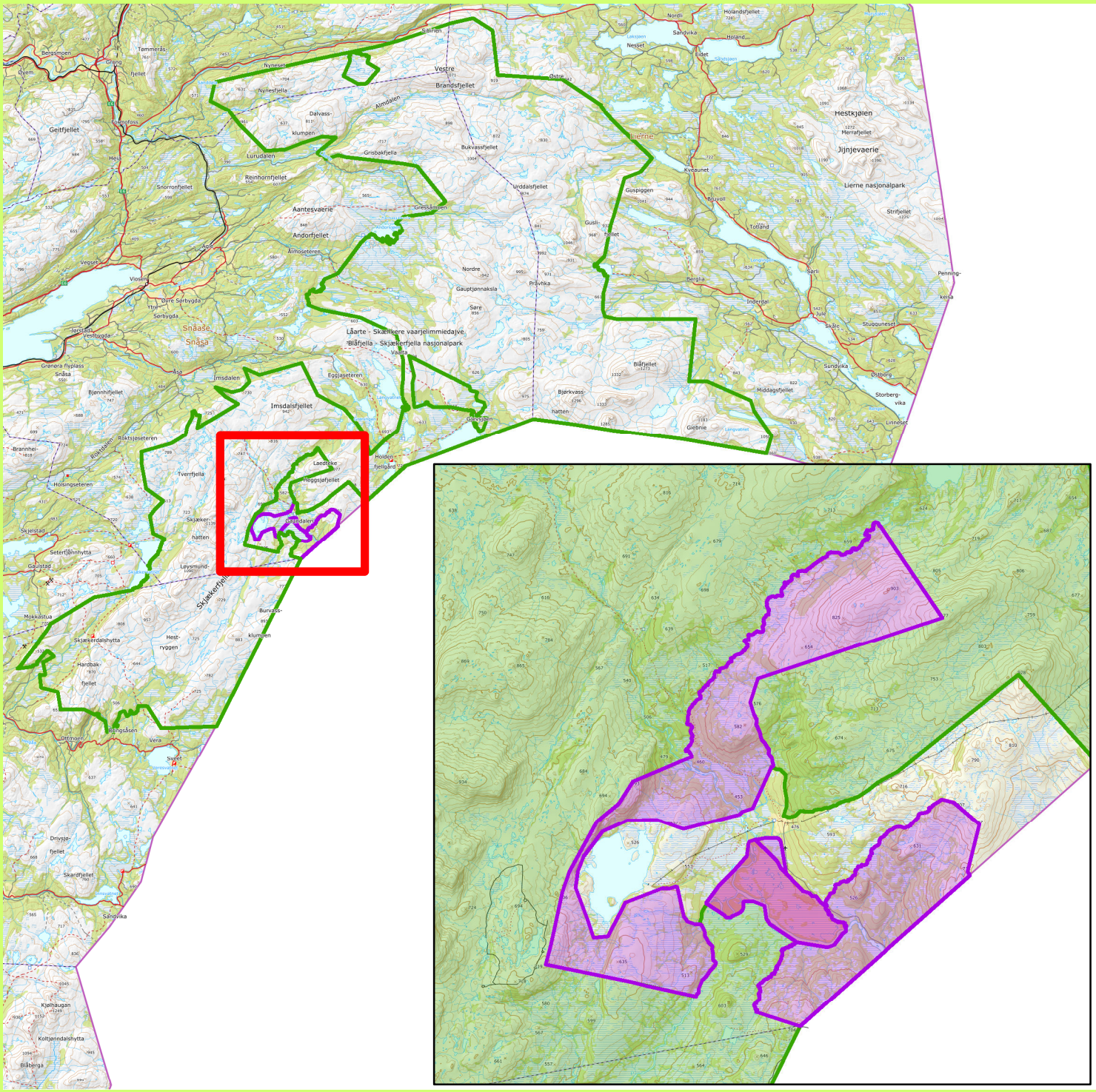

Gaundalen, utvidelse Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere NP

Snåsa kommune

Tegnforklaring

- Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere NP
- Foreslått utvidelse nasjonalpark

- Foreslått utvidelse av nasjonapark
- Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere
- Gaundalsmyra naturreservat, foreslått endret til nasjonalpark

Målestokk 1: 600 000 og 1:130 000

Kartgrunnlag: Norge Digitalt
Kartproduksjon: Statsforvalteren i Trøndelag

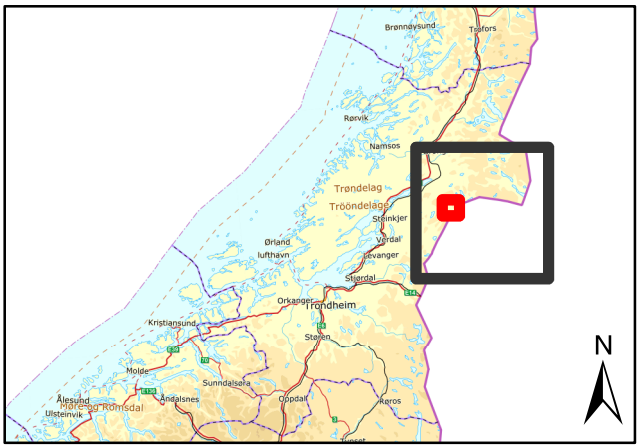

Statsforvalteren i Trøndelag, september 2022

.

Endringsforskrift. Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Verdal, Steinkjer, Snåsa, Grong og Lierne kommuner, Trøndelag. (Endringer i *kursiv*)

§ 1.Avgrensning
Samlet areal for nasjonalparken er på ca *1968* km² og berører følgende gnr./bnr. og eiendommer:

Verdal kommune: 200/1.
Steinkjer kommune: 156/3, 157/2, 159/4.
Grong kommune: 26/1,15,17, 26/24,25.
Snåsa kommune: 71/1,3, 71/1, 73/2,3, 73/1, 74/2, 80/1, 67/30, 79/1, 78/1, 77/1, 82/1, 72/1, 73/2, *71,1*
Lierne kommune: 47/1, 44/1, 36/1, 23/1, 24/1,3, 23/3, 24/2.

Grensene for nasjonalparken fremgår av kart i målestokk 1:80.000, datert Klima- og Miljødepartementet desember 2004, med endringer av……

De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene bør koordinatfestes.

Verneforskriften med kart skal oppbevares i berørte kommuner, hos *Statsforvalteren i Trøndelag*, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

d) Vedlikehold/utbedring av veg mellom Gaundalen og grense Sverige.

2.2 Bestemmelsene i punkt 2.1. er ikke til hinder for:

f) Uttak av grus i eksisterende grustak, område A i kart

2.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

c). Uttak av grus i område B i kart.

6 Motorferdsel

§ 6.2. Bestemmelsene i pkt 6.1 er ikke til hinder for

d) Bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen, Jævsjøen (Snåsa) *og Gauna.*

g) *Motorisert ferdsel på vegen mellom Gaundalen og Sverige*

§6.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til

k) *Bruk av lett terrenggående barmarksskjøretøy for nødvendig person og godstranport for fast bosetting på Gaundalen og Jævsjøen. Ferdsel skal foregå etter fast trase godkjent av forvaltningsmyndigheten*

Samtidig oppheves Forskrift av 14.12.1984 om fredning av Gaundalsmyra naturreservat, Snåsa kommune, Nord-Trøndelag.

Nåværende forskrift (ikke på høring, foreslåtte endringer vist med kursiv).

Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark, Verdal, Steinkjer, Grong, Snåsa og Lierne kommuner, Nord-Trøndelag

§ 1.Avgrensning
Samlet areal for nasjonalparken er på ca. *1968* km² og berører følgende gnr./bnr. og eiendommer:

Verdal kommune: 200/1.
Steinkjer kommune: 156/3, 157/2, 159/4.
Grong kommune: 26/1,15,17, 26/24,25.
Snåsa kommune: 71/1,3, 71/1, 73/2,3, 73/1, 74/2, 80/1, 67/30, 79/1, 78/1, 77/1, 82/1, 72/1, 73/2, *71/1*
Lierne kommune: 47/1, 44/1, 36/1, 23/1, 24/1,3, 23/3, 24/2.

Grensene for nasjonalparken fremgår av kart i målestokk 1:80.000, datert Klima- og Miljødepartementet …..desember 2004, med endringer vist på kart av ……..

De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene bør koordinatfestes.

Verneforskriften med kart skal oppbevares i berørte kommuner, hos *Statsforvalteren i Trøndelag*, i Miljødirektoratet og i Klima- og Miljødepartementet.

§ 2.Formål
Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

§ 3.Vernebestemmelser

<u>1 Landskapet</u>

1.1 Vern mot inngrep i landskapet
Området skal vernes mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2 Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:
a) Vedlikehold av bygninger i samsvar med tradisjonell byggeskikk, reindriftsanlegg, samt

vedlikehold av ledningsnett, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.

b) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter på tradisjonelle plasser i forbindelse med reindrift. Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan gjerder og anlegg skal plasseres og utformes, herunder om materialer og oppbevaring. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at gjerder og samleanlegg oppført etter vernetidspunktet fjernes.

c) Tradisjonell drift av fjellstyrehytter og turisthytter.

d) Vedlikehold/utbedring av veg mellom Gaundalen og grense Sverige

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

a) Oppføring av gjerder, hytter/gammer e.l. i forbindelse med reindrift.

b) Oppføring av bygninger/anlegg som er nødvendig for å ivareta sørsamisk kultur og næring på sommerboplassene i Hykla og ved Hattjørnin.

c) Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade.

d) Ombygging og mindre utvidelse av bygninger.

e) Oppføring av sanketrøer for bufenæring, enkle hytter/buer i forbindelse med nødvendig oppsyn og gjeting, og enkle naust ved viktige fiskevatn.

f) Oppsetting av skilt og merking av stier.

g) Bygging av bruer og legging av klopper.

2 Plantelivet

2.1 Vern av plantelivet

Vegetasjonen, herunder døde trær og busker, skal vernes mot all skade og ødelegging. Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.

2.2 Bestemmelsene i punkt 2.1. er ikke til hinder for:

a) Bruk av området til beite.

b) Å ta kvist til snarefangst og enkel friluftsbruk, og skånsom bruk av trevirke til bålbrenning. Tørrfuru (gadd) tillates ikke felt.

c) Reindriftens nødvendige uttak til brensel og til vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørrfuru (gadd) tillates ikke felt, og særegne vekstformer (eks. rilkuler) skal ikke tas.

d) Plukking av vanlige planter til eget bruk.

e) Plukking av bær og matsopp.

f) Uttak av grus i eksisterende grustak, område A i kart

2.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
a) Uttak av trevirke til brensel for hytter, seter o.l. som ligger i nasjonalparken.
b) Uttak av materiale (bark, never, tæger og lignende) til samisk husflid.

c). Uttak av grus i område B i kart.

2.4 Miljødirektoratet kan ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet. Dette gjelder ikke reinbeite.

3 Dyrelivet

3.1 Vern av dyrelivet
Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vann er forbudt.

3.2 Bestemmelsen i pkt. 3.1 er ikke til hinder for:
a) Jakt etter viltloven og etter reindriftsrettens regler. I området som tilsvarer tidligere Gressåmoen nasjonalpark, er jakt på elg og annet hjortevilt forbudt, mens ettersøk av skadet vilt, og jakt for øvrig tillates etter viltloven.
b) Fiske etter lakse- og innlandsfiskeloven og etter reindriftsrettens regler.

3.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
Utsetting av fisk fra lokale fiskestammer.

4 Kulturminner

4.1 Vern av kulturminner
Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes.

4.2 Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til:
Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

5 Ferdsel

5.1 Generelt om ferdsel
All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2 Organisert ferdsel
Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Annen organisert ferdsel eller ferdselsformer som kan skade naturmiljøet, må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. forvaltningsplan.

5.3 Bruk av hest
Kjøring med hest og vogn er bare tillatt på trasé som er særskilt fastsatt av forvaltningsmyndigheten.

5.4 Regulering av ferdsel
a) Innenfor nærmere avgrensede deler av nasjonalparken kan Miljødirektoratet ved forskrift regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet.
b) Av hensyn til naturmiljøet eller kulturminner kan forvaltningsmyndigheten legge om eller legge ned løyper og stier.

6 Motorferdsel

6.1 Forbud mot motorferdsel
Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i luften under 300 meter.

6.2 Bestemmelsene i pkt. 6.1 er ikke til hinder for:
a) Motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver, samt gjennomføring av skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av

forvaltningsmyndigheten.
b) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med reindrift.
c) Utkjøring av felt storvilt, samt sjuk/skadd/nødslaktet storfe. Storfeet må være lokalisert før motorkjøretøy for dette formål medbringes inn i nasjonalparken. Kjøretøy som brukes skal være skånsom mot markoverflaten, og forvaltningsmyndigheten kan fastsette et maksimalt tillatt marktrykk. Utkjøring av felt storvilt skal skje med beltegående kjøretøy («elgtrekk») som er skånsom mot markoverflaten.
d) Bruk av motor på båt i tilknytning til fiske og transport på Vivassfiskløysa, Holderen, Gjevsjøen og *Gauna* (Snåsa)
e) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark mellom bygda og fjellgårder med fast bosetting på Gjevsjøen og Gaundalen, for fastboende og inviterte besøkende. Kjøring skal skje etter fast trasé.
f) Bruk av luftfartøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindriftens sommerboplasser i Hykla og ved Hattjørnin, samt fjellgårder med fast bosetting på Gjevsjøen og Gaundalen
g) *Motorisert ferdsel på vegen mellom Gaundalen og Sverige*

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
a) Øvelseskjøring for formål nevnt i punkt 6.2.a.
b) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av ved/materialer/utstyr til hytte, drift av utleiehytter og landbruksanlegg, samt transport av båt. Luftfrakt kan unntaksvis godkjennes.
c) Bruk av luftfartøy i forbindelse med reindrift og beitedyrleiting samt for utfrakt av felt storvilt og sjuk/skadd/nødslaktet storfe.
d) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for transport av funksjonshemmede som skal til egen hytte.
e) Bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med utøving av reindrift.
f) Bruk av motor på båt i tilknytning til transport på andre vatn enn nevnt under forskriftens pkt. 6.2.d.
g) Bruk av barmarkskjøretøy til seter med aktiv landbruksdrift for nødvendig transport som ikke kan gjennomføres på snøføre, enten p.g.a. akutte forhold, eller godsets karakter.
h) Bruk av barmarkskjøretøy for nødvendig person- og godstransport til og fra reindriftens sommerboplasser i Hykla og ved Hattjørnin. Kjøring skal skje etter fast trasé.
i) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark for oppkjøring av tradisjonell løype for turgåing.
j) At kjøretøy som skal brukes for utfrakt av felt storvilt, i jaktperioden stasjoneres ved hytte, når denne har funksjon som jaktbase.

k) *Bruk av lett terrenggående barmarksskjøretøy for nødvendig person og godstranport for fast bosetting på Gaundalen og Jævsjøen. Kjøring skal foregå etter fast trase godkjent av forvaltningsmyndigheten*

For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent reinbeitedistriktsplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

7 Forurensning

7.1 Forbud mot forurensning
Forurensing og forsøpling er forbudt, samt bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.

7.2 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
Kalking og gjødsling av innmark i tilknytning til seter- og gårdsanlegg, samt bruk av hjelpemidler til nedsmelting av sperregjerder i reindriften.

7.3 Støy

Unødig støy fra høyttaleranlegg, maskiner, motorer o.l. er forbudt.

§ 4.Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5.Forvaltningsplan
Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet.

§ 6.Forvaltningsmyndighet
Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

§ 7.Rådgivende utvalg
Forvaltningsmyndigheten kan opprette et rådgivende utvalg for forvaltningen av nasjonalparken.

§ 8.Ikrafttredelse
Denne forskrift trer i kraft straks.

Statsforvalteren i Trøndelag
Trööndelagen Staatehaaltoje

Vår dato: 03.10.2022

Vår ref: 2022/9380

Deres dato:

Deres ref:

Adressater etter liste

Saksbehandler, innvalgstelefon
Eldar Ryan, +47 74 16 80 58

MOTTATT
05 OKT. 2022
Steinkjer
Statsforvalteren i Trøndelag

Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark - forslag om utvidelse ved Gaundalen - høring

Statsforvalteren kunngjør herved høringsforslag for utvidelse av Blåfjella-Skjækerfjella /Låarte-Skæhkere nasjonalpark ved Gaundalen i Snåsa kommune. Høringen er i medhold av naturmangfoldlovens § 43.

Området er et frivillig tilbud. Prosessen ble startet i 2020 med utgangspunkt i frivillig skogvern. Allskog har vært grunneiernes forhandlingspartner.

Området utgjør 33600 dekar nytt areal. Samtidig foreslås Gaundalsmyra naturreservat innlemmet som en del av nasjonalparken, med 3600 dekar. Med dette forslaget øker nasjonalparkens areal fra 1931 km2 til ca 1968 km2.

Dette brevet sendes til lokale, regionale og nasjonale høringsparter, inkludert kommuner som har areal i nasjonalparken.

Formålet med Blåfjella-Skjækerfjella /Låarte-Skæhkere nasjonalpark beskrives slik, jf § 2 i verneforskriften: «*Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.*
Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift».

Dette forslaget medfører en betydelig bedret arrondering av nasjonalparken ved Gaundalen. Dette styrker kvalitet og stabilitet av nasjonalparken i seg selv.

Naturmessig tilfører/utfyller området nasjonalparken verdier som åpent dal- og fjellandskap i Heinådalen/Heggsjøfjellet, åpent lavfjellandskap i Stigåfjellet, myr- og slåttemyrområder i Heinådalen og sentralt i Gaundalen, herunder rike myrer. Langs Gauna, Stigåa og sidebekker tilføres

E-postadresse: sftlpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Postboks 2600 7734 Steinkjer
Besøksadresse: Strandveien 38, Steinkjer Prinsens gt. 1, Trondheim
Telefon: 74 16 80 00
www.statsforvalteren.no/tl
Org.nr. 974 764 350

elve/bekkesoner og noe flommarksskog. Nasjonalparken tilføres også skog, for eksempel gammel skog og rike skogtyper bl.a i Heinålia, langs Stigåa, og på strekningen Høgsetet – svenskegrensa.

Høringsdokumentet med nærmere beskrivelser av prosess, areal og forskrifter ligger ute på Statsforvalterens nettside, https://www.statsforvalteren.no/Trondelag/ .

Etter høringsrunden vil Statsforvalteren oppsummere og oversende sin innstilling til Miljødirektoratet. Reinbeitedistriktene vil bli invitert til konsultasjon.

Frist for eventuelle uttalelser er 15. desember 2022 (generell høringsfrist). Uttalelse sendes Statsforvalteren i Trøndelag, boks 2600, 7734 Steinkjer, eller epost: sftlpost@statsforvalteren.no. Sametinget har senere høringsfrist, etter nærmere avtale.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Eldar Ryan
senioringeniør
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Adresseliste

Offentlige, regionale og lokale høringsparter

Part	Adresse	Postnr	Poststed
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets Hus	7725	Steinkjer
Grong kommune	Postboks 162	7871	Grong
Snåsa kommune	Sørsivegen 6	7760	Snåsa
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	Steinkjer
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	Nordli
Verdal kommune	Postboks 24	7651	Verdal
Skæhkere sijte	Mathis Hætta, Heiavegen 55	7760	Snåsa
Låarte sijte	Bengt Mattias Jåma, Snåsavegen 360	7760	Snåsa
KS-Trøndelag	Fylkets Hus, Seilmakergt 2	7725	Steinkjer
Forum for natur og friluftsliv Nord-Trøndelag	Kjøpmannsgata 12	7500	Stjørdal
Natur og Ungdom	e-post: sor-trondelag@nu.no		
Naturvernforbundet i Trøndelag	Sandgt. 30 B	7012	Trondheim
Norges JFF, Nord-Trøndelag	Endre Alstad, Hallanvegen 111	7622	Markabygda
NHO Trøndelag	Olav Tryggvasonsgt. 24	2011	Trondheim
Norsk Botanisk Forening Trøndelagsavd.	Vitenskapsmuseet, postmottak@museum.ntnu.no	7013	Trondheim
Norsk Ornitologisk Forening, avd. Trøndelag	Boks 139	7401	Trondheim
NTNU, Fakultet for naturvitenskap og teknologi	Realfagbygget	7491	Trondheim
NTNU, Vitenskapsmuseet	postmottak@museum.ntnu.no		
Nord-Trøndelag bonde- og småbrukarlag	Arnt Inge Engum, Brenna	7760	Snåsa
Trøndelag bondelag	trondelag@bondelaget.no	7012	Trondheim
NTE Nett AS, v/Bolsøy	Postboks 2551	7736	Steinkjer
NTE Energi	Postboks 2551	7736	Steinkjer
Nord-Trøndelag Orienteringskrets	Kurt Over Melbye, Gamle Kongeveg 28	7650	Verdal
Sør-Trøndelag Røde Kors	Nardoveien 4 B	7032	Trondheim
Skogselskapet i Trøndelag	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Telenor ASA	Otto Nielsens veg 12	7052	Trondheim
Tensio TS AS	Postboks 9480 Torgarden	7496	Trondheim
Nettselskapet AS	Emil Schanches gt 10	7160	Bjugn
Tensio TN AS	Postboks 255,	7736	Steinkjer
Statens vegvesen Region midt	Fylkeshuset	6404	Molde
WWF-Midt-Norge v/ Camilla Høvik	Husbyvollen 19	7074	Spongdal
138 Luftving	Postboks 800 Postmottak	2617	Lillehammer
Nord-Trøndelag Turistforening	Postboks 232	7501	Stjørdal
Nord Universitet	Postboks 2501	7729	Steinkjer
Trøndelag Idrettskrets	Elveenget 20	7716	Steinkjer
Forsvarsbygg	Postboks 405 Sentrum	0103	Oslo
Norges Vassdrags og energidirektorat	Boks 5091 Majorstuen	0301	Oslo
Statnett	Postboks 4904 Nydalen	0423	Oslo
Direktoratet for mineralforvaltning	Ladebekken 50	7066	Trondheim
Syklistenes landsforening i Trondheim v/Richard Liodden Sanders	Lagmann Dreyers gt. 5	7034	Trondheim
Odd Arild Gaundal	Oksåsvegen 108	7732	Steinkjer
Nils Christian Gjefsjø	Postboks 85	7761	Snåsa
Snåsa fjellstyre	Øverbygdvegen 34, NTE bygget	7760	Snåsa
Nasjonalparkstyret for Lierne og Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalparker	Boks 2600	7734	Steinkjer

Nasjonale høringsparter

Etat	Adresse	Postnr.	Poststed
AVINOR AS	Postboks 150	2061	Gardermoen
Den Norske Turistforening	Yongstorget 1	0181	Oslo
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	Boks 3021 Lade	7441	Trondheim
Forsvarsbygg	Postboks 405 Sentrum	0103	Oslo
Norsk Friluftsliv	Nedre Slottsgate 25	0157	Oslo
Kjemisk Forbund	Youngsgt. 11	0181	Oslo
Kommunal- og regionaldepartementet	Postboks 8112 Dep.	0032	Oslo
Kommunenes sentralforbund	Postboks 1378 Vika	0114	Oslo
Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon	Postboks 1378 Vika	0114	Oslo
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	Oslo
Luftfartstilsynet	Postboks 243	8001	Bodø
Natur og Ungdom	Postboks 4783 Sofienberg	0506	Oslo
NHO Reiseliv	Postboks 5465 Majorstuen	0305	Oslo
NIBIO	Postboks 115	1431	Ås
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	Oslo
Norges Jeger- og Fiskerforbund	Postboks 94	1378	Nesbru
Norges Fjellstyresamband	Stortingsgt. 30	0161	Oslo
Norges Geologiske Undersøkelser	Leiv Eirikssons v. 39	7491	Trondheim
Norges handikapforbund	Postboks 9217 Grønland	0134	Oslo
Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité	Postboks 5000	0840	Oslo
Norges Luftsportforbund	Møllergata 39	0179	Oslo
Norges Miljøvernforbund	Postboks 539	5806	Bergen
Norges Naturvernforbund	Mariboes gate 8	0183	Oslo
Norges Orienteringsforbund	Sognsveien 73 L	0840	Oslo
Norges Skogeierforbund	Postboks 1438 Vika	0115	Oslo
Norges vassdrags- og energidirektorat	Boks 5091 Majorstuen	0301	Oslo
Norske Reindriftsamers landsforbund	Boks 508	9255	Tromsø
Norsk Biologforening	Postboks 1066 Blindern	0316	Oslo
Norsk Bergindustri	Postboks 7072 Majorstuen	0306	Oslo
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	Oslo
Norsk Botanisk Foreining, Naturhistorisk museum	Postboks 1172 Blindern	0318	Oslo
Norsk Industri	Pb 7072 Majorstuen	0306	Oslo
Norsk institutt for naturforskning	Postboks 5685 Torgarden (firmapost@nina.no)	7485	Trondheim
Norsk Orkideforening, v/Steinar Samsing Myhre	Enebakkveien 605	1440	Siggerud
Norsk Ornitologisk Forening	Sandgata 30 B	7012	Trondheim
Norsk Sau og Geit	Postbboks 104	1431	Ås
Norsk institutt for naturforskning	Postboks 104	1431	Ås
Norsk Zoologisk Forening	Boks 102 Blindern	0314	Oslo
NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi	Realfagbygget, NTNU	7491	Trondheim
NTNU, Vitenskapsmuseet	Erling Skakkes gt. 47 B	7013	Trondheim
Oljedirektoratet	Postboks 600	4003	Stavanger
Norske Samers Riksforbund	Boks 173	9521	Kautokeino
Riksantikvaren	Boks 8196 Dep.	0034	Oslo
SABIMA	Postboks 6784 St. Olavs plass	0130	Oslo
Sametinget	samediggi@samediggi.no		
Statens Kartverk	Postboks 600 Sentrum	3507	Hønefoss
Statkraft SF	Postboks 200 Lilleaker	0216	Oslo
Statnett SF	Postboks 4904 Nydalen	0423	Oslo
Universitetet for miljø- og biovitenskap v/Fakultet for miljø og naturforvaltning	Postboks 5003	1432	Ås
Universitetet i Bergen	Postboks 7800,	5020	Bergen
Universitetet i Oslo, Biologisk institutt	Postboks 1066 Blindern	0316	Oslo

Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet	Postboks 6050 Langnes	9037	Tromsø
Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage	Postboks 1172, Blindern	0318	Oslo
Vegdirektoratet	Boks 8142 Dep.	0033	Oslo
WWF - Norge	Post.wwf.no		
138 Luftving	Postboks 800 Postmottak	2617	Lillehammer
Norsk organisasjon for terrengsykling v/Sigurd Vestrheim	kontakt@nots.no		
Språkrådet	Postboks 1573 Vika	0118	Oslo

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Arkivsaksnr: 2021/5356-0

Saksbehandler: Sara Kristiane Eide

Dato: 09.09.2022

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	48/2022	18.11.2022

Skjækra landskapsvernområde - Dispensasjon for oppføring av ny platting og endring av vannuttak - Skjækervatnet 37 - Knut Sjøli

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel Naturmangfoldloven (NML) § 48, jf. § 4 i verneforskriften for Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde gir Blåfjella–Skjækerfjella–Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe Knut Sjøli tillatelse til oppføring av ny platting på bakkenivå i tilknytting fritidshytte Skjækervatnet 37 (G.nr/B.nr/F.nr 80/1/39), Snåsa kommune. Dispensasjonen gjelder for platting inntil **27m² BYA**, og utformingen skal være i henhold til figur 1 og 2.

Det gis også dispensasjon til å flytte eksisterende kum lenger opp i terrenget og legge ned en forlengelse av eksisterende vannledning mellom kum og hytte. For utgraving av hull til kum, er det tillatt å bruke minigraver som allerede er stasjonert ved hytten. Vannledningens lengde skal ikke overstige 70m, og plasseringen er i henhold til figur 1. Vannledning skal legges til rette slik at den kan dekkes til med vegetasjon.

Vilkår

- Før oppstart må tiltakene godkjennes av Snåsa kommune i forhold til plan- og bygningslov og kommunale retningslinjer. Kopi av kommunens skriftlige vurdering/godkjennelse sendes Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.
- Eventuell transport i forbindelse med byggeprosjektet må fremmes i egen søknad når en har oversikt over omfang og tidspunkt.
- Søker må påberegne seg at det vil bli gjennomført tilsyn for å kontrollere at vilkårene i dispensasjonen er fulgt.
- Utgraving av hull til kum skal gjennomføres på lik linje som utgraving til forrige kum, da hullet ikke skal være større og dypere enn ytterst nødvendig. Vannledning fra kum til hytte skal legges i bakken.
- Massen som tas ut ved graving til ny kum skal brukes for å tette igjen hullet fra eksisterende kum.
- Tiltakshaver må **dokumentere ferdigstilling ved å legge fram minst tre gode bilder, digitalt, fra forskjellig vinkler**, med det utførte arbeidet. Bildene skal sendes per post til:
  Nasjonalparkstyret/ nasjonalpaarhkeståvroe ved nasjonalparkforvalter,
  Postboks 2600,
  7734 Steinkjer
  Eller per e-post sftlpost@statsforvalteren.no.

Begrunnelse
Nasjonalparkstyret vurderer at oppføring av en platting med begrenset areal, samt omlegging av kum, ikke er i strid med verneformålet eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Forvaltningsplan har retningslinjer for hvordan man skal forholde seg til endrende behov i fremtiden, tiltaket vurderes ikke å forårsake mer presedens enn forvaltningsplanen tilsier. Ettersom tiltaket ikke er i strid med vernets formål eller påvirker verneverdiene nevneverdig, vurderes det å kunne gi dispensasjon etter NML § 48.

Andre forhold
Grunneiers tillatelse må også innhentes før tiltaket iverksettes.

Klagerett
Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. Eventuell klage skal stilles til Miljødirektoratet, 7485 Trondheim, og sendes Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe, Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer.

Saksopplysninger
Viser til søknad den 25.08.22 med forespørsel om oppføring av platting mellom uthuset og hovedbygget (figur 1 og 2). Det søkes om en platting på 27 m^2, som vil være et tiltak for å unngå slitasje på vegetasjonen rundt hytten. Plattingen legges i høyde med terrenget, og det blir lagt til trapper opp til inngang på uthus og hovedhus.

Det er også søkt om å flytte eksisterende kum lenger opp i terrenget, og forlenge dagens vannledning (cirka 30m) mellom kum og hovedhus (figur 1). Dette grunnet at det ikke blir nok trykk på vannet i kranen, da nåværende kum ligger for lavt i terrenget. Etter dialog med søker 23.09.2022, er det et ønske om å bruke minigraver som står på plassen til å gjøre det praktiske gravearbeidet. Vannlednig som skal gå mellom kum og hytte vil også bli lagt i bakken slik som eksisterende vannledning går i dag.

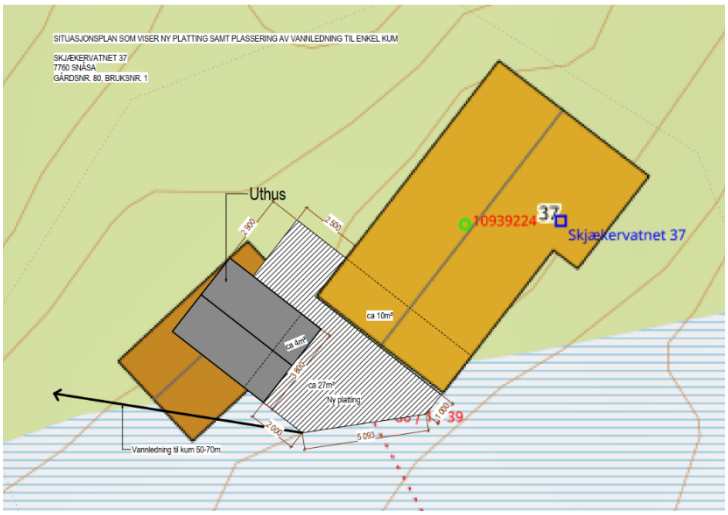

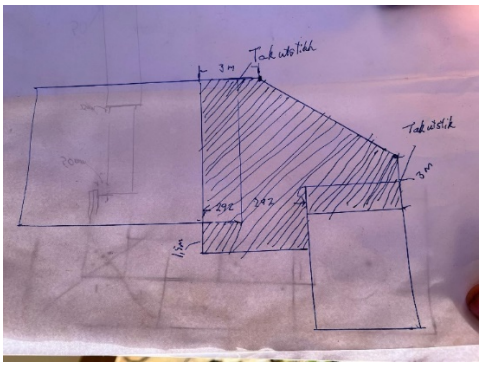

Figur 1 og 2: Plantegninger av plattens utforming. Bilde 1 (venstre) viser også hvor ny vannledning vil gå mellom brønn og hytte.

Figur 3 og 4: Baksiden av uthus og hovedhus. Plattingen vil gå mellom byggene. Det er den eksisterende plattingen som vises på bildet.

Hjemmelsgrunnlag og Naturmangfoldloven

Miljøverndepartementet har i brev datert 15. desember 2010, med hjemmel i NML § 62 delegert forvaltningsmyndigheten for Skjækra/ Skæhkerenjohke LVO til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold / naturverdier.

Verneformål

Formålet med Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til lisider og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.
Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskrift og Forvaltningsplan

Det framgår av verneforskriften for Skjækra/ Skæhkerenjohke LVO § 3 punkt
1.1 at området skal vernes av inngrep av enhver art, herunder oppføringer av bygninger, drenering og annen for tørrlegging, graving og påfylling av masser, andre varige inngrep ….

I verneforskriftens punkt 1.3 går det fram hvilke tiltak det etter søknad kan gis dispensasjon til. Flere av disse kan tilsynelatende vurderes å kunne dekke omsøkt etablering av platting. Miljødirektoratet har derimot i klagebehandlinger av tilsvarende saker om etablering av platting ved hytter i Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde pekt på at slike tiltak må behandles etter Naturmangfoldlovens (NML) § 48, første ledd, første alternativ – der følgende framgår:
«*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.»*

Det er ikke oppgitt føringer i forvaltningsplan eller verneforskrift angående flytting av kum og opplag av vannledning til hytte. Slikt tiltak må også behandles etter NML § 48. For å kunne gi en dispensasjon ved bruk av NML § 48 må tiltaket ikke være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Omsøkte inngrep er i sone B1, Skjækra sør, som skal opprettholdes som et område der det legges vekt på å videreføre et tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Hytten er lokalisert ved Skjækervatnet, et område med stor hyttekonsentrasjon.

I tråd med signal fra Miljødirektoratet skal det heller ikke legges retningslinjer for tiltak som må behandles etter NML § 48, da dette er en § som bare skal brukes i særskilte tilfeller på tiltak som ikke var forutsett som behov på vernetidspunktet. En tillatelse gitt i denne saken vil likevel gi en viss presedens for senere søknader av samme karakter, så det er viktig å vurdere hva en tillatelse i denne saken vil føre til senere.

Vi kan i denne saken likevel se til hvilke føringer forvaltningsplanen har i byggesaker.
Kap. 6. Hytter og byggevirksomhet generelt s. 60.

Delmål hytter og byggevirksomhet:
Verneområdet skal forvaltes slik at byggevirksomhet holdes på et minimum. Det skal generelt tilstrebes nøkterne løsninger som forutsetter minimal transport av materialer for bygging og framtidig vedlikehold.

Tiltak man kan søke om tillatelse til er bl.a:
Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger

«Eksiterende bygningsmasse innenfor nasjonalparken antas å dekke de grunnleggende behovene for landbruk, reindrift og friluftsliv. Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutviklingen forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.»

6.2. Retningslinjer og oppfølging ved byggevirksomhet

e) Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.
f) Mindre utvidelse regnes som inntil 30 % av eksisterende grunnflate, dog ikke større enn 10 m^2. Dersom det er mest formålstjenlig, kan det gis tillatelse til frittstående uthus istedenfor tilbygg.
h) Det vil bli satt som vilkår i byggetillatelsen at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling ved å legge fram minst tre gode bilder av det utførte arbeidet.

Naturmangfoldloven
Kunnskapsgrunnlaget § 8
Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra søknad, forvalters befaring på stedet den 18.08.2022, dialog med søker, kommunikasjon med kulturmyndighetene og sametinget, forvaltningsplanen og andre relevante tidligere saker som kan gi føringer for utfall i denne saken, og søkers dispensasjon for oppføring av nytt uthus den 04.06.2021 og utgraving av grøft den 08.09.2022. Det foreligger ikke opplysninger i artsdatabanken, naturbase eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold, som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser, hverken direkte eller i umiddelbar nærhet.

All byggevirksomhet i landskapsvernområdet er i utgangspunktet forbudt etter verneforskriften fra 2004, og det må derfor søkes om dispensasjon fra vernebestemmelsen, blant annet til å sette opp en platting. Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven eller ikke. I forbindelse med verneprosessen og arbeidet med forvaltningsplanen ble behovet for vedlikehold/utvidelser/renovering/nybygg vurdert. Her har man generelt lagt seg på en linje der man skal være varsomme i forhold til vesentlige utvidelser av eksisterende bygningsmasse.

Snåsa kommune har ingen nedfelte bestemmelser om størrelsen på plattinger som blir oppført i tilknytning til hyttene. Forvaltningsplanen for Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde sier heller ingenting om plattinger, ei heller om plattinger skal medregnes i bebygd areal eller størrelse på plattinger. Status pr. dags dato er derfor at når nasjonalparkstyret/ nasjonalpaarhkeståvroe beregner

bebygd areal, medregnes ikke arealet av plattinger, jf. forvaltningsplanens bestemmelser om at fritidshus og uthus til sammen ikke kan overstige bebygd areal (Jf. Norsk standard 3940) på 80 m^2. Som det fremgår av dagens gjeldende forvaltningsplan er det kun fritidshus og uthus som inngår i arealkravet på 80 m^2. Dette vil være tema nå når forvaltningsplanen for Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde skal revideres.

Fra dispensasjon gitt den 04.06.2021 ble Knut Sjøli gitt tillatelse til rivning et gammelt uthus og oppføring av et nytt uthus på festetomt G.nr/B.nr/F.nr 80/1/39 ved Skjækervatnet 37. Bygningsprosjektet har slitt på vegetasjonen rundt hytta som har skapt et gjørmete og vått terreng. Platting i tilknytning til hytta vil gjøre vegetasjonen rundt hytten mindre utsatt for slitasje, samt være et viktig tiltak for hytteeier for å skape et ryddig og oversiktlig uteområde. Etablering av en platting av begrenset størrelse ved fritidshytte, anses å være mindre uheldig ved at det allerede er et inngrep i landskapet. Tiltaket anses derfor ikke til å ville medføre noen vesentlig økt belastning på området, da det allerede er en del bygninger tilknyttet hyttefeltet ved Skjækervatnet.

Det ligger ingen føringer om oppføring av plattinger i forvaltningsplanen, så styret må ta en selvstendig vurdering på om den omsøkte plattingen er innenfor det styret kan gi tillatelse til. Fungerende nasjonalparkforvalter vurderer størrelsen og utformingen av plattingen til å være innenfor det som kan tillates i landskapsvernområdet. Plattingen ligger naturlig inn til hytta og uthuset, samt at den vil ligge lavere i terrenget enn dagens platting, og vil ikke påvirke Skjækra som et egenartet og vakkert naturlandskap negativt. Tiltaket strider derfor ikke mot vernets formål.

I tilknytting hytten, er det også satt opp en kum i myren like bortenfor uthuset. Dagens kum er etablert i et våtere område på myren (figur 5), som etter befaring på stedet, ikke så ut til å ha en drenerende effekt på myren. Vegetasjonen ble også fint etablert på nytt etter utgraving under nedsetting av kummen. Problemet med plassering av dagens kum er at vannet som ledes i vannledning mellom kum og hytte, ikke får nok trykk (ikke nok helning i terrenget) som gir dårlig vannføring. Det er derfor søkt om å flytte denne lenger opp i terrenget. Denne plasseringen er også i en av de våtere områdene, og det er allerede lagd ett hull i myren, slik at vannet danner en dam (figur 6).

Figur 5 og 6: Til venstre vises nåværende plassering av kum (figur 5). Til høyre vises ny, omsøkte plassering av kum (figur 6).

Da kummen ønskes flyttes til et allerede vannsamlende område i myren, vil tiltaket trolig ikke føre til nevneverdig drenering av myren. Etter observasjoner gjort etter utgraving og nedsetting av eksisterende kum, ser det ut til at vegetasjonen innhenter seg i utgravde område.

Samfunnet har endret seg siden vernet av Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble opprettet, og det er i dag viktig å finne gode løsninger for å tilpasse seg dagens bostandard samtidig som naturverdiene blir ivaretatt. Blant annet tilgang på rent vann er en standard mange hytteeiere ønsker seg i dag. Ved å opprette et brønnsystem, der små mengder grunnvann blir utnyttet lokalt er en

god løsning sammenlignet med utbygging av større vannettverk. På denne måten blir eiernes behov møtt samtidig som at større utbygging, som kan true verneverdiene, forhindres. Nasjonalparkforvalter ser ikke at tiltaket til å påvirke Skjækra som et egenartet og vakkert naturlandskap negativt, og tiltaket strider derfor ikke mot vernets formål.

Det er noe uklart hvor utbredt det er å legge vannledning fra bekk eller brønn til hyttevegg. Vann til hyttevegg vil kunne bli mer vanlig i tiden fremover, og det er viktig å klargjøre i forvaltningsplanen at dette er søknadspliktig. Vedtak fattet i denne saken vil kunne gi en viss presedens for fremtidige saker av samme art, men det er viktig at beliggenhet til hver hytte i forhold til opplegg av kum og vannledning vurdere individuelt ved søknad.

Føre-var-prinsippet § 9,
En har på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig - og erfarings basert informasjon tilstrekkelig kunnskap for å si at omsøkt tiltaket ikke vil ha vesentlig innvirkning på, eller vil være en risiko for alvorlige på naturmiljøet, naturmangfoldet og økosystem. Det legges derfor ikke vekt på Føre-var-prinsippet i § 9 i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10,
Tiltaket vil ikke medføre noen stor belastning på området, da området allerede er utsatt for nylig inngrep med oppsett av uthus. Oppsett av platting mellom uthus og hytte vil kunne skjerme vegetasjonen rundt hytta for fremtidig slitasje, noe som vil være positivt. Tillatelse vil ikke medfører økt antall bygninger i landskapsvernområdet. Det vil derimot kunne oppstå et økt behov for motorisert ferdsel under byggeperioden, men dette vil være i en forholdsvis kort periode.

Eksisterende kum flyttes opp i terrenget til et område som allerede er vannsamlende, som ikke vil gi nevneverdige endringer i terrenget.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11,
Utfra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at tiltaket vil føre til nevneverdige skader i terrenget ut over skader på selve tomten. Skulle det likevel oppstå skader som må rettes, skal kostnadene bæres av tiltakshaver, jf. § 11.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12
Det skal generelt tilstrebes nøkterne løsninger som forutsetter minimal inn transportering av materialer for bygging og framtidig vedlikehold. Når det gjelder transport av materialer og utstyr, skal behovet for motorisert ferdsel fremmes i egen søknad. Søker kan ikke påregne å få tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy, jf. § 12 *om miljøforsvarlig metode*.

Ved direkte inngrep i myren ved bruk av minigraver til utgraving i forbindelse med nedsetting av kum, er dette vurdert til å være et delvis reversibelt tiltak. Fra tidligere observasjoner fra nedsetting av eksisterende kum, er det observert gjennopprettelse av myrvegetasjon, samt at det ikke er observert nevneverdig drenering av området. Minigraveren er allerede stasjonert ved hytten, og det vil derfor ikke være motorferdsel tilknyttet dette oppdraget. Med forbehold at vilkår i saken blir overholdt, sees denne løsningen å være den mest miljøforsvarlige i dette tilfellet.

Vurdering
Det vurderes å kunne gi dispensasjon for oppføring av platting mellom eksisterende hytte og tilhørende uthus, samt å flytte eksisterende kum lenger opp i terrenget og legge ned en forlengelse av eksisterende vannledning.

For at søknaden kan gis dispensasjon etter NML. § 48 kan ikke tiltaket stride mot vernets formål og det kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon. Naturmangfoldloven § 48 skal ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Etablering av en platting ved fritidshytte for bruk til oppbevaring av utstyr og forhindre slitasje på vegetasjon, vil ikke stride mot vernets formål eller påvirke verneverdiene negativt. Det samme gjelder for flytting av

eksisterende kum og nedlegging av en forlenget vannledning. En dispensasjon kan derfor gis ved bruk av naturmangfoldlovens § 48.

I tillegg er det i forvaltningsplanen gjort en vurdering av hvordan man skal forholde seg til endrede behov i framtiden:

> *Man må likevel regne med behov for justeringer og tilpasninger i bygningsmassen over tid. Bruken endrer seg med tida og samfunnsutvikling forøvrig, bygninger tilpasses nye bruksformål eller behov for nye bygninger oppstår. Utfordringen blir å holde omfanget av byggevirksomheten på et minimum samtidig som nødvendig behov blir tilfredsstillende dekket.*

Vedlegg: Vedlegg

1. **Søknad om ny platting - Skjækervatnet 37 - Knut Sjøli**
2. **Plantegning**

Hafstad, Inge

Fra: Tore Bjørk <tb@nokr.no>
Sendt: torsdag 25. august 2022 15:06
Til: Hafstad, Inge
Kopi: knut@sjoli.net
Emne: Ny platting Skjækervatnet 37 Gnr/Bnr 80/1
Vedlegg: Sitplan Skjækervatnet 37.pdf

Hei,

Sender over situasjonsplan for Skjækervatnet 37, Gnr/Bnr 80/1 på vegne av Knut Sjøli. Ny platting er inntegnet samt angivelse for trase til enkel vannledning.

Gi beskjed om det er mangler med planen.

Mvh

Tore Bjørk
Tlf. 958 74 337

SITUASJONSPLAN SOM VISER NY PLATTING SAMT PLASSERING AV VANNLEDNING TIL ENKEL KUM

SKJÆKERVATNET 37
7760 SNÅSA
GÅRDSNR. 80, BRUKSNR. 1

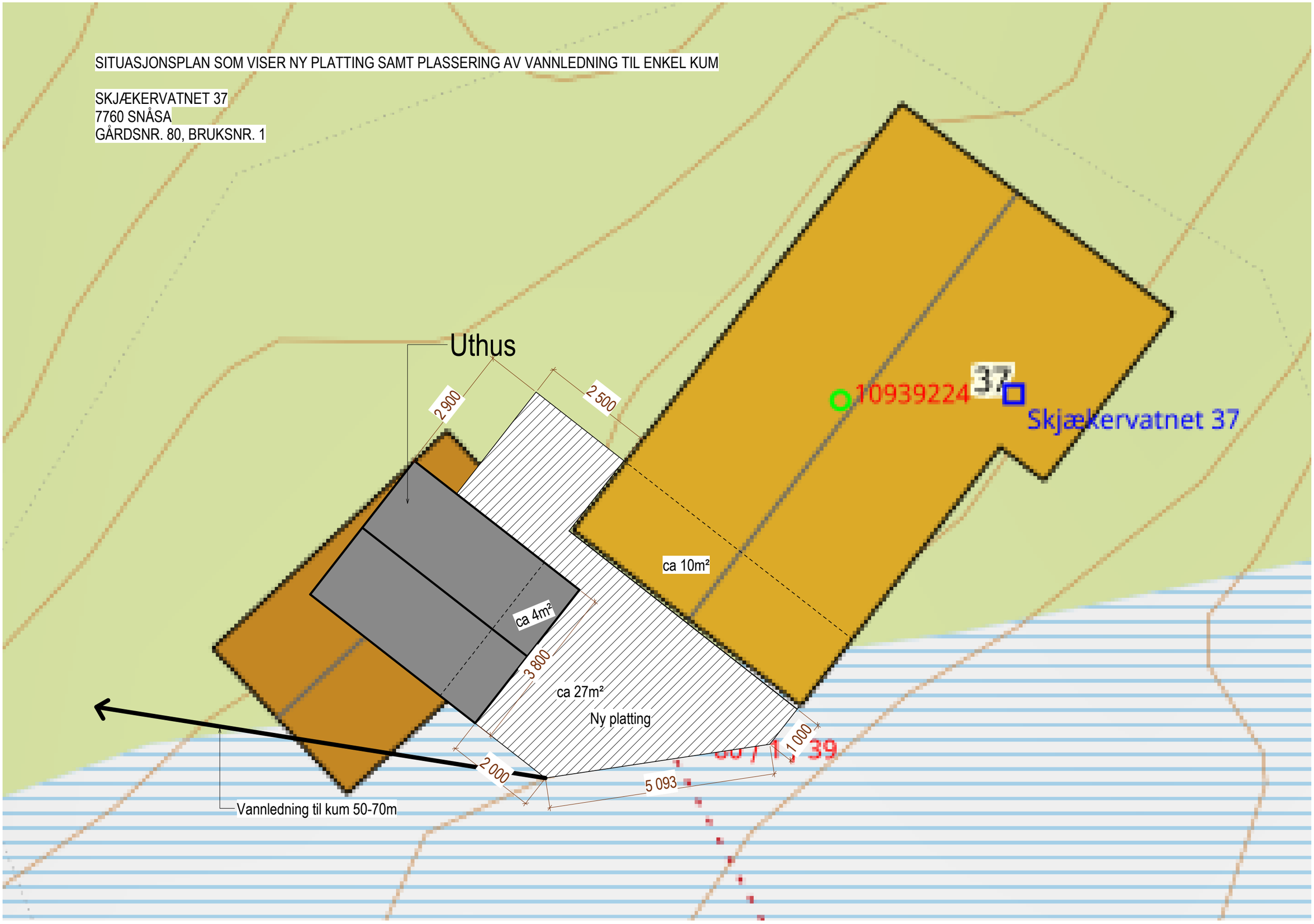

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Arkivsaksnr: 2020/14301-0

Saksbehandler: Sara Kristiane Eide

Dato: 31.10.2022

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	49/2022	18.11.2022

Skjækra landskapsvernområde - Avslag på søknad om oppsett av nytt bygg for utedo ved Sottjønna 3 - Bjørn Tore Farbu

Forvalters tilrådning:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe gir avslag på oppsett av nytt bygg til utedo, samt oppsett av tre hundehus ved Sottjønnan 3, Gnr/Bnr/Fnr 156/3/63. Det vil bli pålegg om å rive bygget, fjerne de tre hundehusene, samt fjerne oppsatte blomsterkasser og tilført plantejord brukt til dyrking og resterende plantejordsekker ved hytten.

Vilkår

- Utedobygget, de tre hundehusene, oppsatte blomsterkasser, plantejord og resterende plantejordsekker rundt hytten må være fjernet **innen 1. mars 2024**.
- Tiltakshaver må **dokumentere ferdigstilling ved å legge fram minst tre gode bilder, digitalt, fra forskjellig vinkler**, med det utførte arbeidet. Bildene skal sendes per post til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe,
  Statsforvalteren i Trøndelag,
  Postboks 2600,
  7734 Steinkjer
  eller per e-post til sftlpost@statsforvalteren.no og merkes med saksnr. 2020/14301.

Begrunnelse

Det er i utgangspunktet forbudt med fysiske inngrep i landskapsvernområdet. Omsøkte tiltak er ikke trå med retningslinjene i forvaltningsplanen, da totalt bebygd areal ikke skal overgå 80 m^2. Hytten, inkludert uthus, har allerede oversteget dette arealet, da bebygd areal allerede før disse tiltak ble iverksatt var på 104 m^2. En tillatelse vil kunne skape presedens, i og med at omsøkte bygg allerede er satt opp uten tillatelse fra kommunen eller nasjonalparkstyret/ nasjonalpaarhkeståvroe. Det er et generelt vern mot inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Omsøkte tiltak vurderes å være i strid mot verneformålet.

Det er direkte brudd på verneforskrift å frakte fremmede arter og plantejord inn i landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 2.1.

Andre forhold

Det er registrert en brannplass ved hytten, der det brennes materialer som ikke er rent trevirke, jf. forurensingsloven for brenning av avfall.

Klagerett

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av tiltakshaver eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. Eventuell klage skal stilles til Miljødirektoratet, 7485 Trondheim, og sendes Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe, Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer.

Saksopplysninger

Søknad/ Bakgrunn

I forbindelse med søknad 10.12.2020 om godkjenning av platting ved Sottjønna 3 (Gnr/Bnr/Fnr, 156/3/63) i Steinkjer kommune ble det opplyst om at det var blitt satt opp ett nytt bygg for utedo i 2018 på bakgrunn av at den gamle utedoen ikke fungerte tilfredstillende. Søker ble da spurt om å ettersende søknad for oppsett av nytt bygg.

Før lå det gamle dobygget i sammenheng med hytten. Søkers begrunnelse for å sett opp et nytt bygg til utedo var at det var store utfordringer med å tømme doen fra der den tidligere sto. Dette var grunnet konstruksjonen til utedoen, da kassen som tømmes ble lagt i bakken med gulv over. Det var dermed ikke mulig å komme til kassen etterpå, uten å sage hull på selve tømmekassen. Utedobygget ble derfor flyttet til et bedre egnet sted, hvor tømmingen kunne gjøres på et enklere vis.

Det ble utført befaring på stedet den 03.11.22, da det ble tatt mål av utedobygget (BYA 3.36 m^2). Det ble ved befaringen også oppdaget hundehus som ikke var omsøkt, og disse ble målt til å være BYA 1.88 m^2. Ingen av disse byggene er behandlet etter verneforskrift eller plan - og bygningsloven.

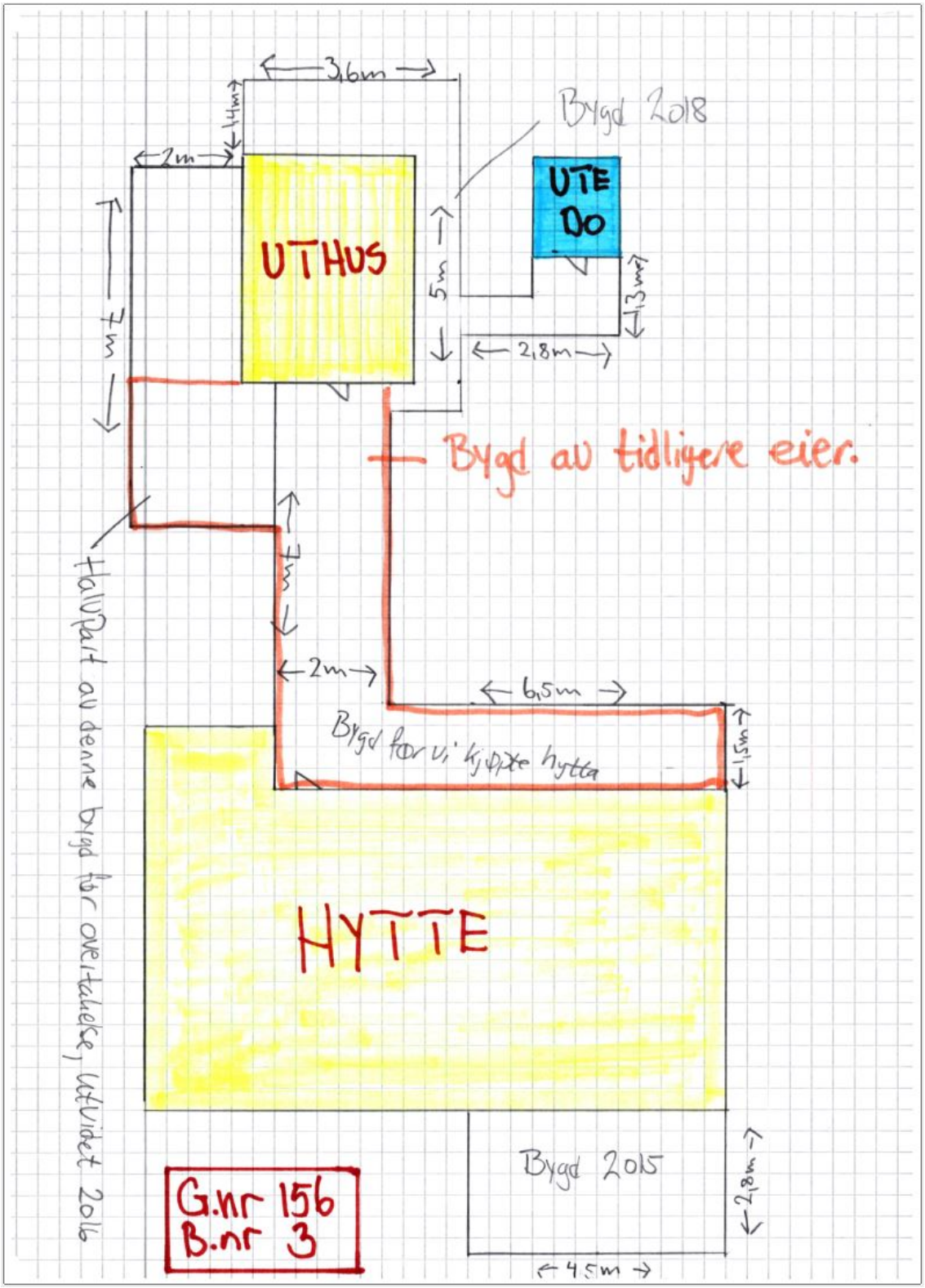

Plantegning

Bilder av utedobygget fra 2018.

Bilder av hundehusene.

Under befaring ble det også observert blomsterkasser, sekker med plantejord og flekker med pløyd jord for blant annet potet (se bilder under). Dette er også forhold / tiltak som krever tillatelse for å kunne etableres i verneområdet.

Verneformål
Formålet med Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til lisider og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Hjemmelsgrunnlag

Delegert myndighet
Miljøverndepartementet har i brev datert 15. desember 2010 delegert forvaltningsmyndigheten over Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, behandler dispensasjoner etter verneforskrifter og ellers ved forvaltning av fast eiendom.

Verneforskrift og forvaltningsplan
I følge verneforskrif for Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde skal området vernes mot inngrep som vesenlig kan endre landskapets art eller karakter. Oppføring av nye *bygninger eller anlegg, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering o.l.* i landskapsvernområde er i utgangspunktet forbudt, jf. verneforskriftens § 3, punkt 1.1 *Inngrep i landskapet.* Opplistingen i verneforskriftens § 3, punkt 1.1. er ikke uttømmende.

Det er hjemmel i verneforskriftens punkt 1.3 a) *for mindre utvidelser*, men oppføring av nye bygninger, tilførsel av masser og gravearbeid må derimot behandles etter naturmangfoldlovens § 48 dispensasjon fra vernevedtak, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*. Naturmangfoldlovens § 48 skal ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvalter vurderer ikke at byggearbeidene (flytting av utedo og oppsett av hundehus) er forhold som kan vurderes å være særskilte tilfeller. Det vil likevel oppstå saker

der man ønsker å erstatte eldre bygg med nye, eller flytte eksisterende bygg. En eventuell dispensasjon må da vurderes gitt etter NML § 48.

Plantelivet i Skjækra/ Skæhkerenjohke skal beskyttes mot skade og ødeleggelse, og innføring av nye plantearter er derfor forbudt, jf. § 3 pkt. 2.1. Dette inkluderer da plantejord som kan inneholde bark, gjødsel og frø fra andre arter, samt plantearter som ikke vokser naturlig innenfor vernets grenser.

Forvaltningsplanen for Skjækra/ Skæhkerenjohke landskapsvernområde sier at det kan tillates at hytte og uthus/anneks kan være inntil 80 m^2 bebygd areal (BYA), jf. Norsk standard 3940.

Videre sier forvaltningsplanen at:
6. Hytter og byggevirksomhet generelt s. 60.

Delmål hytter og byggevirksomhet:
Verneområdet skal forvaltes slik at byggevirksomhet holdes på et minimum.
Det skal generelt tilstrebes nøkterne løsninger som forutsetter minimal inn transportering av materialer for bygging og framtidig vedlikehold.

Tiltak man kan søke om tillatelse til er bl.a:
Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger

6.2. Retningslinjer og oppfølging ved byggevirksomhet

- *e) Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.*
- *f) Mindre utvidelse regnes som inntil 30 % av eksisterende grunnflate, dog ikke større enn 10 m2. Dersom det er mest formålstjenlig, kan det gis tillatelse til frittstående uthus istedenfor tilbygg.*
- *h) Det vil bli satt som vilkår i byggetillatelsen at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling ved å legge fram minst tre gode bilder av det utførte arbeidet.*

Naturmangfoldloven
Kunnskapsgrunnlaget § 8,
Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra søknad og kommunikasjon med søker, befaring på stedet, naturbase, Norge i bilder, og kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold, samt etablert forvaltningspraksis.

I forbindelse med verneprosessen og arbeidet med forvaltningsplanen ble behovet for vedlikehold/utvidelser/renovering/nybygg vurdert. Her har man generelt lagt seg på en linje der man skal være varsomme i forhold til vesentlige utvidelser av eksisterende bygningsmasse. Retningslinjene for oppføring av nye bygg for fritidshus og hytte er derfor lagt til ikke å overstige bebygd areal på 80 m^2, jf. Norsk standard 3940.

I forskjellige saker der det har vært avvik mellom dispensasjon gitt av nasjonalparkstyret og faktisk bygningsmasse har den gjennomgående forklaringen fra hytteeierne på hvorfor bebygd areal (BYA) har blitt større enn hva dispensasjonen ga tillatelse til, vært at utvendig svill og/eller utvendig reisverk er benyttet som utgangspunkt for antall m^2. Dermed kommer utlekting og bordkledning i tillegg. Denne praksisen oppgis å være standard praksis, og samme mål oppgis i søknader til kommunene og for så vidt i søknader til nasjonalparkstyret. Dette begrunnes med at valg av leverandør og løsning (f.eks. stående eller liggende kledning) på ytterkledning ikke skal være av betydning. Veileder fra Kommunal- og

moderniseringsdepartementet (KMD) sier at for beregning av BYA tas mål av ytterveggs utside. Det er tydeligvis forskjellig oppfatninger om dette betyr utvendig svill/reisverk eller utvendig kledning. Veileder sier ingenting om dette betyr med eller uten kledning.

Dispensasjoner gitt i byggesaker frem til dags dato har benyttet mål av utvendig svill/utvendig reisverk som utgangspunkt for oppmåling av areal på bygninger. For fremtidige byggesaker må det gå tydelig frem av dispensasjonen hvordan areal av bygningene skal måles, og dette må inn i forvaltningsplanene.

Målene på tegningene av bygnig for utedo og hundehus har tatt utgangspunkt i utvendig bordkledning for oppmåling**.** Målene ble tatt av nasjonalparkforvaltere under befaring på stedet den 03.11.2022, og utedobygget ble da målt til 3.36 m^2 BYA. Frem til ny forvaltningsplan er ferdigstilt, og har avklart om det er utvendig svill/utvendig reisverk eller utvendig bordkledning det skal tas utgangspunkt i ved oppmåling av areal for bygninger, tar forvalter utgangspunkt i utvendig bordkledning i denne saken.

Det er av avgjørende betydning at antall bygninger i verneområde ikke øker, og at bygningsmassen ved hytte Sottjønna 3 harmoniseres med retningslinjene i forvaltningsplanen. Det originale hyttebygget ble satt opp i 1988. Her ble toalettet lagt inni hytten, langs sørveggen, som vist på plantegning (vedlegg 1). Ved en senere anledning ble det også satt opp et nytt uthus på 19 BYA. Tidspunktet dette uthuset ble satt opp er ukjent, men ifølge Norge i bilder og kommunikasjon med kommunen, ble det satt opp før 2006 og etter at hytten ble ferdigstilt i 1988.

Bebygd areal er det areal som bygningen opptar av terrenget, inkludert bygningsdeler utenfor fasadelivet, som har betydning for bruken av underliggende terreng. Forvaltningsplanen har ikke satt føringer for totalt areal som det samlede anlegget inkludert plattinger og hundehus opptar, da det er kun gitt føringer for hytter og uthus/tilbygg. I denne saken er totalt bebygd areal som er registret i eiendomsregisteret på 104 m^2. Utfra dette må tiltak som hundehus fjernes.

Hytten ble tatt over av dagens eiere i 2014. Da hyttebygget har vært utvidet en gang tidligere, uten at toalettet har blitt flyttet, ser ikke forvalter nødvendigheten ved å utvide det totale byggearealet på eiendommen, slik det ble gjort ved å flytte og sette opp et nytt toalettbygg. Plattingen tilhørende hytten, uthuset og den utedobygget ble godkjent i 2021, jf. sak 2020/14031 (*se plantegning*). Denne utgjør et bebygd areal på 63,5 m^2. Da de fleste utvidelser og ombygginger på hyttetomten er skjedd etter vernets opprinnelse, har det totale bebygde arealet endret seg vesentlig. Den samlete belastningen vurderes derfor til å være til trussel mot landskapets karakter. Det er per i dag ingen føringer for plattinger i forvaltningsplanen. Å godkjenne nye tiltak som i denne saken vil medføre en presedens også i andre saker senere.

Fra føringer i forvaltningsplanen kan det gis tillatelse til frittstående uthus istedenfor tilbygg i situasjoner der dette er mest formålstjenlig. Forvalter vurderer søknad til ikke å ha tilstrekkelig dokumentasjon på at toalettet måtte flyttes til en ny bygning, selv om søker sier ar forrige beliggenhet gjorde det utfordrende å tømme doen. Forvalter mener at det kan finnes enkle løsninger for å få tømt toalettkassen på, selv om toalettet blir flyttet inn i hytten eller uthuset, og ser ikke nødvendigheten med å sette opp ett nytt bygg.

Føre-var-prinsippet § 9,
Føre-var-prinsippet i § 9 kommer i hovedsak til anvendelse der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, det tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10,
Totalt bebygd areal for hytte og uthus/tilbygg på Sottjønna 3 er over anbefalte arealgrenser etter retningslinjene i forvaltningsplanen. Det nye bygget ansees ikke som nødvendig, sett med utgangspunkt i at det ved tidligere utvidelser, ikke har vært vurdert nødvendig å flytte toalettet. Den samlete belastningen av tidligere utvidelser og inngrep, sammen med omsøkte bygninger/installasjoner vil kunne medføre vesentlig økt belastning i området, samt presedens for andre lignende saker i fremtiden. Nasjonalparkforvalter ser derfor ikke at NML § 48 kan tas i bruk i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11,
Kostnadene ved fjerning og rivning vil måtte bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12
Det vil kunne bli nødvendig med motorferdsel under rivning og fjerning av bygg, blomsterkasser og blomsterjord. Dette vil derimot kunne bli fraktet ut på snødekt mark, slik at effekten på vegetasjonen vil bli redusert.

Vurdering av om det skal gis dispensasjon

Det vurderes riktig å avslå søknad om å beholde ferdig oppsatt bygg for utedo ved Sottjønna 3, Gnr/Bnr/Fnr 156/3/63, samt pålegge å fjerne de tre hundehusene, da dette er i strid med verneforskrift og føringer i forvaltningsplanen.

For å kunne gi dispensasjon med hjemmel i NML § 48 kan ikke tiltaket stride mot vernets formål og det kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon. Naturmangfoldlovens § 48 skal ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Oppsett av nye bygg strider mot vernets formål og truer landskapets karater. Nasjonalparkforvalter ser ikke nødvendigheten med å sette opp ett nytt bygg for å fikse enkel tilgang til tømming av hyttetoalett, og dermed vil ikke være hensiktmessig å vurdere etter NML § 48.

Det vil også bli sendt ut pålegg om fjerning av blomsterkasser, jordmasser og plantejordsekker rundt hytten.

Vedlegg: Vedlegg

1. **Skjækra landskapsvernområde - tilleggsopplysninger - tegninger**
2. **Tegnign fra AU-2021-02**

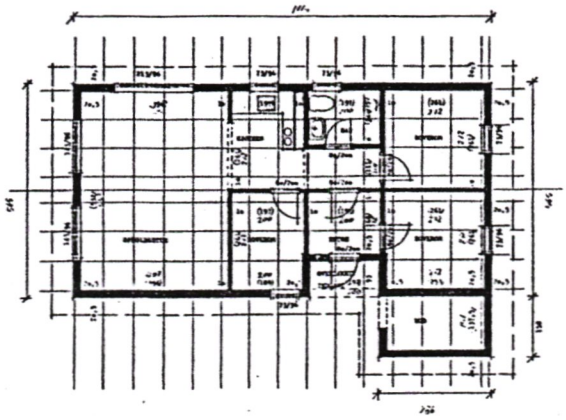

PLAN AV HYTTE

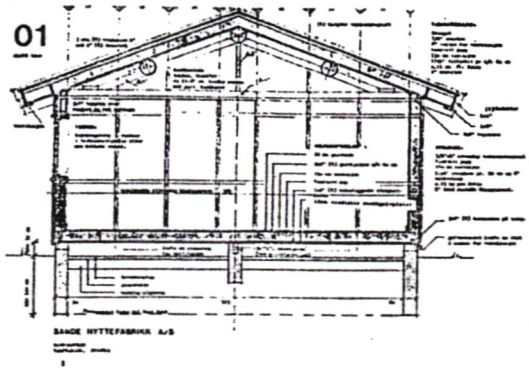

SNITT GJ. HYTTE

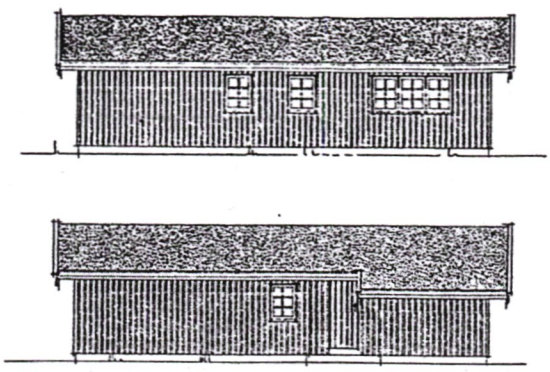

LANGFASADE HYTTE

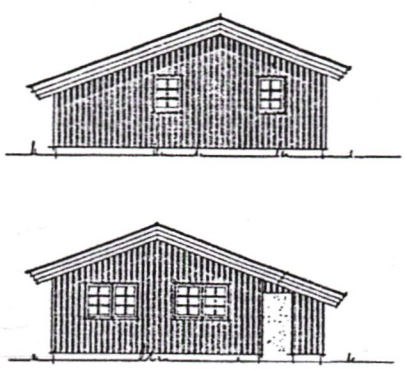

GAVLFASADE HYTTE

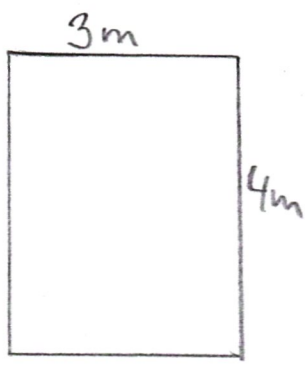

PLAN UTHUS

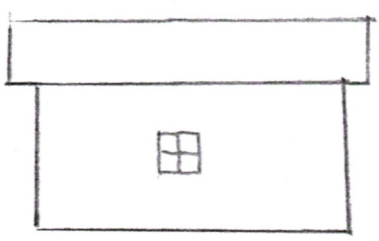

~~SNITT UTHUS~~

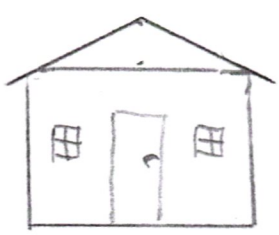

FASADE UTHUS

UTV. KLEDNING: 7/8" x 6" TØMMERMANNSKLEDNING

UTV. FARGE:

TAKVINKEL: 18°

TAKTEKNING: PAPPSHINGEL

TAKFARGE: SVART

HØYDE FUNDAMENT: 30 - 50 cm

Returadresse:
Statsforvalteren i Trøndelag Postboks 2600 7734 Steinkjer

EA ADRESSE-OPPDATERES

Bjørn Tore Farbu
Konvalvegen 6
7620 Skogn

MOTTATT
14 DES. 2021
Statsf Steinkjer
Statsforvalteren i Trøndelag

0102 00 - 37015665200468701 00016

9620970 - 1

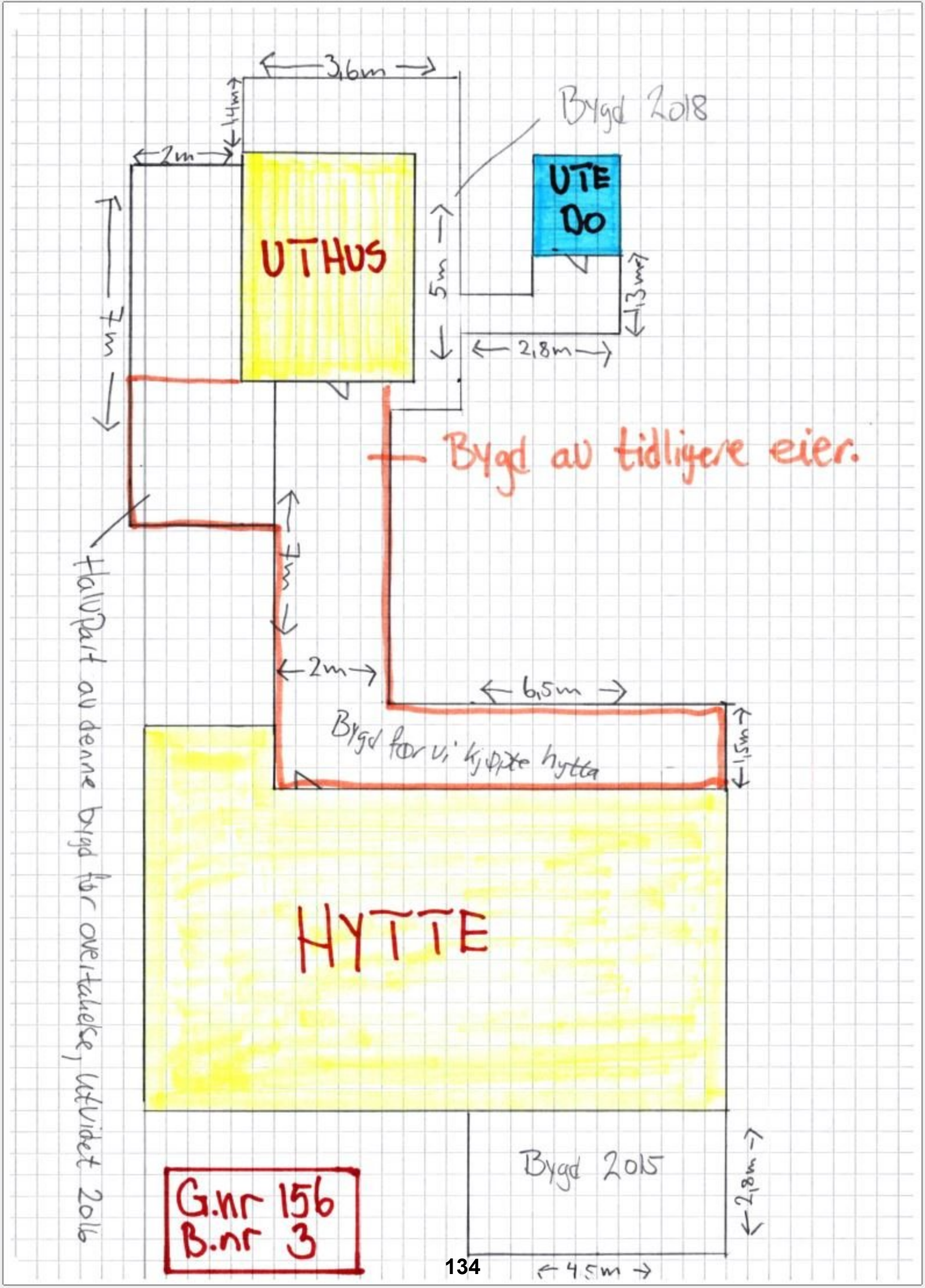
3,6m
1,4m
2m
Bygd 2018
UTE DO
UTHUS
5m
3m²
7m
2,8m
Bygd av tidligere eier.
7m
2m
6,5m
Bygd for vi kjøpte hytta
1,5m
Hallplart av denne bygd for overtakelse, utvidet 2016
HYTTE
Bygd 2015
2,8m
4,5m
G.nr 156
B.nr 3

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe

Arkivsaksnr: 2022/10533-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 11.11.2022

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	50/2022	18.11.2022

Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre - midler til drift og tiltak 2023

Forvalters tilrådning:

Drift av NP styret og utvalg
Det bes om 500.000 til styrets arbeid i 2023.

Forvaltningsplan
Det bes om 150.000 til forvaltningsplan arbeid i 2023.

Tiltaksmidler
Forvalters forslag til tiltaksliste som grunnlag for innspill om midler fra Miljødirektoratet sendes styret til orientering innen 20.12.2022 og behandles av AU i begynnelsen av januar 2023.

Saksopplysninger / vurderinger

Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre kan melde behov for midler til følgende:

Drifts av styret og utvalg
Forvaltningsplanarbeid
Tiltaksmidler

Tidligere år er det også bedt om midler til utarbeidelse av nettside og for ekstra ressurs til forvalter. I 2022 ble det gitt midler til å midlertidig ansettelse for å jobbe med forvaltningsplaner for verneområdene NP styret forvalter. Dette er tiltak forvalter ikke vurderer bør søkes om i 2023, da det i statsbudsjettet er signalisert at det vil komme en ny fast stilling til Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre.

Vedleggene til saken viser føringer fra Miljødirektoratet på hvordan midler fra ulike postformål kan nyttes. Dette legges til grunn for forvalters planlegging av tiltak og midler til drift og forvaltningsplanarbeid.

Det framgår av føringer for hva det kan meldes inn behov for midler til, at det ikke dekkes driftsoppgaver i verneområdene over post 1420.31 (tiltaksmidler), men at dette kan omsøkes under post 1420.21.

I tillegg til å melde om midler til drift og tiltak kan styret melde behov for ferdselstellere. Dette anbefaler forvalter at styret gjør for flere områder for å skaffe seg bedre kunnskap om ferdselsomfang i områdene.

Drifts av styret og utvalg og forvaltningsplanarbeid
Det meldes inn behov for driftsmidler til styrene over post 1420.21 i ESS (Elektronisk søknadssenter). Midlene over denne posten skal brukes til å dekke *Drift av nasjonalpark- og verneområdestyrer* og *kostnader knyttet til utarbeidelse av forvaltningsplaner og besøksstrategier for nasjonalparker og andre store verneområder*.

I tråd med vedtekter for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre skal styret ha minst 4 møter per år, og et dialogmøte med Rådgivende utvalg.

Det har enkelte tidligere år vært nasjonalparkkonferanse i regi av Miljødirektoratet, dette ligger det ikke an til å bli i 2023.

Tidligere praksis og forvalters vurdering er at minst et av møtene bør være to dager og inkludere befaring for å bli kjent i områdene styret forvalter. Det bør også settes opp behov for midler for noen AU møter/befaringer. Det er ønskelig med fysiske møter som hovedform, innspill om midler bør legges på det som grunnlag.

Møteplan bør legges tidlig.

Budsjett driftsmidler til NP-styret:

Budsjett for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne Nasjonalparkstyre 2023

Det planlegges for 3 dagsmøter og 1 todagers møter i 2023

		Dagsmøte				
	Antall deltage	Antall møter	forberedelse	Møtetid	Satser	
Leder	1	3	6	6	660	20 862
Medl. normal	9	3	6	6	499	161 676

		Todagersmøte				
	Antall deltage	Antall møter	Forberedelse	Møtetid	Satser	
Leder	1	1	6	12	660	10 914
Medl. normal	9	1	6	12	499	80 838

Det planlegges inntil 3 møter / befaringer i Arbeidsutvalget

		AU-møter				
	Antall deltage	Antall møter	Forberedelse	Møtetid	Satser	
Leder	1	3	3	3	660	10 431
medlemmer	2	3	3	3	499	17 964
						302 685

*1,141 = 345 364

Dagsmøter NP -kost og losji	pr møte:	20 000	60 000
Todagersmøte NP- kost og lo	pr møte:	50 000	50 000
Dagsmøter AU - kost og losji	pr møte:	2 000	6 000
Reise NP-styremøter	pr reise:	700	28 000
Reise AU-møter	pr reise:	700	6 300
Reise Rådgivende utvalg - møter		20 000	20 000
		SUM NP / AU / RU:	**515 664**

Sum styre:	515 664
Avrunding:	15 664
S U M 2023:	500 000

Forvaltningsplanarbeid

Det ventes å være noe møtekostnader og kostnader til annonsering av oppstart og høring av forvaltningsplanene i 2023. Basert på forbruk i 2022 anbefaler forvalter at det søkes om 150.000 for dette i 2023.

Tiltaksmidler

Tiltaksmidlene skal meldes inn til Miljødirektoratet innen 10. januar via ESS (Elektronisk søknadssenter).

Det er ikke gjennomført noe bestillingsdialog med lokale samarbeidspartnere ennå, og derfor ikke grunnlag for å legge fram en tiltaksliste for styret i møtet den 18.11.2022. Forvalter foreslår å bruke desember på å gjøre dette arbeidet og legge fram et forslag til behandling av AU i begynnelsen av januar. Forslag til tiltaksliste kan sendes styret per epost til orientering samtidig med innkalling til AU møte, slik at styret kan komme med innspill til de foreslåtte tiltakene.

Vedlegg: Vedlegg

1. **Rammer og opplegg for statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2023.PDF**
2. **Vedlegg 1 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF**

Miljø-
direktoratet

Adresseliste

Trondheim, 02.11.2022

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
	2022/11767	Vibeke Husby

Rammer og opplegg for statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2023

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over ny kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2023. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsats fra SNO skal inngå i møtene. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Ny kap./post 1420.31

Kap./post 1420.38 (restaurering av myr og annen våtmark) er i forslag til statsbudsjett for 2023 slått sammen med den gamle kap./post 1420.31 - *Tiltak i verneområder*. Ny 31-post heter *Tiltak i verneområder, og annen natur, inkludert restaureringstiltak.*

For 2023 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over den nye 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21.

Restaurering i de trua naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, såfremt det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slike hogster.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap. post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler i ESS. Eventuelle initiativ fra annet hold, med plan om restaurering utenfor vernegrensene, må gå via Statsforvalteren. Det er Statsforvalteren og verneområdestyrene som har det økonomiske ansvaret for tiltakene, inklusive ansvar for rapportering.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2023 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som er kontraktert av SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til merkevaren Norges nasjonalparker og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2023 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak m.m. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt er justert, og det er utviklet et opplegg for å ta i bruk underskilt med spesiell lokal tilpasning. Retningslinjene og mer informasjon om verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan nå bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: https://miljodir.reklameservice.no/. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av diverse andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn ønske om driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS.

Det legges stor vekt på effektmåling av tiltak, og vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: Etablere bevaringsmål i NatStat (fm-nett.no)

Ferdselstellere

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet skrives kr 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO, eller en av SNOs tjenesteytere, skal bistå ved utsetting og innrapportering av koordinater, stedsnavn og innlegging i basen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i SNOs bestillingsskjema, se vedlegg 2.

Marint søppel

Det er en egen tilskuddspost (post 71) som omhandler marin forsøpling. Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS (*Tiltak i verneområder*).

3. Planleggingsmøter for verneområdearbeid

Planleggingsmøtene med Statsforvalteren (tidligere omtalt som bestillingsmøter) skal som i fjor kun omhandle verneområdearbeid. Møtene skal sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO kan utføre.

På møtet i november/desember skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioritering og økonomi for gjennomføring og rapportering av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er viktig at

forvaltningsmyndigheten drøfter faglige utfordringer og tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Behov for slike tiltak fra SNO drøftes i møtet. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

Behov for personalressurser sendes SNO til postmottak@miljodir.no på vedlagte skjema (vedlegg 2) i Excel-format. Det samme skjemaet skal brukes for både store og små verneområder**.** SNO vil avstemme disse oppgavene opp mot andre pålagte oppgaver, samt kapasitet og kompetanse.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, ønsker vi at embetets «Skjema tilsynsbehov i verneområdene» brukes som grunnlag og at aktivitetsomfanget diskuteres og eventuelt justeres.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre ønskede tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Tiltak i verneområder* og *Naturrestaurering* fra og med 15. november 2022.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2023. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger knyttet til uforutsette utgifter, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter tildeling av midler.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Olav Nord-Varhaug olav.nord-varhaug@miljodir.no eller Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges *både* inn med prioritering i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for innmelding i ESS og for bestilling av SNO-ressurs i eget skjema, er **10. januar 2023**.

Elektronisk søknadssenter https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2023, økonomirapportering pr 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2023. Samtidig med EÅR skal det i 2023 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31 (*Tiltak i verneområder* og *Naturrestaurering*). Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust	Morten Kjørstad
avdelingsdirektør Land- og friluftslivavdelingen	avdelingsdirektør Statens Naturoppsyn

Vedlegg
1. Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025
2. Skjema for innspill om ønsket SNO-ressurs

Adresseliste:
Alle Statsforvaltere
Alle verneområdestyrer

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretakelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiane, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtsels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenget i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevare for Noregs nasjonalparkar og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparkar og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtselsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtselsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

Tiltak skal være forankret i en skjøtsels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

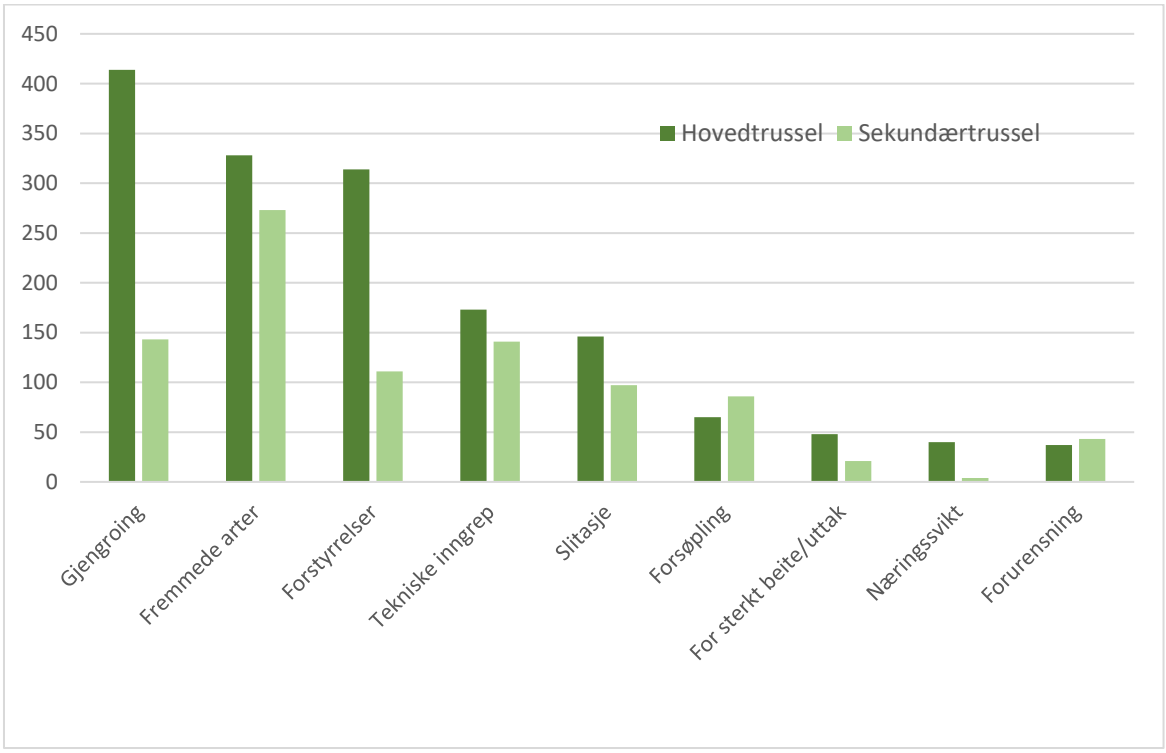

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvaret for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvaret for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

ST 51/2022 Eventuelt